Alm.
III-143

Alm. III-143

4027668
Periodice

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

B.C.U. „M. EMINESCU" IASI

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Almanah

ziaru

MOLDOV

Perg

194

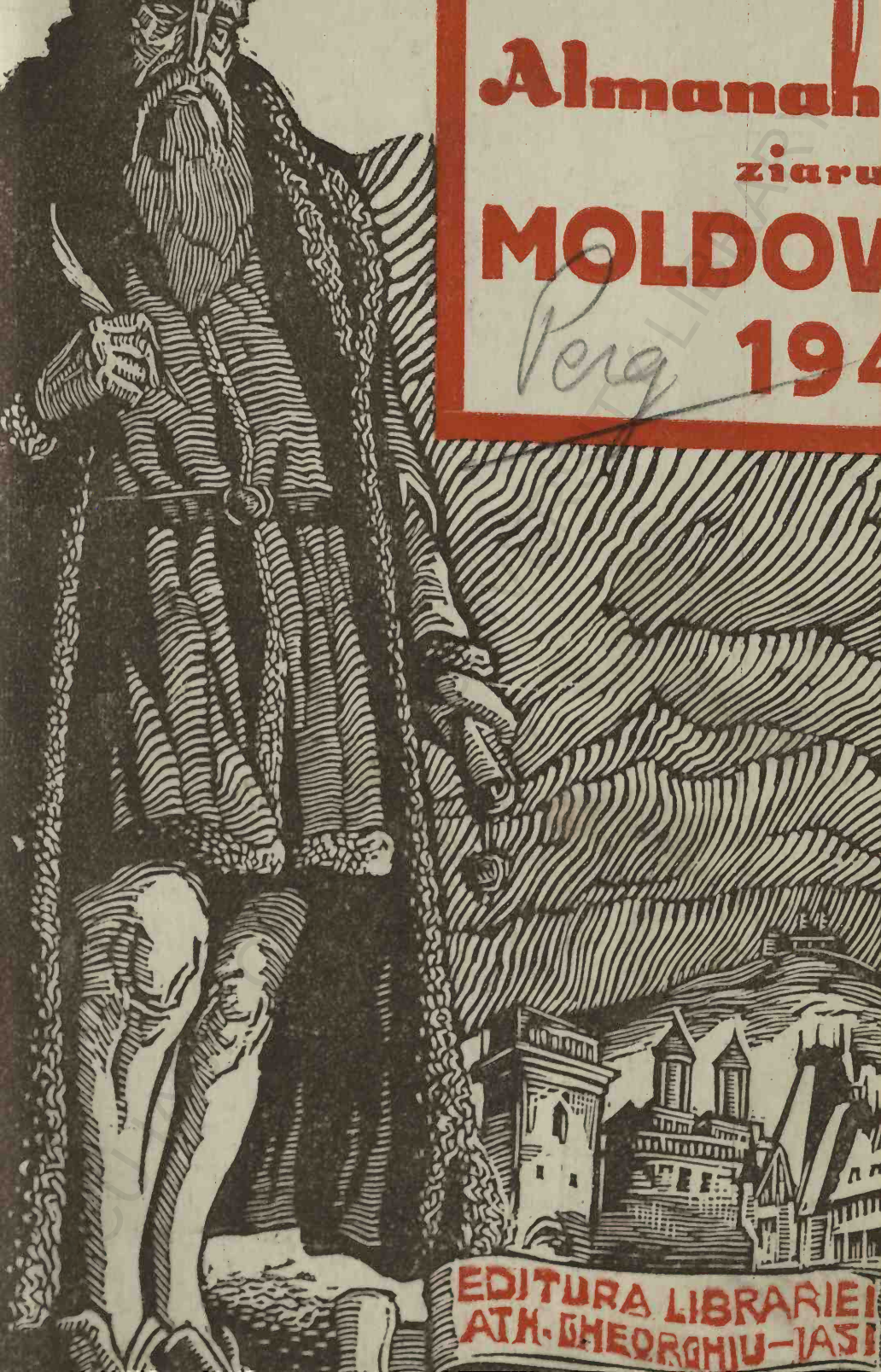

EDITURA LIBRARIEI
ATH. GHEORGHIU-IASI

Nr. inv. 1622
B.C.U. „M. EMINESCU"
IAȘI
13 SEP 1958

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ALMANAHUL ZIARULUI MOLDOVA

7774-VII

PE ANUL

1941

EDITURA ATHANASIE D. GHEORGHIU – IAȘI

I A N U A R I E

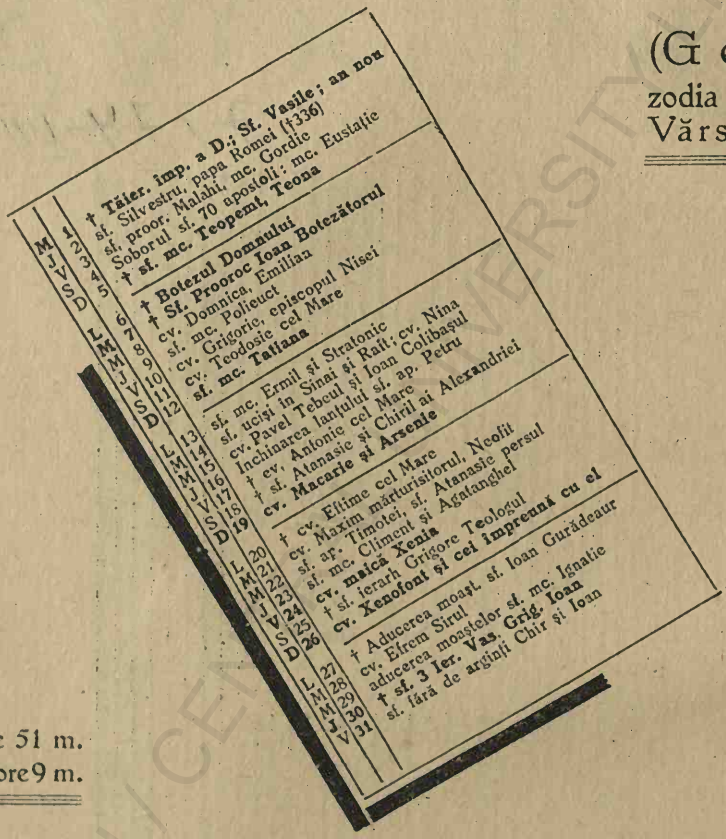

(G e r a r)
zodia :
Vărsătorului

Ziua 8 ore 51 m.
Noapt. 15 ore 9 m.

In păduri trosnesc stejarii! E un ger amar, cumplit
Stelele par înghețate, cerul pare oțelit
Iar zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare
Pare-un lan de diamanturi ce scârțîe sub picioare

V. Alecsandri

1 Ianuarie

Răs. soarelui :
7 ore 54 min.
Apus. soarelui
16 ore 45 m.

15 Ianuarie

Răs. soarelui :
7 ore 50 min.
Apus. soarelui
16 ore 50 m.

FEBRUARIE

(Făurar)
zodia:
Peștelui

S	1	sf. mc. Trifon
D	2	**Întâmpinarea Domnului**
L	3	sf. și drep. Simeon. Ana proor.
M	4	cv. părinte Isidor pelosiotul
M	5	sf. mc. Agafie
J	6	cv. Vicol, episcopul Smirnei
V	7	cv. Partenie și Luca
S	8	sf. mc. Teod. Stratilat. proor. Zaharia
D	9	**Sf. mc. Nichifor**
L	10	† sf. mare mc. Haralambie
M	11	sf. mucenic Vlasie
M	12	cv. Meletie al Antiohiei
J	13	cv. Martinian
V	14	cv. Auxentie
S	15	sf. ap. Onis m
D	16	**Sf mc. Pamfil și cei cu dânsul**
L	17	sf. marele mc. Teodor Tiron
M	18	cv. Leon episc. Cataniei
M	19	sf. ap. Arhip
J	20	cv. Leon episc. Evstatie episc. Antioh.
V	21	cv. Leon episc.
S	22	cv. Timotei, sf. Evg. Mavr. Asp.
D	23	mșt. sf. mc. din **Sf. mc. Policarp**
L	24	† I si II aflare a cap. Sf. Ioan Botez.
M	25	cv. Larasie al Constantinopolului
M	26	cv. Porfirie episcopul Garzei
J	27	cv. Procopie mărturisitorul
V	28	cv. ap. Vasile mărturisitorul

Ziua 9 ore 44 m.
Noapt 14 „ 16 m.

Sberăt, raget, țipăt, vaet, mii de glasuri spăimântate
Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate,
Și'ndeparte se aude un nechez răsunător...
Noaptea cade, lupii urlă..... Vai de cal și călător.

V. Alecsandri

1 Februarie
Răs. soarelui: 7 ore 46 min.
Ap. soarelui: 17 ore 20 m.

15 Februar.
Răs. soarelui: 7 ore 19 min.
Ap. soarelui: 17 ore 41 m.

M A R T I E

(Mărţişor)
zodia:
Berbecului

S	1	sf. mc. Evdochia
D	2	**Sf. mc, Teodot ep. Chir. mc. Isihie**
L	3	sf. mc. Evtropie, Cleonie şi Vasilisie
M	4	cv. Gherasim d. Iordan
M	5	sf. mc. Canon
J	6	sf. 42 mc. din Amoreia, cv. Arcadie
V	7	sf. mc. din Herson, Vasilie, Efrem
S	8	cv. Teofilact mărturisitorul **Chesarie**
D	9	**† Sf. 40 mc. din Sevasta,**
L	10	sf. mc. Codrat şi cei împreună cu el
M	11	cv. Sofronie, patr. Ierus.
M	12	cv. Teolan mărturisitorul
J	13	ad. moaşt. sf. Nichifor, patr. Copolului
V	14	cv. Benedict, mc. Alexandru preot
S	15	cv. Agapie şi cei cu el
D	16	**mc. Savin şi Papia**
L	17	cv. Alexie omul lui Dumnezeu
M	18	cv. Chiril arhiep. Ierus.
M	19	mc. Hrisant şi Daria
J	20	sf. mărt. ucişi în m-rea sf. Sava, mc. Serg.
V	21	cv. Iacov mărturisitorul
S	22	sf. mc. Vasile preotul
D	23	**sf. mc. Nicon şi ucenicii lui**
L	24	sf. Zaharia
M	25	**† Buna Vestire**
M	26	Soborul Sf. Arhanghel Gavriil
J	27	sf. mc. Matrona din Tesalonic
V	28	cv. Ştefan, Iac. de mir., Ilarion cel nou
S	29	cv. Marcu, ep. Arteusiei, Chiril diac.
D	30	**cv. Ioan Scărarul**
L	31	sf. mc. Ipatin, episcopul Gangrei

Ziua 11 ore 5 m.
Noapt. 12 „ 55 m.

A fugit din lume Faur,
Trist şi nejelit. —
Cu săgeţile-i de aur,
Martie l-a gonit...

P. Cerna

1 Martie

Răs. soarelui:
6 ore 55 min.
Ap. soarelui:
18 ore 3 min.

15 Martie

Răs. soarelui:
6 ore 33 min.
Ap. soarelui:
18 ore 19 m.

APRILIE

(Prier)
zodia:
Taurului

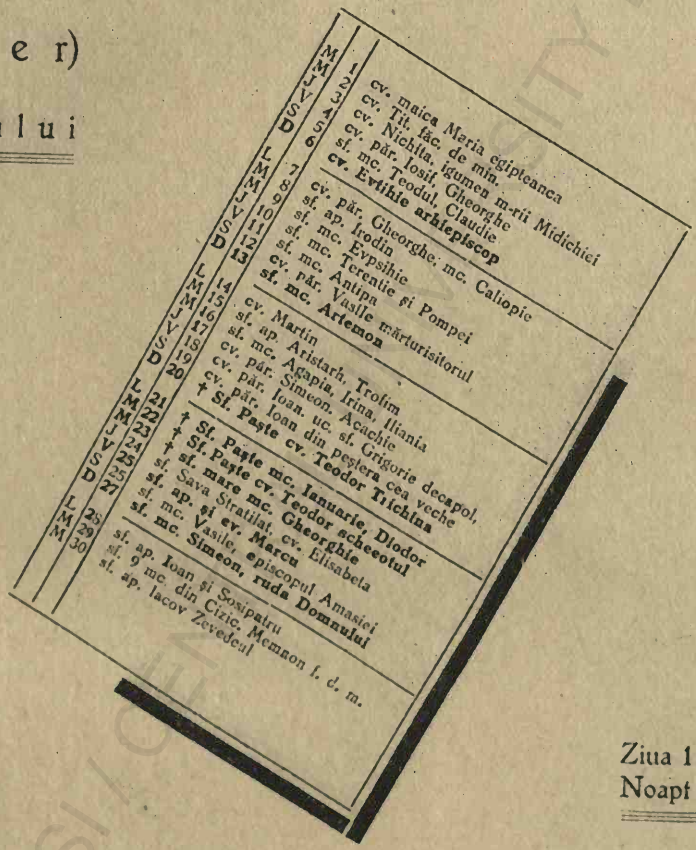

Ziua 12 ore 41 m.
Noapt 11 „ 19m.

Bine ai venit April
Lună răsfățată!
Sburd și cânt, zglobiu copil,
Ziulica toată!...

Șt. O. Iosif

1 Aprilie

Răs. soarelui:
6 ore 10 min.
Ap. soarelui:
18 ore 41 m.

15 Aprilie

Răs. soarelui:
5 ore 33 min.
Ap. soarelui:
18 ore 57 m.

M A I U

(F l o r a r)
zodia:
Gemenilor

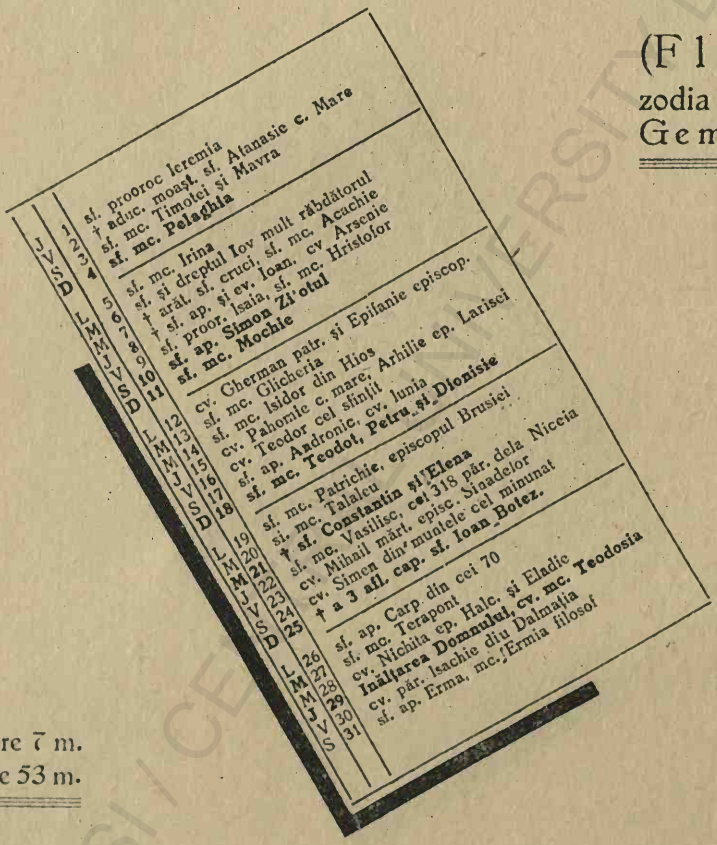

Ziua 14 ore 7 m.
Noapt 9 ore 53 m.

A revenit Albastrul Maiu!
Flori în grădină, flori pe plaiu
Şi flori la pălărie!
Stau ca pe spini, stau ca pe foc!
E timpul numai bun de joc
Şi bun de strengărie.

Şt. O. Iosif

1 Maiu

Răs. soarelui:
5 ore 10 min.
Ap. soarelui:
19 ore 17 m.

15 Maiu

Răs. soarelui:
4 ore 52 min.
Ap. soarelui:
19 ore 33 m.

I U N I E

(Cireşar)
zodia:
Racului

Ziua 15 ore 14 m.
Noapt. 8 ore 46 m.

Sfântă muncă dela ţară, isvor sacru de rodire,
Tu legi omul cu pământul în o dulce înfrăţire!...

V. Alecsandri

1 Iunie

Răs. soarelui:
4 ore 37 min.
Ap. soarelui:
19 ore 51 m.

15 Iunie

Răs. soarelui:
4 ore 32 min.
Ap. soarelui:
20 ore 0 min.

I U L I E

(Cuptor)
zodia :
L e u l u i

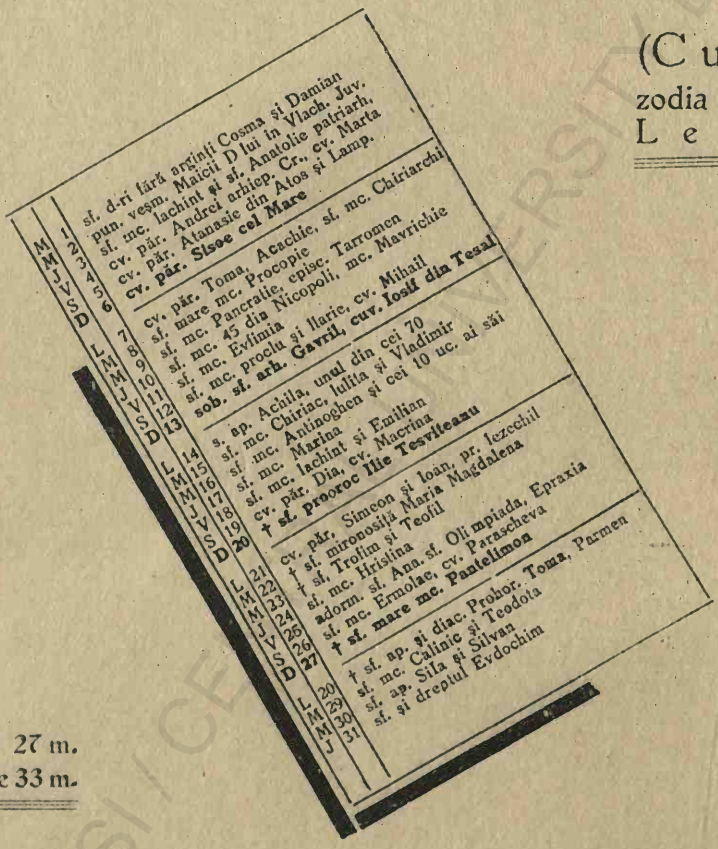

Ziua 5 ore 27 m.
Noapt. 8 ore 33 m.

Hueşte secera fulgerătoare...
Bat mii de raze'n feţe dogorâte
Uşor se'nclină spicele aurite,
Cad snopii'n şir... Cântaţi secerătoare!

Şt. O. Iosif

1 Iulie

Răs. soarelui :
4 ore 36 min.
Ap. soarelui :
20 ore 3 min.

15 Iulie

Răs. soarelui :
4 ore 46 min.
Ap. soarelui :
19 ore 56 m

A U G U S T

(Gustar)
zodia:
Fecioarei

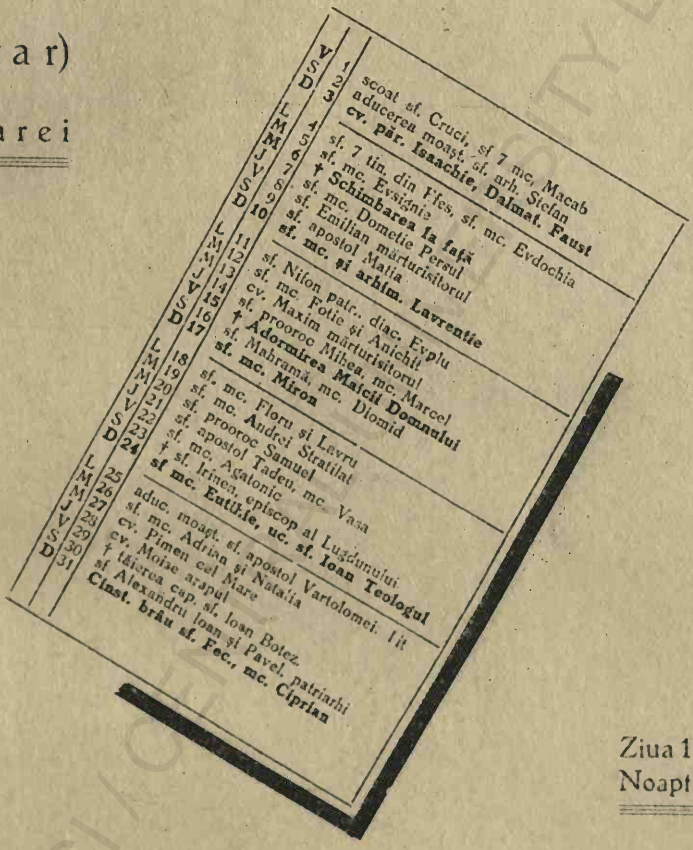

Ziua 14 ore 38 m.
Noapt 9 ore 22 m.

Prin sat aleargă paparude,
Ţăranca apă le asvârle:
Îşi scutur 'pletele lor ude
Şi-s goale ca nişte şopârle...

Şt. O. Iosif

1 August

Răs. soarelui: 5 ore 3 min.
Ap. soarelui: 19 ore 44 m.

15 August

Răs. soarelui: 5 ore 19 min.
Ap. soarelui: 19 ore 22 m.

SEPTEMBRIE

(Răpciune)
zodia:
Balanței

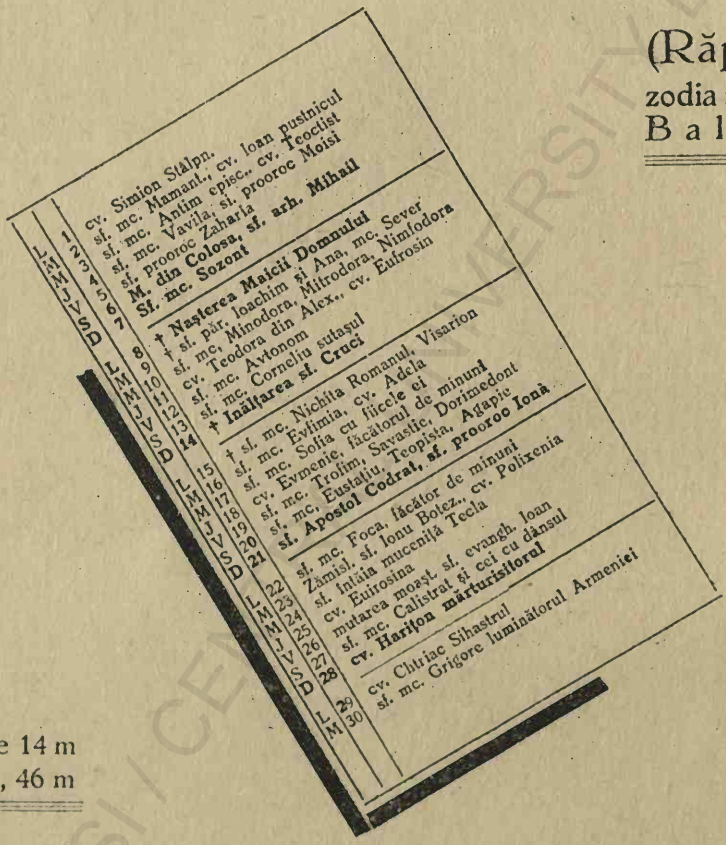

Ziua 13 ore 14 m
Noapt. 10 „ 46 m

Semănătorii harnici cu sacul subsuoară
Păşesc în lungul brazdei pe fragedul pământ
Pe culme, pe vâlcele ei sue şi coboară,
Svârlind în a lor cale semânţa după vânt.

V. Alecsandri

1 Septemb

Răs. soarelui:
5 ore 38 min.
Ap. soarelui:
18 ore 52 m.

15 Septem.

Răs. soarelui:
5 ore 55 min.
Ap. soarelui:
18 ore 30 m.

O C T O M B R I E

(Brumărel)
zodia :
Scorpionului

Ziua 11 ore 44 m.
Noapt. 12 „ 17 m.

Afară-i toamnă, frunza 'mprăștiată
Iar vântul zvârle'ngeamuri grele picuri.

M. Eminescu

1 Octombr.

Răs. soarelui :
6 ore 14 min.
Ap. soarelui :
17 ore 57 m.

15 Octomb.

Răs. soarelui :
6 ore 30 min.
Ap. soarelui :
17 ore 32 m.

NOEMBRIE

(Brumar)
zodia:
Săgetătorului

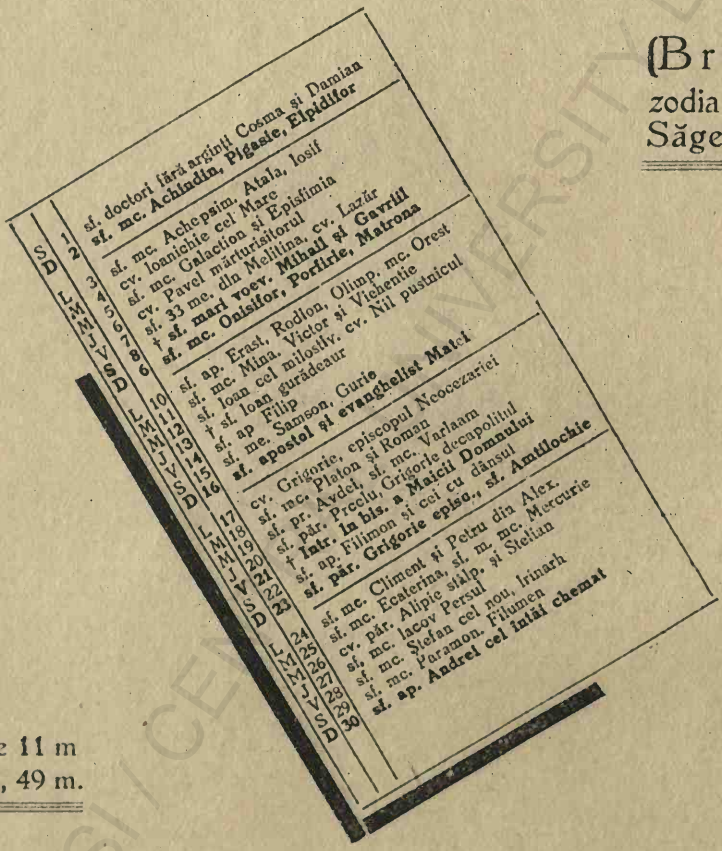

Ziua 10 ore 11 m
Noapt. 13 „ 49 m.

Ziua scade; iarna vine. vine pe crivăț călare!
Vântul șuieră prin hanuri răspândind înfiorare.
Boii rag, caii rânchează, câinii latră la un loc,
Omul trist cade pe gânduri și s'apropie de foc.

V. Alecsandri

1 Noembrie

Răs. soarelui:
6 ore 53 min.
Ap. soarelui:
17 ore 5 min.

15 Noembr.

Răs. soarelui:
7 ore 12 min.
Ap. soarelui:
16 ore 28 m.

DECEMBRIE

(Indrea)
zodia:
Capricornului

Ziua 9 ore 4 m.
Noapt 14 „ 14 m.

Pe alte tărâmuri te-ai crede:
Nici cer, nici pământ nu se vede.
Vârtejuri, urlând, se răpăd
Şi munţi de zăpadă ridică
E ceasul peirei..... prăpăd.

Al Vlăhuţă

1 Decembr.

Răs. soarelui:
7 ore 32 min.
Ap. soarelui:
16 ore 36 m.

15 Decem.

Răs. soarelui:
7 ore 46 min.
Ap. soarelui:
16 ore 35 m.

Calendar comemorativ

IANUARIE

4 Ianuarie. Moartea Mareşalului Joffre. (1931).

5 Ianuarie. Ziua naşterii A. S. Imperiale Arhiducesa Ileana (1910). Alegerea ca Domn al lui Cuza Vodă. (1859).

7 Ianuarie. Trupele române dezarmează trupele bolşevice la Galaţi (1918)

8 Ianuarie. Moartea lui Caton Theodorian (1939). Moartea Gen. C. I. Brătianu (1910). Moartea Prof. şi compozitor muzical D. G. Kiriac (1918). Moartea lui Galileu (1642).

9 Ianuarie. Ziua naşterii M. S. Regina Maria a Jugoslaviei (1899).

10 Ianuarie. Moartea Haricleei Darclée (1939) Bătălia de la Podul Inalt (1475).

12 Ianuarie. Bătălia dela Smârdan (1878)

16 Ianuarie. Lupta dela Pralea (1917).

17 Ianuarie. Ziua numelui A. S. Imperiale Arhiducele Anton de Habsburg. Naşterea lui Benjamin Franklin (1706).

18 Ianuarie. Conferinţa Păcii de la Paris (1919).

19 Ianuarie. Luptele dela Vosgi (1914).

21 Ianuarie. Trupele române intră în Tighina şi ajung la Nistru (1918).

22 Ianuarie. Moartea lui Vicenţiu Babeş (1907).

23 Ianuarie. Armistiţiul Ruso-Româno-Turc (1878).

24 Ianuarie. Proclamarea Unirii Principatelor Române (1859).

25 Ianuarie. Moartea Generalului Poetaş în luptele cu bolşevicii (1918). Moartea lui Mihail Pherekyde (1926).

26 Ianuarie. Luptele dela Verdea şi Răcoasa (1916).

28 Ianuarie. Moartea Generalului Berthelot (1931). Moartea lui Giuseppe Verdi (1901).

30 Ianuarie. Moartea prof. dr. C. I. Istraty (1918).

FEBRUARIE

2 Februarie. Moartea lui W. Wilson (1924).

3 Februarie. Trupele române ocupă Basarabia (1918).

8 Februarie. Intrarea lui Cuza Vodă în Bucureşti ca Domn al Principatelor Unite.

9 Febrrarie. Semnarea Pactului Balcanic la Atena, între România, Grecia, Jugoslavia şi Turcia (1934).

10 Februarie. Moartea Papei Pius XI (1939). Pacea de Lunéville între Franţa şi Austria (1801).

11 Februarie. Detronarea lui Cuza Vodă (1866).

13 Februarie. Moartea lui Vasile Goldiş (1934).

16 Februarie. Horia şi Cloşca, capii revo-

luţiei Românilor ardeleni sunt traşi pe roată şi rupţi în bucăţi de unguri, la Alba-Iulia (1785).

17 Februarie. Moartea lui Constantin Mille (1927). Moartea lui Glosué Carducci (1835).

19 Februarie. Tratatul dela San-Stefano între Rusia şi Turcia (1878).

21 Februarie. Moartea lui Spinozza (1677)

22 Februarie. Începe marea bătălie dela Verdun (1916). Naşterea lui G. Washington (1732).

24 Februarie. Procl. Independenţei. Esthoniei (1918). Intemeerea Fundaţiei Ferdinand I (1927).

25 Februarie. Congresul dela Paris după războiul din Crimeea (1856). Răpirea Bucovinei (1777).

26 Februarie. Naşterea lui Victor Hugo (1842); Naşt. lui Camille Flammarion (1802).

MARTIE

1 Martie. Napoleon I părăseşte insula Elba şi se reintoarce în Franţa (1815).

2 Martie. Ziua morţii Reginei Elisabeta a României (1916): Aleg. S. S. Papei Pius XII (1939)

3 Martie. Moartea Prof. Dr. Gerota (1939); Pacea dela Brest-Litowsk între Germania şi Rusia (1918).

6 Martie. Moartea S. S. Patriarhului Dr. Miron Cr.stea, Prim Ministru şi Consilier Regal (1939); Retragerea Germanilor dela Noyon-Royé (1917); Bătălia dela Scheia (1486).

7 Martie. Moartea lui Aristidie Briand (1932).

8 Martie. Revoluţia lui Tudor Vladimirescu (1821).

13 Martie. Moartea lui Fredric Mistral (1914).

14 Martie. Ridicarea României la rangul de Regat (1881).

15 Martie. Asasinarea lui Cezar (44 în. de Christ.).

18 Martie. Napoleon se proclamă împărat al Franţei (1804).

20 Martie. Moartea Mareşalului Foch (1929). Moartea academicianului Prof. D. Onciul (1923).

21 Martie. Moartea scriitorului I. Sandu Aldea (1929).

22 Martie. Ruşii cuceresc cetatea Przemysl (1915). Prima reprezentaţie la Teatrul Naţ. din Bucureşti a poemului „Fântâna Blanduziei“ de Vasile Alecsandri (1884).

23 Martie. Arderea Bucureştiului în ziua de Paşti (1847).

24 Martie. Moartea savantului G. Gr. Cantacuzino (1913).

25 Martie. Procl. Independ. Greciei (1830)

27 Martie. Unirea Basarabiei cu România (1918). Moartea prof. dr. Toma Ionescu (1926).

28 Martie. Moartea lui Lascar Catargi (1889).

30 Martie. Se recunoaşte autonomia României (1856).

APRILIE

1 Aprilie. Horia este primit în audienţă de împăratul Iosif (1784).

2 Aprilie. Moartea Doamnei Elena Cuza (1909).

4 Aprilie. Moartea lui Petru Poni (1925).

6 Aprilie. Trimiterea lui Napoleon în insula Elena (1814).

7 Aprilie. Moarea lui C. A. Rosetti (1884).

8 Aprilie. Moartea poetului Gh. Coşbuc (1918). Alegerea Domnitorului Carol I (1866).

10 Aprilie. Pacea dela Sevres cu Turcia (1920).

11 Aprilie. Pacea dela Utrecht (1713).
12 Aprilie. Apariţia primului ziar românesc scos de Ion Heliade Rădulescu (1829).
13 Aprilie. Incep. răzb. de succesiune al Americii de Nord (1864).
14 Aprilie. Proclamarea Republicii Spaniole (1931).
15 Aprilie. Moartea lui Ion Heliade Rădulescu (1872).
16 Aprilie. Moartea lui Pierre Curie (1906)
17 Aprilie. Moartea lui Benjamin Franklin (1790).
18 Aprilie. Catastrofa dela biserica din Costeşti (1930)
20 Aprilie. Ziua naşterii M. S. Regina Mamă ( ).
21 Aprilie. Moartea lui Charles Darvin (1882),
23 Aprilie. Intemeerea guvernului naţional în Turcia. Sfinţirea Mitropoliei din Iaşi (1877).
25 Aprilie. Moartea prof. dr. Mina Minovici (1938).
29 Aprilie. Naşterea M. S. Impărat. Japoniei Hiro-Hito. (1901).

MAIU

1 Maiu. Alegerea Principelui Carol de Hohenzolern ca Domn al României (1866).
2 Maiu. Improprietărirea ţăranilor de către Cuza-Vodă (1864).
4 Maiu. Moartea lui Ion C. Brătianu (1891).
5 Maiu. Moartea lui Napoleon (1821).
6 Maiu. Suirea pe tron a M. S. Regele George V al Angliei (1910).
10 Maiu. Sărbătoarea Naţională a proclamării Independenţii României (1877).
15 Maiu. Revoluţia lui Avram Iancu (1848).
16 Maiu. Mihaiu Viteazu intră cu triumf în Iaşi (1600).
22 Maiu. Lindberg traversează Oceanul Atlantic (1927).
23 Maiu. Moartea Domnitorului Cuza-Vodă (1873).
25 Maiu. Moartea lui Pompiliu Eliade (1914).
26 Maiu. Uciderea lui Tudor Vladimirescu (1821).
28 Maiu. Răpirea Basarabiei (1812).
29 Maiu. Căderea Constantinopol. (1453).

IUNIE

4 Iunie. Moartea lui Camille Flammarion (1925). Tratatul dela Trianon cu Ungaria (1020). Ştefan cel Mare pune temelia Mânăstirei Putna (1466).
6 Iunie. Moartea lui Cavur (1861).
9 Iunie. Moartea lui Aurel Mureşanu (1919).
10 Iunie. Moartea lui I. L. Caragiale (1912). Intrarea în războiulu a Italiei (1940). Mari lupte în Compiegne (1940).
11 Iunie. Proclamarea marei revoluţii române (1848).
15 Iunie. Moartea lui Mihail Eminescu (1889).
16 Iunie. Infiinţarea Academiei Mihăilene din Iaşi (1834).
19 Iunie. Bătălia dela Drăgăşani (1821).
20 Iunie. Moartea lui M. Kogălniceanu (1891).
22 Iunie. Moartea lui Take Ionescu (1923)
24 Iunie. Abjurarea lui Galileu (1633).
26 Iunie. Moartea prof. Vasile Pârvan (1927).
28 Iunie. Tratatul dela Versailles cu Germania (1919).
29 Iunie. Cedarea Basarabiei (1940). Intronarea Domnilor pământeni după izgonirea Fanarioţilor (1822).

Coperta și planșele
de pictorul

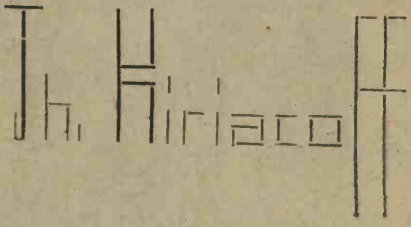

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

IULIE

1 Iulie. Tratatul din Berlin (1878) Intrarea lui Mihaiu Viteazu în Alba-Iulia (1601).

2 Iulie. Moartea lui Ştefan cel Mare (1504).

4 Iulie. Moartea D-nei Curie (1934). Proclamarea Independenţei Statelor Unite (1766).

6 Iulie. Bătălia dela Wagram (1809).

10 Iulie. Marea bătălie dela Plevna (1877)

Căderea Parisului (1940).

11 Iulie. Bătălia dela Mărăşti (1917).

14 Iulie. Dărâmarea Bastiliei (1789)

19 Iulie. Moartea Reginei Maria (1939).

20 Iulie. Moartea Regelui Ferdinand I (1927).

21 Iulie. Proclamarea independenţii Belgiei (1831).

22 Iulie. Moartea pictorului N. Grigorescu (1907).

25 Iulie. Bătălia dela Valea Albă (1466).

AUGUST

2 August. Moartea mareşalului Hindenburg (1934). Inceperea războiului mondial (1914).

4 August. Ocuparea Budapestei de armatele române (1919).

6 August. Marea bătălie dela Mărăşeşti (1917).

8 August. Omorirea lui Mihaiu Viteazu (1601).

10 August. Pacea dela Bucureşti (1913).

13 August. Bătălia dela Călugăreni (1555)

14 August. Moartea lui V. Alecsandri (1890). Intrarea României în războiul mondial (1916).

15 August. Uciderea lui Const. Brâncoveanu (1714).

17 August. Moartea lui Friederic cel Mare (1786).

18 August. Ziua naşterii A. S. R. Principele Nicolaie (1903).

19 August. Moartea pictorului Teodor Aman (1891).

24 August. Bătălia dela Turtucaia (1916).

25 August. Bătălia dela Oituz (1917).

27 August. Bătălia dela Cireşoaia (1917). Moartea aviatorului Aurel Vlaicu (1913)

30 August. Arbitrajul dela Viena (1940) Cucerirea Griviţei (1877).

SEPTEMBRIE

1 Septembrie. Incepe războiul germano-polon (1939).

2 Septembrie. Anglia şi Franţa declară război Germaniei (1939).

3 Septembrie Moartea lui Petru Rareş (1564). Sfinţirea M-rei Putna (1469)

4 Septembrie. General Ion Antonescu este însărcinat cu formarea guvernului (1940). Proclamarea republicei franceze (1870).

5 Septembrie. Suspendarea constituţiei din 27 Februarie ; Dizolvarea parlamentului (1940).

6 Septembrie. Abdicarea Regelui Carol II (1940). Depunerea jurământului M. S. Regelui Mihaiu I (1940). Bătălia dela Moscova şi Borodino (1812).

7 Septembrie. Bătălia de la Petroşani (1916).

9 Septembrie. Moartea lui Matei Millo (1896).

10 Septembrie. Moartea lui Avram Iancu (1872).

11 Septembrie. Pacea dela Saint-Germaine cu Austria (1919).

13 Septembrie. Ziua biruinţii legionare (1940). Lupta din Dealul Spirii din Bucureşti (1848).

14 Septembrie. Transformarea statului român în stat legionar (1940). Căderea Varşoviei (1939). Ocuparea unei părţi din Polonia de armatele Rusiei (1939).

15 Septembrie. Sosirea în Ţară a M. S. Elena Regina Mamă (1940).

16 Septembrie. Moartea lui Gheorghe Lazăr (1823).

18 Septembrie. Asediul Parisului (1870). Terminarea războiului polono-german (1939).

20 Septembrie. Aniversarea luării Romii (1870).

22 Septembrie. Proclamarea regatului Bulgariei (1908).

26 Septembrie. Izbucnirea războiului balcanic (1812)

27 Septembrie. Moartea Regelui Carol I (1914).

28 Septembrie. Moartea lui Costache Negri (1876).

29 Septembrie. Armistiţiul de la Salonic (1918).

30 Septembrie. Moartea gen. Praporgescu (1916).

OCTOMBRIE

3 Octombrie. Moartea mareşalului Averescu (1938).

15 Octombrie. Moartea lui Raymond Poincaré (1931). Incoronarea M. M. L. L. Regele Ferdinand I şi Regina Maria la Alba-Iulia (1922).

16 Octombrie. Moartea lui C. I. Nottara (1935).

18 Octombrie. Moartea lui Edison (1931).

19 Octombrie. Moartea lui Alex. Davilla (1929).

21 Octombrie. Inaugurarea Universităţii din Iaşi (1892).

25 Octombrie. Ziua naşterii M. S. Regelui Mihai I (1921).

28 Octombrie. Marşul fascist asupra Romei (1922).

30 Octombrie Constituirea guvernului fascist Benito Mussolini (1922).

NOEMBRIE

1 Noembrie. Investirea primului Patriarh al României (1925),

8 Noembrie. Proclamarea Iaşului ca leagăn al mişcării legionare (1940).

9 Noembrie. Bătălia dela Rahova (1877). Abdicarea Impăratului Germaniei (1918).

10 Noembrie. Moartea lui Kemal Ataturk (1938). Cutremur mare de pământ (1940).

11 Noembrie. Dl. Ismet Inonu este ales preşed. al r. Turce (1938). Sărb. Victoriei şi a Păcii (1918). Capitularea Germaniei (1918).

12 Noembrie. Abdicarea Impăratului Carol al Austro-Ungariei şi proclamarea Republ. Austriei (1918).

21 Noembrie. Evacuarea Bucureştiului (1918).

24 Noembrie. Moartea lui Ion I. C. Brăteanu (1927). Moartea lui George Clemenceau (1929).

25 Noembrie. Moartea poetului Grigore Alexandrescu (1885).

26 Noembrie. Semnarea armistiţiului de la Focşani (1917).

28 Noembrie. A 63-a aniversare a căderii Plevnei (1877) şi a 22-a a Unirii Bucovinei cu România (1918). Moartea D-rului Vasile Lucaci (1925).

DECEMBRIE

9 Decembrie. Moartea compozitorului Gavril Muzicescu (1903).

13 Decembrie. Moartea compozitorului Eduard Wachman (1906).

18 Decembrie. Moartea lui Spiru Haret (1912).

19 Decembrie, Luptele dela Caşin (1916).

27 Decembrie Horia, Cloşca şi Crişan sunt prinşi de Unguri şi întemniţaţi (1784).

31 Decembrie. Inaugurarea Teatruiui Naţional din Bucureşti (1852). Moartea lui Ion Creangă (1889).

Sărbători ale Familiei Regale

5 Ianuarie. Ziua Naşterii A. S. Imperiale Arhiducesa Ileana (1910).

9 Ianuarie. Ziua Naşterii M. S. Reginei Maria a Iugoslaviei (1899).

17 Ianuarie. Ziua Numelui A. S. Imperiale Arhiducele Anton de Habsburg.

24 Aprilie. Ziua Numelui M. S. Reginei Elisabeta a Greciei.

21 Maiu. Ziua Numelui M. S. Elena şi A. S. I. Arhiducesa Ileana.

29 Iunie. Ziua Numelui M. S. Regelui Petru II al Iugoslaviei.

22 Iulie. Ziua Numelui M. S. Reginei Maria a Iugoslaviei.

18 August. Ziua Naşterii A. S. R. Principele Nicolae al României (1903).

11 Octombrie. Ziua Naşterii M. S. Reginei Elisabeta a Greciei (1894).

27 Octombrie. Ziua Naşterii Măriei Sale Regelui Mihai (1921).

8 Noembrie. Ziua Numelui Măriei Sale Regetui Mihai.

6 Decembrie Ziua Numelui A. S. R. Principelui Nicolae al României.

Aniversări necrologice ale Familiei Regale

3 Martie 1916. Ziua Morţii M. S. Reginei Elisbeta a României.

26 Martie 1874. Ziua Morţii Domniţei Maria, unica fiică a Regelui Carol I şi a Reginei Elisabeta.

19 Iulie 1935. Ziua Morţii M. S. Reginei Maria.

20 Iulie 1927. Ziua Morţii M. S. Regelui Ferdinand I al Tuturor Românilor.

27 Septembrie 1914. Ziua Morţii M. S. Regelui Carol I, primul Rege al României.

9 Octombrie 1934. Ziua Morţii M. S. Regelui Alexandru I al Iugoslaviei.

2 Noembrie 1916. Ziua Morţii Principelui Mircea, fiul M. S. Regelui Ferdinand I şi a M S, Reginei Maria.

Zile mari ale Neamului Românesc

12 Ianuarie 1878. Bătălia dela Smârdan.

8 Martie 1821. Proclamarea Revoluţiei lui Tudor Vladimirescu.

9 Aprilie 1918. Unirea Basarabiei cu România.

15 Maiu 1848. Proclamarea Marei Revoluţii a Românilor Ardeleni, contra Ungurilor la Blaj pe Câmpia Libertăţii.

11 Iunie 1848. Proclamarea Marei Revoluţii in Muntenia şi Moldova.

11 Iulie 1917. Bătălia dela Mărăşti.

5 August 1919. Ocuparea Budapestei de către Armata Română.

6 August 1917. Marea Bătălie dela Mărăşeşti

12 August 1917. A doua Mare Bătălie dela Oituz.
13 August 1595. Bătălia dela Călugăreni.
14 August 1916. Intrarea României în Războiul Sfânt pentru Întregirea Neamului.
30 August 1877. Luarea Griviței.
15 Octombrie 1922. Incoronarea MM. LL. Regele Ferdinand I și Reginei Maria, la Alba Iulia.
25 Octombrie 1916. Întâia Mare Bătălie dela Oituz.
9 Noembrie 1877. Bătălia dela Rahova.
11 Noembrie 1918. Proclamarea Armistițiului.

Sărbători religioase, naționale și legale ce se țin de autorități

1 Ianuarie, *Anul Nou* și *Sf. Vasile.*
6 Ianuarie, *Botezul Domnului.*
24 Ianuarie, *Ziua Unirii.*
25 Martie, *Buna Vestire.*
5 zile de Paște.
23 Aprilie, *Sf. Gheorghe.*
2 zile de Rusalii.
1 Maiu, *Sărbătoarea Muncii.*
10 Maiu, *Ziua Independenții.*
Ziua Eroilor.
21 Maiu, *S-ții Împărați Constantin* și *Elena.*
29 Iunie sf. Petru și Pavel
6 August (Schimbarea la Față).
15 August, sf. Maria Mare
6 Septembrie, Ziua Libertății
8 Septembrie, Nașterea Maicii Domnului
14 Sept., Înălțarea sf. Cruci
26 Octombrie, sf. Dumitru.
8 Noembrie, sf. Mihail și Gavril (onomastica M. S. Regelui Mihai, în această zi se serbează și ziua nașterii sale.
6 Decembrie, sf. Neculai.
4 zile de Crăciun.

POSTURILE ANULUI 1941

1. Zilele de Miercuri și Vineri de peste an, afară de cele deslegate.
2. Ajunul Bobotezei, Duminică 5 Ianuarie
3. Postul Paștilor sau Păresimile, 48 zile, începe Luni 23 Martie și ține până Sâmbătă 19 Aprilie inclusiv.
4. Postul Sfinților Apostoli sau al Sâmpietrului, 21 zile, începe Luni 8 Iunie și ține până Duminică 28 Iunie inclusiv.
5. Postul Adormirii Maicii Domnului sau al Sântămăriei, 14 zile, începe Sâmbătă 1 August și ține până Vineri 14 August inclusiv.
6. Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, Sâmbătă 29 August.
7. Înălțarea Cinstitei Cruci, Luni 14 Septembrie.
8. Postul Nașterii Domnului sau al Crăciunului, 40 zile, începe Duminică 15 Noembrie și ține până Joi 24 Decembrie inclusiv.

Zile deslegate de post

1. Miercurile şi Vinerile dela Naşterea Domnului până în ajunul Bobotezei (2 şi 4 Ianuarie) pentru toate ale mâncării.
2. Miercurea şi Vinerea din cea dintâi săptămână a Triodului (5 şi 7 Februarie) pentru toate ale mâncării.
3. Miercurea şi Vinerea din cea de a treia săptămână a Triodului ăau Săptămâna Brânzei (19 şi 21 Februarie) numai pentru lapte, brânză, unt, ouă, icre şi peşte.
4. Buna Vestire (25 Martie) şi Duminica Floriilor (13 Aprilie), numai pentru peşte.
5. Miercurea şi Viuerea din Săptămâna luminată (15 şi 17 Aprilie) pentru toate ale mâncării.
6. Mlercurea şi Vinerea din Săptămâna Rusaliilor (27 şi 29 Mai), pentru toate ale mâncării.
7. Schimbarea la faţă a Domnului (6 August), din postul Sântămăriei, numai pentru peşte.
8. Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (21 Noembrie) şi Sf. Ierarh Nicolae (6 Decembrie), din postul Crăciunului, numai pentru peşte

Sărbători oficiale (cu paradă militară)

Miercuri 1 Ianuarie, Anul Nou cu Te-Deum la Patriarhie.

Luni 6 Ianuarie, Botezul Domnului, Sfinţirea Apelor.

Vineri 24 Ianuarie, Sărbătoarea Unirii, cu Te-Deum la Patriarhte.

Vineri 18 Aprilie, seara de Vinerea Mare, Serviciul Sfântului Epitaf la Patriarhie.

Sâmbătă 19 spre Duminică 20 Aprilie, Noaptea Invierii, Serviciul Invierii la Patriarhie.

Sâmbătă 10 Mai, Sărbătoarea Independenţii, Te-Deum la Patriarhie şi defilarea Armatei.

Miercuri 21 Mai, Ziua Eroilor, Serviciu solemn la Patriarhie.

Sâmbătă 25 Octombrie, Ziua naşterii M. S. Regelui Mihai I.

Sărbători şi vacanţe judiciare

Toate instanţele Judecătoreşti ţin următoarele sărbători:

1 Ianuarie, Anul Nou (Sf. Vasile)
6 Ianuarie, Botezul Domnului
7 Ianuarie, Sf. Ioan Botezătorul
24 Ianuarie, Sărbătoarea Unirii
2 Fabruarie, Intâmpinarea Domnului
25 Martie, Buna Vestire
20—22 Aprilie, Sfintele Paşti *(3 zile afară de vacanţă)*
23 Aprilie, Sfântul Gheorghe
1 Maiu, Sărbătoarea Muncii
10 Maiu, Sărbătoarea Independenţei
21 Maiu, S-ţii Imp. Constantin şi Elena
29 Maiu, Ziua Eroilor
8 Iunie, Rusaliile
9 Iunie, Sfânta Treime
29 Iunie, S-ţii Apostoli Petru şi Pavel
15 August, Adormirea Maicii Domnului
8 Septembrie, Naşterea Maicii Domnului
14 Septembrie, Înălţarea Crucii
26 Octombrie, Sf. Dumitru
8 Noembrie, S-ţii Arhangheli Mihail şi Gabriel
6 Decembrie, Sf. Nicolae
25—27 Decembrie, Crăciunul *(3 zile afară de vacanţă).*

Curtea de Casaţie, Curţile de Apel şi Tribunalele iau vacanţă de la 24 Decembrie până la 8 Ianuarie, de la Duminica Floriilor până la Duminica Tomii şi dela 15 Iulie până până la 15 Septembrie

Judecătoriile de Ocoale iau vacanţă de la 24 Decembrie până la 3 Ianuarie şi din Joia Mare până la Duminica Tomii.

BÂLCIURILE DIN ROMÂNIA

Februarie în 3. *Întâmpinarea Domnului*, la Roznov, (Neamţu) Cărbuneşti, (Gorj), Galaţi, în 8 la Piatra.

Martie în 9. *40 Mucenici*, la Comăneşti, Onceşti (Bacău), Grind (Ialomiţa), Roznov, (Neamţu). Brâneoveni (Romanaţi), Jupa, Ciupagea (Vlaşca), Câmpu-Mare (Argeş). Tecuciu (Teleorman). Giurgeni (Ialomiţa). In 13, Bogdăneşti, Oneşti (Bacău). In 25 *Buna Vestire*. Greci (Olt). Tigveni (Argeş). Chiojdeni, Stăneşti, (R.-Sarat) Negreşti (Vaslui). Bălăneşti (Gorj). La *Sf. Teodor*, în Iaşi, în săptămâna brânzei. Marţi şi Miercuri, la Văideeni (Vâlcea). In *Dumiuica Floriilor*, la Iaşi, Suteşti (Brăila). Giurgeni, Ciochina, (Ialomiţa). Roznov (Neamţu). Negreşti (Vaslui).

Aprilie în 23 *Sf. Gheorghe*. La Moineşti (Bacău), Bărgoeni (Neamţu), Boteşti, Nesporeşti (Roman), Slatina. Caracal, Piteşti, Lupoaia (Mehedinţi). R.-Sarat, Sălcioara (R.-Sarat). Polovraci (Schitul). Preajba (Gorj), Slobozia (Ialomiţa), Frăţeşti (Vlaşca), Iaşi, Bârlad.

Maiu în 21. *Sf. Constantin şi Elena*, la Ocna, Dărmăneşti (Bacău). Dobroteni (Olt), Roznov (Neamţu), Galaţi. La *Înălţarea Domnului*, în Piteşti, T.-Jiu, Uda, (Olt), Câmpu-Mare (Argeş). Mărleşti (Muscel), Iaşi. Ceacăr, Brăila, Slobozia (Ialomiţa) Neamţ, Trifeşti (Roman), P.-Sarat. *La Moşi*, în Bucureşti, Mavrodin (Teleorman). Olteniţa (Ilfov). *Duminica Rusaliilor* la Alexandria (Teleorman), Vaideeni. In *Duminica tuturor Sfinţilor* la Piatra-Neamţu, Chiojdeni (Ialomiţa), în Piteşti. Ulmeni (Argeş). Negoeşti (Dolj), Luciu, Sălcii (Ialomiţa), Jilava (Ilfov), Piatra, Negreşti, (Vaslui).

Iunie în 24 *Dragaica*, la Buzău, Focşani, Ipăteşti (Olt), Buda (R.-Sarat) Colentina (Ilfov), Giurgen (Ialomiţa), Piteşti, C.-Lung. Cornăţei, Cărbuneşti, Broşteni (Mehedinţi). In 29 *Sf. Petru*, la Bacău, Oneşti (Bacău). Viziru-de-Sus (Brăila). Broşteni (Ialomiţa), Talpa (Neamţu), Boghecea, Sagna, Burueneşti (Roman), Giurgiu.

Iulie în 20 *Sf. Ilie*, la C.-Lung, Floreşti, (Vaslui), Dărmăneşti (Bacău). Suteşti (Brăila), Budeşti-Ghicăi (Neamţu), Bârlad, Fălticeni, Băile Slănic (Bacău), Giurgeni (Ialomiţa), Dumitreşti (Râmnicu-Sărat). In 24 la Jilava (Ilfov), Tupilaţi (Roman). 27 *Sf. Pantelimon*, la Ocna (Bacău) Davideni (Neamţu), Curtea-de-Argeş, Argintoaia (Mehedinţi), Drăghiceni (Olt), Pleşeşti (R.-Sărat), Vaideeni (Vâlcea). Pantelimon (Ilfov).

August la 6 *Schimbarea la faţă*, la Lociu (Mehedinţi), Poenari (Argeş), Neamţu (Muscel), Mogoşeşti (Roman), Bogdan (Tutova), Galaţi. In 15 *S-ta Maria Mare*, în Tg.-Jiu, Curtea-de-Argeş, Ulmeni (Ilfov), Vârteşti, Dumitreşti (R.-Sărat), Giurgiu, Iaşi, Giurgeni (Ialomiţa), Cotroceni (Ilfov), Voineşti, Deleni,

(Vasluiu), Caşin (Bacău), Sinaia (Prahova). In 29 *Tăierea capului Sf. Ioan* la Bacău, Comăneşti, Oneşti (Bacău), Călăraşi (Ialomiţa), Davideni (Neamţu), Mogoşeşti, Mircesti, Iugani (Roman). In 30, la Bârlad, Cornăţel (Dâmboviţa).

Septembrie *S-ta Maria Mică*. La Bucureşti, la Râureni (Vâlcea) ţine 25 zile, Cărbuneşti (Gorj), Giurgeni (Ialomiţa), Buda (R.-Sărat), Bogdana (Bacău), Ciochina (Ialomiţa), Valea Hălăucesti (Roman), Buşteni (Prahova). In 14, *Ziua Crucei*, la Drăgăşani (Olt), Negreşti (Vaslui)

Scheia, Doljeşti (Roman), Bârlad, Telega (Prahova).

Octombrie *Vinerea Mare*, în Târgu-Jiu Râmnicu-Vâlcei, Godeni (Muscel), Slobozia (Ialomiţa), Galaţi. In 26 Moinesti (Bacău), Lupoaia (Romanaţi), Negreşti (Vaslui).

Noembrie în 8, *S-ţii Voivozi*, la Ocna Dărmăneşti, Oneşti (Bacău), Bârlad, Piatra, Telega (Prahova).

Decembrie în 2, la Comăneşti (Bacău) In 5, la Piatra. In 7 la Moineşti (Bacău), Sutesti (Brăila), Neamţu, Boroseşti, Negreşti (Vaslui)

CRONOLOGIE PE 1941

Se împlinesc în 1941:

5941 de ani dela facerea lumii, după geneză.

4285 de ani dela potopul biblic.

2819 ani dela Fundarea Cartaginei.

2694 de ani dela fundarea Romei *(după Varron)*.

1941 de ani după calendarul Iulian.

1908 ani dela moartea lui Isus Christos.

1871 de ani dela distrugerea Ierusalimului.

1359 de ani dela Hegira *(Anul 1353 a început Duminică 15 Aprilie 1934 iar anul 1354 începe Joi 4 Aprilie 1935)*.

843 de ani dela prima cruciadă.

449 de ani dela descoperirea Americei de către Christofor Columb.

424 ani dela reforma lui Luther.

165 ani dela independenţa Statelor Unite ale Americei *(4 Iulie)*.

64 de ani dela descoperirea telefonului.

45 de ani dela descoperirea radiografiei.

43 de ani dela descoperirea telegrafiei fără fir.

27 de ani dela declararea războiului mondial, de către Germani.

23 ani dela sfârşitul războiului.

BCU IASI CETATEA

Bucium

Țara mea de peste furtuni,
Din buciumul durerilor tale suni — răsuni.
Clătinând adâncuri de văzduh
Cu glasul tău cel asemenea Sfântului-Duh.
Uneori, — maică vitregită de fii,
Duci în brațe povara sfintei tale mucenicii,
Cu fruntea legată 'n broboadă de spini,
Cu ochii de păcura sângelui plini.
Alteori, — Ileană plăsmuită din aer
Torni borangicul soarelui din caer
Și'nflorești surâsul tău nepământesc,
Spre care pașii fătului din basme se trudesc.

Peste somnul întunecaților tăi munți
Rup nourii prăpăstii fără punți
Spre veacurile de sus, fără hotar,
Pe unde, singure, florile visului răsar.
Luna se rostogolește 'n somn
— Roată de aur dela carul Nevăzutului-Domn —
Și s'anină pieziș în vârful culmii
Luminând tăurile și'nnegrind ulmii.
Noaptea ta, pe-aici, va fi rămas să petreacă.
Creanga cerului prieten se pleacă, tot apleacă
Cu tot cu stelele ei, până la streșina stânii
Să le cetească bacii și să le mârâie câinii...
Iată-ți și feciorii — gorunii —
Veniți pe-aici de departe, din adâncul văgăunii,
Au împietrit încuiați sub coji, pesemne,
Ca niște mucenici bătuți în propriile lor lemne.
Trainică li-i rădăcina, trainică li-i țeasta
De-au însemnat cu slovă verde porunca ta aceasta
De glorie și de mucenicie,
De sânge dat cu jertfă neprihănită ție,

PINACOTECA

BORGO PRIMO
(recent premiat în Italia)

MATERNITATE

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Căci te-au socotit, țara mea, legată de cer,
Pe-acolo, pe unde sufletele nu mai pier,
Pe unde se deschid dalbele poiene
Să'nbălsămeze suferințele noastre pământene...
Poate numai acolo ți-om găsi cunună
Cu dreptatea Domnului soră bună,
Căci pe-aici, porțile dreptății se 'nchid.
Noaptea, numai noaptea ne 'nconjoară ca un zid,

Ascultă... buciumul tău, de pe-aiurea vânturi îl fură
Să-l poarte hrubele ecoului din gură 'n gură,
Până târziu, când îl uită urechea și-l îngroapă
Cu șuet lin de pădure și cu freamăt lung de apă:
Pe-aici numai iarba morților luându-l aminte
Îl cântă prin rădăcini neștiutelor morminte,
Incolo, sufletele noastre duse 'n pustietăți
Și-au ferecat auzul cu nouă lăcăți.
Ascultă, pământule, numai tu,
Cum duhul Lui neadormit se-abătu,
La ceasul ridicării dintre morți,
Ca vulturul cu aripile grele 'n porți..
Nu-i nimeni pe-aproape să vadă și s'asculte
Răstignirile tale cele multe?
Pentru cine să mai învii
Pământ gălit în albele primăverilor ii?
Pentru cine să-ți mii chiuind telegarii
Bătătorind aurul toamnelor pe arii?
Pentru cine să curgă aceste fluere și naiuri
Care-ți înșiră anii cu miile pe plaiuri?, —
C'aproape, nu turme petrec ele,
Ci vremi și oameni care-au zăbovit cândva sub stele;
Pentru cine hrisoavele pecetluite
Pe care mâna trecutului mi-le trimite
Scrise cu vârful săgeții — pană
Muiată 'n sufletul tău ca 'ntr'o rană? —
Pentru cine să-și picure soarele la cântători
Lacrămile lui culese de cicori.
Pe lângă care aburesc boturi de mioare,
Doine și tălăngi de dureri cuvântătoare?

Încet, încet, negurile văii cresc din vad...
Întunecate hățișuri de brad
Se roagă vântului, fac cruce cu brețele toate,
Pentru mormântul haiducului poate,
Să-i împace somnul din tâmpla țărănii,
În sloata care i-a umplut gura și plămânii...

Chiotul lui l-a băut de mult adâncul.
Focul oţelelor anii şi rugina mânâncu-l.
Hăt, târziu, câte-o hârcă scoasă cu plugul
Sărută soarele, plătind truda noastră şi belşugul.

Poate de-aceia voi fi moştenit suflet greu,
Cu sudalma gata pe buze şi cu pumnii strânşi mereu,
Dar şi cu durere pentru toate câte sânt
Vremelnice cu mine-odată pe pământ.
Că'n această viaţă, ca o cetate
Cu temelia veacului putred pe jumătate,
Sufletele noastre şi-au plătit păcatele gloaba
Irosindu-ţi mireasma şi 'ntunecându-ţi podoaba.
De-aceia, mă 'ntorc cu gândul în vechime,
Rob la brazdă cu palmele — dar cu sufletul la nime —
Şi drag mi-i s'aud că neamul meu,
Liber de când lumea va fi trăit, păstorit de Dumnezeu,
Să se mângâie cu-atâta şi să-i pară
Crucea la urcat cu El alături mai uşoară.

Rogu-te astăzi, să mă laşi să'nnod
Pomelnicul tău, leat cu leat, voevod cu voevod,
Cu sufletele adunate 'n sobor
Din grădina lor cerească să le cobor,
Să pocostesc cu ele luminoasa ta carte
— Mustrare pentru zilele noastre deşarte. —
Atunci, poate, vom auzi bucium de sus,
Depe unde vulturii rotitori se vor fi dus,
Păzitori ai mândrelor steme,
Să vadă răsăritul soarelui de cu vreme.
Atunci va fâlfâi deasupra ta, ţară bună,
Vestea, ca un început de furtună.
Chemând la judecată şi la plată dreaptă
Mica şi nevrednica noastră faptă.
Pământul va deschide gheene şi zăcători
Să facă loc nenumăraţilor tăi pângăritori, —
Iar morţii se vor ridica în tăcere,
Fericiţi şi luminoşi ca făcliile la Înviere!

St. Ciobotărașu

Prin lunca Mirceştilor

De lângă fântâna cu apă neliniştită, în care plopii îşi răsfrâng frunzişul lor cel fără de odihnă, un drum îngust, bătut cu piciorul, taie deacurmezişul lunca de odinioară.

Doi cireşi sălbateci cu trunchiuri bătrâne şi sure deschid, ca doi stâlpi de poartă, capătul drumeagului. Sus, în frunziş, se sfădesc fără rost vrăbii nebune. Din buchetele de fructe întunecate au rămas în vârful coditelor numai sâmburii uscaţi.

Căluţul meu cu coada ca o măturică, întoarce spre mine ochii cuminţi şi mă priveşte cu resemnare. Ştie că pe-aici drumul e plin de gropi, că roatele docăraşului pot să se anine în rădăcini viclene... Dar ştie, tot aşa de bine, că orice împotrivire e de prisos. Tot aşa s'a uitat la mine şi mai 'nainte, când s'a oprit, după tipic, la mijlocul podului de peste Siret, drept în locul pe unde oamenii cuminţi trec cu mai mare grabă,—ca să ne bată pe amândoi vântul iute al apei, să ne zburlească părul şi să ne izbească 'n piept cu răcoarea-i aspră şi curată.

Siretul a rămas în dreapta, închis între ziduri fumurii de sălcii. In drumul nostru prin lunca tăiată, ne întâmpină numai trunchiuri goale, retezate neted aproape de pământ, şi buturugi strâmbe care închipuie, în umbra tufelor, făpturi strâmbe şi noduroase, cu braţele răsucite de mânie. Mlădiţe de stejar, tulpini subţiri şi firave, se clatină fără sprijin în văzduh, se îndoaie sub povara delicată a unei păsărele ori înoadă vârfurile câte două,—fragile şi uşoare arcuri de triumf.

Trecem pe sub ele, pe lângă mănunchiuri aspre de porumbrele şi tufe de măcieş cu boabe lungi de mărgean nou. Când şi când, docarul se pleacă pe-o parte, cu roata în vre-o groapă, gata să se răstoarne. Atunci căluţul îndoaie grumazul, mă scoate la loc drept şi întoarce spre mine nările tremurătoare, ca şi cum mi-ar spune :

— Iaca, te-am scăpat şi din cumpăna asta... Dacă nu eram eu!..

L-am oprit să răsufle. Îi pare bine şi, întinzând gâtul, culege delicat o cicoare de pe marginea drumului.

În faţa noastră, cerul s'a răsturnat până'n fundul pământului într'un iaz neclintit, cu luciu de metal străveziu şi curat ca văzduhul. Pe talgerele despicate ale frunzelor plutesc flori albe şi galbene de nufăr, răsfrânte 'n apa fără tremur de undeva, dintr'un miraj. Sperioase şi sălbatice, se trag spre mijlocul apei, acolo unde nu le-ajunge mâna omului şi-şi desfac până'n inimă potirul imaculat, trimeţând spre adânc tulpinele drepte şi subţiri, printre care lintiţa îşi răsuceşte rădăcinile ca nişte cârcei de poamă.

Pe iaz, dincolo de linia albă a şoselei, cei din urmă supravieţuitori ai luncii se ţin îmbrăţişaţi, singuri subt cer: cei „doi fraţi dintr'o tulpină“ ai lui Alecsandri, scuturaţi, printr'un rest de mustrare târzie, de batjocura fierăstrăului.

In jurul lor, butucii uriaşi pe care nimeni au i-a putut urni din loc, încep să capete, cu vremea, cenuşiul mort al pietrei. Stejarii aceştia vechi şi solitari, cu rădăcinile împletite în adânc şi cu trunchiurile înfrăţite în lumină,, au o viaţă ciudată şi turburătoare. Frunzişul lor îmbielşugat e deapururi răzvrătit. Chiar când nu bate pic de vânt, curentul viu al Siretului, slobod peste vale, li se prinde 'n crengi cu'n susur lung, cu'n foşnet abia simţit, ca o răsuflare domoală a trupurilor lor bătrâne.

Pornim la pas. Cărarea e năpădită de buruieni. Nu se aud paşii calului, nici sgomotul trăsurii nu s'aude. Din iarba înaltă cu spice răsfirate de obsigă, culegând în treacăt romaniţe mari cu pernuţe galbene în mijloc, măzăriche dulce, măciulii de trifoi şi flori gingaşe de inişor peste care palpită fluturi mici de acciaşi coloare, ca nişte petale împrăştiate de vânt.

Şi'n umbra ierburilor de tot soiul fâşie neostenit şi strident, neamul cosaşilor cu trup sprinten de colb.

Incep să se arate, de-o parte şi de alta a cărării, ochiuri sclipitoare de bălţi. Femei răzleţe pun cânepa la topit. Cu fustele ridicate sus, cu mânecele sumese până'n umeri, intră în apa călduţă purtând pe cap povara moale a snopilor O fată de ciangău, cu cozile cunună deasupra frunţiii a încărcat cânepa în car şi-acum înhamă căluţul mic cât un viţel. A uitat să-şi coboare catrinţa peste genunchii înguşti de băeţel, şi cântă cu gândul aiurea, încruntând sprâncenele:

Să ni-i dor... de badea 'neu...

Dintr'o tufă de mlădă a răsărit o pitulice cu codiţa răsfirată rotund ca la curcani. S'a depărtat... se apropie... iar s'a dus, ciripind singurică cât un stol întreg de vrăbii.

Opresc trăsurica'n drum. Aş vrea, o clipă numai, să ţin pitulicea în pumn,—să-i simt subt pene, trupuşorul cât o alună şi bătaia

inimii mici cât un bob de piper...

Călutul își face vânt cu măturica cozii, întorcând spre mine botul cu buza de sus răsfrântă peste lopățelele dinților, — parcă-i pare bine de ceva și râde. De pe spinarea lui se ridică un roiu de musculițe gălbui, ca niște scânteioare de lumină.

La marginea drumului, un mac și-a înălțat din buruiene tulpina dreaptă. Stă atent,— paznic fragil al luncii mari. Și tără veste, speriat de vânt, începe să bată mărunțel din aripele-i sângerii și zboară clătinându-se, în patru părți deodată.

Otilia Cazimir

Copac

Sunt o ființă ce mă 'nalț
în toate diminețile,
spre cerul limpede — de smalț —
— și's frate cu fânețele ! —

De trupul meu vârtos și drept
se rupe șfichiul vântului,
și'n nemișcare, înțelept
sug tainele pământului.

Cu fruntea 'n rouă, îmi așternu
o umbră ca o zodie,
când sus luceafărul etern
se coace ca o rodie !

Pe brațele-mi ce 'ncetișor
tot leagănă-se singure,
doi pui de sturz în cuibul lor
pornit-au ca să grângure.

Mă ard în față vânt și ploi
și-adânc mă roade caria.
Îmbătrânind, mă încovoi
și-mi scade 'ntr'una aria ;

iar toamna când s'abate 'n crâng
stropind cu aur viile,

când flori bolnave 'n brumă, plâng
cutremurându-și tiile,

de groaza zilelor cu nea
și-a vântului mizerie
îmi plâng la rădăcina mea,
a frunzelor puzderie.

...Povestea mea e dedemult
— de când pe lume's zorile, —
și deaceia mi-o ascult,
și-o spun privighetorile.

Când iarna vine cu temei
împrăștiindu-și clăile,
de 'ngheață florile 'n alei
și cântecul și văile,

când ochii nu găsesc hotar
pe 'ntinderea zăpezilor
și-a moarte stă pe cerul clar
înghețul Bobotezilor,

atunci cu mila mea cuprind
a lacrimei metanie
și 'n vatra celor goi aprind
din trupul meu, o danie!

C. Moruzan

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Poveste pentru oameni trişti

de Sandu Teleajen

Intrând acasă, în ziua aceia de primăvară, Stroe Bozian avea impresia că poartă în el tot soarele de-afară. De patru ani de când se însurase şi-şi luase o catedră la Gimnaziul din târgul de provincie în care-l asvârlise soarta, acum trăia şi el o zi cu adevărat mare. O amintire pe care o purta dela optsprezece ani în suflet, înviase deodată sub ochii lui, făcându-l să uite ţipetele celor doui gemeni cu care-l dăruise după un an de căsnicie, doamna Bozian, să uite tirania orelor fixe de masă, şi chinul orelor de plimbare prin grădina publică din „centru", (trei zile pe săptămână când cânta muzica militară), să uite chiar măruntele mulţumiri gustate alături de o femeie frumuşică şi cu ceva avere, în preţul cărora îşi vânduse libertatea. Zi cu zi îşi pleca tot mai des capul, se lăsa tot mai uşor prins în lanţul unei căsnicii care-i ucidea sufletul. După patru ani, omul ajunsese să gândească, să simtă şi să dorească, cum vroia şi cât îi îngăduia femeia. Ba avea momente când îşi părea lui însuşi, absent cu desăvârşire.

— Diseară mergem la Tanti!

— Mergem dragă.

Şi pe tanti asta a nevestei-si, Stroe Bozian n'o făcea haz să-l fi picat cu ceară.

— Dragă, mâine mâncăm în oraş.

— Mâncăm dragă.

Şi omul nu putea suferi mâncarea la restaurant. Abea după vr'o jumătate de oră îi răsunau în auz cuvintele nevesti-si. Atunci se înciuda grozav, îi zvâcneau tâmplele, îi bătea inima de mânie... pentru ca după câteva clipe, toată revolta să i se distrame ca un fum.

Înțelegând că altceva mai bun nu putea aștepta dela viață, încrucișase brațele și se lăsase în voia valurilor. Numai la școală era alt om. Acolo tot ce odinioară făcuse din el un entuziast iubitor de frumos și adevăr, eșea la suprafață. Profesor de Istorie, la lecții elevii l'ascultau înfrigurați. Epoci întregi înviau din cuvintele lui, fermecând auzul și închipuirea micilor ascultători. La școală apostolul, ridica omul din toropeala în care se afundase...

Și dela școală se întorcea când o văzuse trecând pe Emilia Doru. Prima lui dragoste. Acelaș mers pe care i-l cunoscuse cu paisprezece ani în urmă, leneș ca legănarea unei plante Aceiași ochi mari, albaștri ca două flori de miozotis strălucind subt roua dimineții. Acelaș chip de copil și acelaș zâmbet în gropițile obrajilor. Numai formele trupului i se părură ceva mai pline. Când o zări se crezu întâi în prada unui vis. Rămase pironit locului, apoi iuți pașii, îi trecu înainte și intră într'un magazin. O privi lung prin geam. Ea nu-l recunoscu. Se schimbase prea mult. Barba și mustățile care doamnei Bozian plăceau așa de mult, omorau chipul îndrăgostitului dela optsprezece ani. Și Emilia trecu în susul străzei, fără să bănuiască, învierea unui mort.

*

In aceiași seară, Stroe scutură lanțul. Ca scăpat de un vis urât, după o ceartă cu care își îngrozi femeia, eși trântind ușile și se mută la hotel. A doua zi porni divorțul.

Veniră pe capul lui nu numai rudele neveste si și prietenii, chiar directorul Gimnaziului un fel de călugăr laic despre care târgul vorbea că nu cunoscuse o femee, cu toți cei cincizeci de ani pe care-i avea :

— Bine dragă Bozian, să rupi o căsnicie așa de fericită cum era a dumitale ?! Cu o femee ideală... doi copii drăgălași !?

— Iți dăruiesc dumitale fericirea și idealul ăsta, domnule Zamfir. Eu fug după altă fericire. Fug după cel care am fost odată și care-a înviat din morți !...

Domnul Zamfir socotindu-l bolnav, ridică din umeri și eși.

*

Aflase de o săptămână ce căuta în târgul lui, Emilia Doru. Era soția noului căpitan de jandarmi, venit la

compania județului. Inchiriaseră o casă retrasă, departe de „centru“. Stroe suferea cumplit. Numai fericirile mari se ascund. Fără îndoială dragostea lui de copil îl uitase de mult. Totuși se hotărî s'o câștige din nou și s'o smulgă din brațele celuilalt. In fiecare seară se strecura în umbră, sub ferestrele ei, s'o vadă, s'o audă. Trebuia s'o găsească odată și singură, să i vorbească...

E o noapte caldă de Iunie: Căpitanul s'a întors de vr'o oră și a trecut cu Emilia în salonul cu ferestrele larg deschise spre stradă. Chinuit, Stroe le ascultă vorba :

— Dragă știi că mâine mergem în vizită la Prefect ?

— Mergem dragă — răspunde omul, moale, rezemnat.

— Vreau să te văd cu cizmele de lac, să nu-mi mai umbli în jambiere.

— Umblu dragă și'n cizme de lac. Cum vrei tu. Dar știi că lacul arde rău vara.

— Arde nu arde, vreau să te văd cu cizmele de lac.

— Bine dragă, cu cizmele de lac...

Stroe fugi îngrozit. A doua zi dimineață, intră pe poarta caselor neveste-si, palid, desfigurat, ca un om care a făcut o călătorie lungă printr'un pustiu ars de soare. Se îngropa pentru a doua oară.

Lacrimi

Lacrimi care scaldă ne 'nțelesul anilor,
Picături de ceară lunecând pe sfeșnice,
Boabe ce dau ochilor licărirea banilor
Și îndemn dau sufletului, pentru cele veșnice.

Lacrimi de izvoare din pădurea scâncetului,
Firmituri de rouă din ursita stelelor,
Fugărind amarul pe poteca plânsetului
M'ați ferit, departe, de prigoana ielelor.

Ne 'ncetat vă caut, când mă sfarmă dorurile
Și vă chem, în pâclă, ca păstorul oile,
Ca să-mi trageți tainic, peste suflet storurile,
Când cu toamna tristă gem în mine ploile.

J. François Botez

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Patru bătrâne și un bătrân...

de Al. Alexandrescu

Neculai după ce smulse câteva buruiene, după ce mătură pe ici, pe colo, frunzele căzute pe nisipul cărărei, se așează, tacticos pe o băncuță, sub un nuc și-și caută tabacherea în sân. Neculai a băut cam mult astăzi, — întâi pentrucă e Duminică, — apoi pentrucă e bătrân și necăjit.,. Dar asta nu face nimic. Lui nu-i pasă de nimeni și nu dă nimănui socoteala, — nici chiar Doamnei Directoare...

A! cât despre Doamna Directoare, n'are nimic de spus; atât doar că e mai bătrână decât dânsul, că mănâncă mai bine — și la sfârșitul lunei, nu-i dă niciodată leafa întreagă... E și cam răutăcioasă... îl cicălește, nu-i place niciodată cum a măturat în clase... pe catedră e praf .. hârtii pe jos... neaerisit... Eh, d'asta-i altceva... Și dacă el se îmbată câteodată, — Dumneai tot nu-i place... Și asta iar nu face nimic... Neculai se poate duce tot așa cum a venit... Pentru dânsul, e tot una, aici sau în altă parte...

Neculai și-a găsit tabacherea. Plescăe cleios din buze și prinde a și răsuci o țigară, cu încetineală. Din când în când zâmbește și dă din cap, a pagubă.

Sub celălalt nuc, Doamna Directoare și-a scos deasemenea tabacherea—și odată cu ea și celelalte trei Doamne, tot atât de bătrâne, care au fost poftite la masă. Cafelele fumegă... Caimacul lor e ca o spumă brună... Și patru perechi de ochi îl dezmeardă cu privirea — apoi cele patru perechi de ochi țintesc sticluța cu rom, care e luată, purtată și aplecată, cu mare grijă, deasupra celor patru cafele.

Doamna Directoare aprin-

de un chibrit și cele patru bătrâne care seamănă una cu alta ca patru surori, în tind patru țigări spre flacără. Apoi, una din ele, ia un jurnal de pe masă, îl deschide și citește ceva, cu glas tare.

Neculai, cu coatele pe genunchi, tace, privește, și fumează tacticos. Din când în când, mișcă din cap, zâmbește și mormăe ceva, ca pentru sine. Pe o tufă din față, o vrabie s'a oprit din zbor, sare vioi, apoi zbughește în aer... Lui Neculai i-e cald și-ar trage un somn, colea, sub nuc, să-și răschireze, lenevos picioarele și să și tragă pălăria pe față, să nu-l supere gângăniile...

Tresare puțin, își ridică sprincenele și privește, c'o fixitate de bețiv, masa de sub celălalt nuc. Cele patru doamne au o schimonosire de râs, — iar Doamna Directoare ține jurnalul într'o mână, în timp ce, cu cealaltă, își sprijină ochelarii, care au început să tremure, îndârjit, pe nasu-i coroiat.

Neculai, de pe banca lui, are și el o schimonosire de zâmbet — dar un zâmbet acru. Se scarpină, alene, în barba țepoasă, nerasă de două săptămâni — și mormăe.

Hahă... râzi mata, cucoană Directoare, babornițâ răutăcioasă... Foarte bine... foarte bine... Ei și ce ai cascat ochii la mine! Putreziț'ar ciolanele, Doamnă Directoare!.. Râzi, râzi... Imi pari sănătoasă tun, dar nu prea pricep de ce trăiești... Așa, dacă trăiesc eu, poți să trăiești și tu... Numai că ție îți place să bei cafea neagră, cu rom mult și să tragi și din țigară...

La masa de sub nuc, cele patru Doamne bătrâne vorbesc într'una. De la o vreme ceștile de cafea sunt înălțate, sorbite până la ultima picătură și reașezate pe farfurioarele respective cu multă încetineală, de astă dată cu gura în jos.

De pe banca lui, Neculai bâlbâie din ce în ce mai îndârjit:

— Aha... acum faceți farmece... căutați în cafea... Am să vă văd pe toate patru cu nasul în ceașcă... așa... ca niște vrăjitoare cercetând viitorul în drojdie... Am să mă rog lui Dumnezeu să pocnim împreună, pentrucă nici unul din noi nu mai are mult de fericit pe pământ. Eu dacă am băut, asta nu face nimic, nu supără pe nimeni... Da cu mata, Doamnă Directoare, tare mă tem că am să mă întâlnesc în iad... Asta i sigur că ne'ntâlnim! Pe

aici pe pământ nu mai ai ce căuta, ca și mine... La școală, desigur că nu faci mare lucru și copiii cască gura degeaba—luate-ar dracu, Doamnă Directoare!... Acum te ai pus în fața mea, te rânjești la mine și-ți arăți cei câțiva colți, care ți-au mai rămas... Pentru asemenea dinți, ar trebui mâncare foarte pu țină... Așa, dacă vrai să mă'nțelegi... Eu am băut rachiu.. Și ce dacă am băut? Voi beți cafea cu rom, deaceia vă înegriți la suflet și noaptea alergați prin văzduh, călare pe măturâ... — Și Neculai își privește măturoiul, apoi îi dă un picior — și acesta se rostogolește în iarbă.

Cele patru Doamne bătrâne, îl privesc câteva clipe, — apoi vorbesc ceva între ele.

— E beat mosneagul.

— Așa are obiceiul! Și dacă ar fi numai Dumineca!..

— O fi și el necăjit... — Da face ceva treabă?

— Mai nimic... Il țiu aici fiindcă mi-i milă. De o lună de când l-am luat în serviciu, mi-a scos sufletul. Se 'mbată, răspunde, e leneș... — Ce să fac? rabd și eu, altfel... — și Doamna Directoare ridică, deodată glasul. — Ei, Neculai, ești mulțumit de când ești aici?

Neculai tresare, se ridică pe jumătate și bălăbănește din cap în semn de aprobare.

— Sărut mâna, cucoană, de ce nu?... Mulțumit... foar te mulțumit...

Doamna Directoare e satisfăcută. Zâmbește dulceag, apoi apucă tabacherea cu încetineală—și cele trei Doamne, repetă gestul cu exactitate.

Neculai scuipă într'o parte și mormăe foarte încet:

— Mulțămit, Doamnă Directoare... parc'că ce? supăr pe cineva?... Am băut rachiu — și-atâta tot... Orice om are dreptul ăsta... Voi beți cafele cu rom... Foarte bine... Acuși aveți să vrăjiți, apoi o să cereți alte cafele, tot cu rom... rom mult, până ce-o să vă 'nbătați și voi ca niște curci. După asta o să sburați pe mătură. Luav'ar dracu... o să pocnim... o să pocnim împreună...

Și Neculai, pe jumătate adormit, își lasă bărbia în piept și se reazemă, mai vârtos, de trunchiul pumnului. După câteva minute adoarme buștean și 'ncepe să sforăe cu gura larg deschisă...

La masa de sub celălalt nuc, cele patru Doamne bătrâne, care seamănă, una cu

alta, că patru surori, au scos patru perechi de ochelari, au ridicat în aer cele patru cești de cafea, și le cercetează cu deamănuntul. Apoi Doamna directoare șoptește, șuerător:

— La mine... aici... înspre fund... un domn cu mustața mare... și nasul coroiat... uite.

Bătrâna de alături își apropie ochelarii de ceașca cu pricina.

— Stăi... dragă.., are și lavalieră... E Serafim! Serafim în picioare!... Pe onoarea mea, parcă e fotografiat...

Doamna Directoare lasă cu indiferență prefăcută ceașca, zâmbește tainic — apoi apucă tabachera și-si concentrează toată atenția în confecționarea unei țigări, — spre disperarea celor trei perechi de ochi, care o iscodesc zădarnic.

Medievală

Din trâmbițe de aur, lucitoare,
purces-au svon către întreg poporul
s'orânduiască'alai — că seniorul
binevoește-a face-o vânătoare...

Și 'mbătrânit era stăpânitorul
cărunt și firav foarte la picioare;
iar castelana'nchisă sub zăvoare,
se ofilia topind-o — parcă — dorul.

„...Ci nu mai plânge-așa de mult, stăpână!„
- îngenuuchiat, un paj șoptise-a milă,
pupând-o îndrăzneț pe alba mână.

..Și cronicarul cel fără de moarte
în rezumat a scris așa pe-o filă:
—„...de șapte ori păcătuit-au foarte!“ —

C. Moruzan

Piforescul Iaşului

Mahalaua din care au pornit cântăreţii Moldovei

Amintiri din vremuri ce au fost — Bătrânii lăutari ai Iaşului

„Să mergem să-ţi arăt mahalaua în care sau născut, au trăit şi au murit, lăutarii ieşeni, mi-a spus într'o dimineaţă, bătrânul prieten care s'a oferit să-mi fie călăuză printre amintirile Iaşului. Ai auzit de *Barbu Lăutarul*, starostele cântăreţilor din întreaga Moldovă şi poate că ai cetit de *Ionică Barbu*, cel care a cântat la expoziţia dela Paris şi a fost decorat de Preşedintele Franţei?... Dar de Moş *Ghiţă Vacă*, prietenul intim al lui Vasile Alecsandri şi bătrânul *Borteanu* care, cu arcuşu-i vrăjit, generaţii întregi de boieri şi jupâniţe a fermecat, desigur că n'ai nici habar? Tot acolo s'a născut şi *Ghiţă Bălănescu*, cel din urmă lăutar care l a mai avut Iaşul. şi *Moş Crap* şi *Popa* şi atâţia alţii, care se străduesc, să fie cu cinste urmaşii acelora ce au dus pe vremuri, faima cântecului românesc, dincolo de graniţă".

Era într'o Duminică, dimineaţă când am pornit o la drum, pe străzile scăldate în soarele primăvăratic, când prăvăliile de „mobile" de pe „Costache Negri", numită altă dată „*Podul Vechiu*", stau cu obloanele trase, iar stăpânii lor, aţin calea sătenilor morocănoşi, veniţi la târg — şi-şi desfac marfa sub ochiul binevoitor al „sergentului", pus să se respecte repausul duminical.

Dinspre „*Hala Centrală*" în veşnică reparaţie, zeci de căruţe, cu femei îmbrăcate pestriţ şi chipurile veştede de muncă, bărbaţi îmbătrâniţi înainte de vreme, se revărsau spre periferii

Am tăiat „Hala" strecurându ne prin mulţimea derbedeilor ce roiesc în jurul crâşmelor, cu gratare ispititoare şi nume ca „*La bătaia tunului*", *Indulcirea vieţii*", *Moş Gheorghe din Sf. Spiridon*", unde desdedimineaţă un cor de femei bete ţin isonul unui scripcar somnoros, iar altele, dorm pe marginea trotuarelor, cu muştele

la gură; am scoborât pe „*Sf. Lazăr* și „*Smârdan*“ — (pe semne de aceia o crâșmă cu ziduri de cetate și porți de fer, cucuietă pe spinarea unui deal, se cheamă „*Plevna*“) și, am intrat în „*Mahalaua Lăutarilor*“.

Căsuțe mici, cu prispe de lut ori cerdacuri vopsite țipător, ogrăzi cât o palmă, prăvălite și pline de bălării, peste tot gospodării bătrânești, de oameni săraci.

Oacheșe gospodine, trebăluesc harnice, iar „țânci“ tuciurii se soresc pe prispe.

Pe fiecare fereastră, năvălește până în stradă, un scârțâit de scripcă al unui începător, un picurat de flaut ori glasul spart al unei trâmbițe.

Vioara, bineînțeles că predomină. Mai toți sunt violoniști și „guriști“, de aceia câte o voce de tenor, încearcă să prindă ultimul tango, auzit pe la un local din centru.

Mulți din lăutarii din această mahala, au învățat Conservatorul și astăzi, sunt fruntași pe la orchestrele bucureștene, fie că's la „Radio“ ori la „Filarmonică“, însă tot „urechea“ e baza muzicei la cei rămași în „mahalaua lăutarilor“.

— „N'aș putea să-ți spun anume, dacă în casa aiasta s'a născut Barbu Lăutarul, a început tovarășul meu de drum, fiindcă și nepoții lui, se contrazic, iar bătrânii cari i am întrebat de curiozitate, fiecare mi-a spus în alt fel. A dus lăutarul acesta, despre care s'a scris foarte puțin, o viață aventuroasă de tot și deși a murit la nouăzeci și ceva de ani, nu cine știe cât în urmă, amintiri precise n'au rămas de la el. Se știe doar că a fost răsfățatul boierimii de pe vremuri, că Vodă l-a sărutat pe amândoi obrajii și l a „căftănit“, că nuntă, cumătrie, ori petrecere, nu se putea în Moldova, fără „lăuta“, și „ofurile“ lui Barbu și că a murit sărac și uitat de toți, după ce a zvârlit „galbenii“ cu pumnii și a băut frățește cu cei mai aleși boieri.

Ți-am spus de „*Ghiță Vacă*“?!.. și aista s'a stins acum câțiva ani, într'o căsuță din „Tatarași“.

Din mahalaua aiasta a pornit Ionică Barbu, feciorul starostelui, care la expoziția din 1900 dela Paris, a înnebunit lumea, cu arcușul lui. A cântat și la curtea Țarului și a fost prietenul lui Alecsandri, Kogălniceanu și al bătrânilor „junimiști“ în frunte cu Vasile Pogor.

N. N. Tonitza

FETIȚA

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Tovarăşului, i s'au umplut ochii de lacrămi, în vreme ce un băeţel de o şchioapă, cu o scripcă jucărie, a început „să ne facă o cântare", schilodind o romanţă la modă,

— „Borteanu, tot aici s'a născut. El cutreera vechile grădini de petrecere ale Iaşului, fie că era angajat să cânte la „*Pester*", „*Rivalet*" ori „*Trei Sarmale*" şi era o cinste mare pentru boierul căruia Borteanu cu taraful lui, îi cânta la ureche un cântec „de dor şi de amor" să lăcrămeze ochii „duducuţei" strâns lipită de peptul celui drag. Câţi n'au plâns ascultând „*Mai am un singur dor*" ori „*Pe aceiaşi ulicioară*".

Vremuri!... Curgea pe atunci aurul în acest târg, odată cu vinul vechiu de „Cotnar", vin de „viaţă lungă". Lăutarii erau la mare cinste şi li se plăteau cântecele în galbeni zvârliţi în pahar ori „hârtii" lipite pe frunte.

S'a dus de curând şi *Ghiţă Bălănescu* cel din urmă lăutar ieşean, care mai ştia să cânte într'o noapte, unui suflet chinuit şi să-l facă să şi uite de necazuri şi de tot; singurul „gurist" care şi-a păstrat „aroma" de altă dată şi a rămas până la moarte nefalsificat, asemenea, „Cotnarului" din câteva pivniţe boiereşti.

In ultima vreme, moţăia ceasuri întregi la „Cafeneaua Lăutarilnr', în aşteptarea unui client.

Jazz urile şi Radio, au omorât pe adevăraţii lăutari ai Iaşului.

Dar pe la crâşmele periferice, mai pot câştiga o pâne, puţinii ce-au mai rămas.

In locul lor au năpădit „difuzoarele" şi „diseuri". Cui şi cine să mai cânte, „Cărăruie, cărăruie", „Cruce albă de mesteacăn", etc. ?..

Nu mai sunt lăutari, nu mai este Cotnar, şi nici ieşenii cari să ştie să petreacă.

A mai rămas doar o mahala, căreia Primăria, i-a schimbat şi ei numele, să şteargă orice urmă, din viaţa ce a curs altădată în acest târg.

. . . . . .

In urma noastră, dela un bordeiu, a prins să plângă o vioară, un cântec trist, de jale...

Plângeau şi sufletele noastre.

Balada galeriei

Sunt un motiv de gălăgie
Creiat pe-acelaşi calapod,
Eu oficial sunt galerie
In termen popular sunt... „pod“.

In izolarea-mi resemnată
Sunt turn de fildeş — şi stingher,
Cu mutra veşnic încruntată
Mă străjueşte-un pompier.

In melodramele banale
Eu sunt un ce, spre care'n van
Actriţele sentimentale
Rămân cu ochii în tavan.

Şi'n tragedii de anvengură
Sunt inamic închipuit,
Când gratis, cu clăbuci la gură
M'ameninţă câte-un pârlit.

Atuncea îmi permit scandaluri
Şi'n fortăreaţa-mi din tavan,
— Deşi se-aplaudă în staluri —
Eu fluer ca pe Bărăgan:

In zile mari de sărbătoare,
Când stalul doarme — „oficial“,
Eu sunt întreagă în picioare,
Vibrând în podul meu banal.

In izolarea mea sihastră,
Săracă, fără protocol,
Se'nchide tinereţea voastră
Când francul valora un pol,

Când pe „intrarea-mi separată“
Vă avântaţi „la pod“ şi cum
Sfidaţi pe cei de jos de-altdată,
Cum mă sfidaţi de jos acum.

Const. Argeşanu

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Imagini din Iașul de altă dată

Un chef la crîșma lui «Moș Roată»

Vinul din ulcică și friptura la ceaun. Zaiafeturi din trecut

Tot pe drumul cimitirului, bătrînul meu însoțiior, s'a oprit în fața unei case cu acoperișul pe o ureche, prispă lată de lut și o firmă naiv mîzgălită de vre un zugrav împrovizat. Pe ea, scris lătăreț: „Procopie și băcănie“ iar dedesubt, un nume străin, specific negustorilor ieșeni.

— „Aici a fott crîșma lui Moș Roată. Să intrăm!... îmi spuse tovarășul meu de drum.

Ne-am aplecat, să putem trece pragul.

Inlăuntru, miros greu de marfă stricată și sărăcie lucie.

O femee grasă și pistruietă, ne-a zîmbit din dosul tejghelei, arătîndu-și dinții de cal.

— Ce poftiți?...

— Putem bea un pahar cu vin?

— Mu rog!... De ce nu?.. Vin ca la noi...

Ne-a deschis o ușă cu geamuri și ne-a poftit cu acelaș zîmbet unsuros, într'o altă odaie, tot așa de mică și neîngrijită.

Cu șorțul a șters repede o masă de o curățenie îndoelnică și ne-a oferit două scaune șchioape.

— Puftiți!.. Momentan...

A dispărut lăsînd în urma ei un miros pronunțat de ceapă prăjită.

Tovarășul a oftat așezîndu-se greoiu și sprijinindu-și obosit capul in mîni.

— Da... Aici a fost crîșma lui Moș Roată.

— Cel cu Unirea?...

— Il chema, Ion Roată și dînsul spunea că el a fost cel care și-a rîs de boierul trimis să explice norodului, ce-i cu Unirea. Că el a povestit-o lui Creangă de a scris-o... O fi adevărat, ori nu, cine știe?...

— A murit de mult?

— De mult!... Pe vremea aceea, casa era acoperită cu stuf și avea odăi multe și mici, ca niște cutioare de chibrituri, văruite frumos și cu brîie meșteșugit încondeiate. O ogradă mare, să poată trage trăsurile și carele, împrejmuia casa.

— Pe Moș Roată l-ai cunoscut?

— Cunoscut!.. Era un unchiaș mărunțel la trup, cu o musteață pe oală și ochii șireți, ca de vulpe. Se învîrtea ca un titirez și nu-i tăcea gura o clipă. Vorbea și rîdea într'una.

Crîșmărița, ne-a pus pe masă

o sticiă şi două pahare, tot zîmbitoare la chip.

Am gustat şi ne-am acrit gurile.

— Tii! Ce vinuri avea Moş Roată!... începu bătrînul, oţerîndu-se la paharul abia atins. Pivniţa lui era renumită. El singur scotea vinul, numai în ulcior, căci sticle la Moş Roată, nu se aflau, iar vinul se bea în căni de lut nesmălţuite, să sfîrîie băutura în ele. Ai băut vre o dată din cană de lut?

— Nu...

— Apoi, nu poţi şti adevăratul gust al unui vin bătrîn. Dar, friptură la ceaun, ai mîncat?

— Nu!..

— Nu ştii ce-i bun!..

Bătrînul oftă din nou...

— Moş Roată, iarnă şi vară, pe lîngă ulciorul de vin, îţi servea drept gustare ori răcituri din belşug usturoiete, la strachină şi cu mămăliguţă caldă, ori „tochitură“ de porc la ceaun, tot cu mămăligă şi brînză, iar iarna cu curechiu murat.

Acuma să-ţi spun eu ce-i „tochitura“, că d-ta n'ai de unde să ştii. Felurite bucăţele de porc, fie proaăpete, fie afumate, adică muşchiuleţ, costiţe, şoric, slănină, fripte înăbuşit, într'un ceaun; cînd ţi-aducea la masă o strachină şi alături pe un fund de lemn, mămăliga fumegîndă, ca aurul de frumoasă, îţi lăsa gura apă, numai uitîndu-te.

Şi „tochitura“ se mînîncă şi ea cu rostul ei. Furculiţe şi cuţite la Moş Roată, nu se pomeneau, aşa că trebuia să te serveşti cu degetele. Luai o bucăţică de mămăligă, suflai în ea şi-o întingeai în grăsime, o tăvăleai prin brînză şi o întovărăşeai de o lingură de curechiu murat, cu hrean ras pe deasupra şi stropit cu untdelemn grecesc. Ei?...

Mi se umezise gura, ascultîndu-l.

— La „tochitură“, la ceaun şi vinul lui Moş Roată, veneau pe înserate trăsurile cu boieri şi cuconiţe şi se înfundau prin odăi, perechi-perechi, cu cîte un lăutar gurist şi pînă în zori, nu mai eşeau. Pentru asemenea „feţe simandicoase“, avea moşul o intrare tainică din ogradă şi odăi anume, ca ceilalţi muşterii, să nu vadă cine vine şi se duce.

Cîte of-uri şi cîte ah-uri n'au auzit pereţii iştea!...

Cîte vorbe de dragoste nu s'au mai spus în odăile acestea şi cîte jurăminte, nu s'au mai făcut!

Din cînd în cînd mai năvălea cîte un boier încornorat, gata pe scandal; însă Moş Roată, priceput şi înţelegător a toate cele lumeşti, făcea el cum făcea şi „cuconiţa“ dispărea ca prin vrăji, aşa că soţul, după ce căuta nebun prin odăi, de ciudă, se îmbăta tot la Moş Roată şi punea lăutarii să-i cînte de jale, să-şi uite focul. Ehei!... Cîte nu s'au petrecut şi ce oameni n'au băut

o noapte, în crîşma aiasta !..

Am tăcut amîndoi prinşi de gînduri.

Din „dugheană“ acelaş miros greu de ceapă prăjită şi glasuri repezite la vorbă, răzbăteau pînă la noi...

— Uite, vezi, începu din nou să-şi depene amintirile. La masa de colo de lângă sobă, de cîte ori nu i-am văzut pe Creangă şi Eminescu, sfătuind tainic pînă în zori ! Sorbeau din ulcele şi vorbeau într'una... Creangă hohotind din cînd în cînd, iar Eminescu, veşnic cu ochii pierduţi în depărtări. La un capăt de lumînare, lipit pe fundul unei căni, rezemaţi în coate, ca doi îndrăgostiţi, se spovedeau şi-şi împărtăşea necazurile, îndulcindu-se cu vinul lui Moş Roată, care din respectul ce le purta, oridecîteori trecea prin odae, mergea în vârful picioarelor, nu cumva să-i supere.

Pentru el, moşneagul aducea cele mai bune bucăţele şi scotea vinul cel mai vechiu, iar la socoteală întotdeauna însemnările lui erau mai mici decît ale celor doi nedespărţiţi tovarăşi...

— „Ai greşit, moşule !... îi spunea Creangă.

— Nu te potrivi, părinte — că el „Părinte“ îi zicea lui Creaegă, cu toate că de multă vreme acesta, schimbase haina preoţească pe haina de mirean — şi chiar dacă am greşit, apoi iertat să fiu, că's om bătrîn şi cu puţină ţinere de minte“.

Aşa era Moş Roată !..

Am închis ochii...

. . . . . .

. . . . . .

— „Bea, bădie Mihaiu, că sfînt lucru, e băutura ! Să bem şi să ne înveselim, că zilele omului îs ca florile cîmpului.

— „Mi-e sufletul bolnav, bădiţă...

— Dar lasă-l pustia de suflet !.. Ştiu eu ce te macină şi roade...

— Azi, iar am trecut pe strada ei...

— Şi vorba matale :

„Mă cunoşteau vecinii toţi
„Tu nu m'ai cunoscut...

Ei, bat-o pîrdalnica de dragoste s'o bată, că rea mai e ; Să-ţi spun eu, matale, o poveste cu unul care la bătrâneţe şi-a bătut D-zeu joc de el şi i s'au aprins călcăile, după o muiere tânără.

. . . . . .

. . . . . .

Am deschis ochii... Bătrânul meu prieten moţăia, iar după uşă crâşmăriţa dolofană şi unsuroasă, ne întreba dulceag :

— Nu doriţi o gustare civa ? Am nişte ştiucă umplută !...

Bietul, Moş Roată !...

Răzbunarea lui Zeilig Schor

de Adrian Pascu

„Dacă zidurile Ierihonului când li s'au cântat, au căzut; cum să nu cadă o inimă slabă de femee?“

Tot drumul, dela şezătoarea „artistică-literară“ organizată de „Cercul funcţionarilor particulari“ şi până acasă, pe dl. Moritz Goldenberg, numai fraza aceasta l-a obsedat, înfiptă ca un cuiu în creer din clipa în care a auzit-o.

— Al dracului, Nuhăm! — îşi spunea el, gândindu-se la „Nuhăm Rabinovici“ în „Buletinul de populaţie“ şi prăvălia de coloniale şi delicatese „Portul Marsiliei“ unde îşi câştiga existenţa „conferenţiarul“, cunoscut ca publicist sub numele de „Miron Grindea“. Al dracului Nuhăm!... Cum să-i vie în cap tocmai fraza aiasta?... Dar mai ales al dracului e Zeilig Schor aista, care zice că a spus-o.., Auzi d-ta! Deştept bărbat!... Aşa om, zic şi eu halal!...

Degeaba s'a muncit Moritz să-şi schimbe şirul gândurilor, amintindu-şi eă a doua zi are scadenţa unei poliţe; că, Liza, vrea să-şi cumpere numai decât o pălărie de paiu, cum a văzut la madam Naftule; că, afacerile merg prost din cauza crizei; că... „zidurile Ierihonului când li s'a cântat şi au căzut, etc., etc.“ — nu voiau să-i iasă din minte şi pace.

— Distracţie mi-a trebuit, distracţie am găsit... Nu mi-a spus Liza?... „Ce cauţi tu la şezătoare?...“ Iaca, e bine să asculţi şi femeia câte odată! Cu zidurile astea, eu simt cum am să înebunesc?

Ajuns acasă, s'a strecurat de-a dreptul in dormitor şi s'a spălat cu apă rece pe cap, doar o scăpa de vrăjmăşia gândului şi pe urmă, mai liniştit oarecum, a strigat-o pe Liza, să-i spue şi ei, chestia cu zidurile.

— Safto, unde-i duduia?

— A plecat.

— Cum, a plecat?...

— S'a îmbrăcat şi s'a dus.

— Cum s'a dus fără să-mi lase un răspuns, să ştiu şi eu unde se duce?...

Bucovineanca, a ridicat cu nepăsare din umeri, deprinsă cu asemenea întâmplări şi a ieşit, trântindu-i uşa în nas.

— Safto! Safto! Stai! Vorbeşte! Spune!... Să nu-mi trânteşti mie uşa şi să pleci, fiindcă se poate să mă înfurii şi atunci e rău...

Numai că n'a avut cine să-l asculte, Safta fiind plecată de mult, să-şi vadă de treburile ei.

Văzându-se singur, Moritz şi-a domolit furia, mulţumindu-se să se plimbe prin odaie, cu mânele la spate şi începutul de burtică, scos sfidător înainte.

— Să-mi izbească uşa în nas? Afară, am s'o dau afară! Numai să vie Liza...

Pe un perete, deasupra patului, fotografia mărime naturală a Lizei şi a lui, de ziua nunţii.

Moritz, s'a oprit în faţa ei şi a privit-o galeş, uitând cu totul obrăznicia Saftei.

— Liză, Liză!... Ce frumoasă eşti tu, Liză!

Parcă n'ar fi trecut doi ani de la căsnicia lor, atâta patimă avea în glas, ori de câte ori, fie în faţa fotografiei, fie nevesti-sa în persoană, îşi exprima admiraţia pentru frumuseţea nealterată cu nimic, a Lizei.

— Ce, madam Bercovici? Ce, madam Askenazi?... Moft!... Tu eşti mai frumoasă chiar decât madam Naftule şi fără pălăria de paiu adusă de pârlitul de bărbatu-său, ca mostră dela Paris. Eşti un portret! Eşti o cadră, Liză! Eşti... nici eu nu mai ştiu singur ce eşti, dar simt cum mă topesc şi subţiez de plăcere, când te văd aşa de frumoasă! Să mor eu Liză, dacă mint!...

Şi, Moritz nu mintea, făcându-i cele mai înfocate declaraţii şi astăzi, ca pe vremuri, când o aştepta la eşirea din magazinul de mode, unde lucra Liza şi o conducea până acasă, învăluind-o în căldura dragostei lui, mereu nouă şi nepotolită. Ce, el a luat-o din interes? Nu, din dragoste.

Cine-i plătea bilete de cinema Sâmbătă la matineu şi o ducea cu familie cu tot, Duminica seara la berărie?... Cine a făcut nunta? Cine-i cumpăra tot ce ar fi dorit? Din zestre? Ce, zestre?... Cine nu ştia că tatăl Lizei, era falit şi cu o droaie de copii? Din dragoste şi din economiile strânse cu sudoarea frunţii lui. Totuşi, niciodată Moritz n'a avut păreri de rău, pentru tot ce a făcut.

— Aşa o frumuseţe de femee, merită un tron, un regat, nu o prăvălie de manufactură ca a mea. Merită un Făt Frumos, un Rudolf Valentino, nu un biet amărît şi plin de pistrui bărbat, ca mine... Parcă Moritz, n'avea ochi să se vadă?... Nu se ştia pipernicit la trup şi roşu şi plin de pistrui?...

Poate de aceasta, se simţea cu atât mai mândru, cu cât „roşul“ cum îi spuneau prietenii, a luat pe cea mai frumoasă fată din târg şi ori de câte ori eşea cu dânsa la braţ pe stradă, nu-şi mai încăpea în piele, auzind murmurele de admiraţie ori şoaptele răutăcioase, ale celor care-i invidiau fericirea.

Ei şi?... Era el fericit? Ce putea să-i mai pese?... Fericit?... Aici e întrebarea, ce deseori şi-a pus-o Moritz în orele de meditaţie, când se întâmpla să le aibă.

— Liza, mă iubeşti tu cu adevărat? o întreba câteodată din senin, frământat de îndoieli.

— Ce vorbă-i asta? — răspunde femeea, cu'n surâs în colţul buzelor. — Eşti nebun?... Dacă nu te iubeam, nu te luam de bărbat.

— Aşa-i, Liza... Iartă-mă, sunt un prost! Ce să fac, dacă's prost?

— Culcă-te, Moritz!

— Iaca mă culc — şi adormea fericit.

Totuşi, dela o vreme, fie din pricina filmelor — pasiunea Lizei, care în tinereţe *a* participat de două ori la concursurile cinefile ale „Realităţei Ilustrate“ fără să reuşească — fie, în urma diverselor lecturi de prin romane, Moritz şi-a dat seama, că altfel e o dragoste adevărată şi împărtăşită, cu egală măsură.

Altfel sărută Marilene Dietrich când iubeşte cu adevărat şi altfel Liza, în clipele lor de tandreţă.

Alte cuvinte spune o femee îndrăgostită—de exemplu „Dama cu camelii“ lui Armand, ori „Manon“, cavalerului Des Grieux — şi altele Liza lui Moritz, în noptile de împătimire.

— Liză, Liză!... Tu nu mă iubeşti, Liză!...

— Cum nu te iubesc, Moritz?... întreba femeea uimită de ciudăţenia vorbelor.

— Nu mă iubeşti cu aceeaşi pasiune, răspundea soţul, înăbuşindu-şi un suspin.

— Tare eşti prost!...

Cu acest cuvânt îi închidea gura totdeauna.

— Trebuie s'o cuceresc! — şi-a spus el într'o zi, după o matură gândire, ce i-a dat dureri de cap. Eu pe Liza n'am cucerit-o încă. Asta-i!... Bine, s'o cucereşti!... Dar cum? O inimă ca a Lizei, nu se lasă aşa de uşor robită. Cât timp nu i-a trebuit şi câţi bani nu a cheltuit cu ea, până s'o facă să consimtă, printr'un „da“ spus cu jumătate de glas, la căsătoria lor?

— Moritz, fii bărbat!... Nu te lăsa învins! îi şoptea veşnic la ureche, un gând năbădăios.

— Am să fiu! — şi-a răspuns Moritz, lui singur. Să vezi tu, gândule, ce fel de bărbat, ştiu eu să fiu, dacă vreau...

Din ziua aceea, Moritz s'a schimbat. El, care mai înainte vreme, nu ştia câtă dulceaţă să-şi mai puie în glas, când vorbea cu Liza;

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

cum să-i citească orice dorință, grăbindu-se să i-o îndeplinească, deodată, a devenit autoritar și morocănos.

— Ești supărat, Moritz ?

— Sunt, se înțelege că sunt.

— Dar, ce ai ?

— Ce-i treaba ta, ce am ?,... Vezi-ți de ale tale... și să nu mă superi cumva, căci mă înfurii... izbucnesc... explodez !...

Liza tăcea, căutându-și de rosturile gospodăriei, până ce simțea că i-a trecut supărarea. Atunci se apropia cu zâmbetu-i atât de drăgălaș, încât nimeni n'ar fi fost cu putință să-i reziste și lipindu-și capul de dânsul, îi gângurea alintăcioasă :

— Ți-a trecut, Moritz ?

— Ei și, dacă mi-a trecut ?...

— Am să te rog ceva...

— Să nu mă rogi !... Bani ?... Bani, nu mai am !... Banii, s'au isprăvit ! Criză...

Și eșea trântind ușa, să pară cât mai furios. Dacă Liza, după o asemenea scenă, s'ar fi apropiat tiptil de ușă și brusc ar fi deschis-o, l-ar fi surprins pe Moritz, pândind-o pe gaura cheei, să vadă ce efect a avut supărarea lui.

Insă Lizei, nici nu-i trecea prin minte să facă asemenea lucru, mulțumindu-se să ridice din umeri, sigură că în cele din urmă, tot Moritz o să se reîntoarcă umilit, cerându-și ertare.

Chiar astfel se întâmpla, la lumina roz a lămpei cu abat-jour, în semi întunericul dormitorului.

— Iartă-mă, Liza !

— Nu...

— Poftim, îți dau tot ce vrei !

— Nu-mi mai trebuie !

— Am să-ți cumpăr...

— Să nu-mi cumperi nimic !...

— Liza !

— Stinge lumina și te culcă, Moritz ! Tu ești un prost și eu sunt obosită.

Și întorcându-i spatele plin și alb, de-o albeață să mușți din el numai cât îl vezi, se prefăcea că sforăie, lăsându-l pe Moritz să se zvârcolească până târziu, în căldura așternutului. De câte ori nu și-a dat Moritz cu pumnii în cap și Liza, s'a făcut că nu vede ?

— Cum s'o cuceresc ?.. Cum s'o cuceresc ?

Și acuma, în fața portretului, aceeași întrebare și-o punea absorbit într'atâta de un răspuns, ce se încăpățina să vină, că nici n'a auzit ușa deschizându-se, nici foșnetul rochiilor Lizei,

— Ce, Moritz, vorbești singur ?

— Nu, cuget...

— Așa ?... Nu-ți mai obosi creerul, Moritz !... Păcat de el !...

— Poftim răspuns — și-a zis, uitându-se la ea, cum se dezbracă. Așa răspunzi tu durerei mele ?...

— Care durere, Moritz ?

— Care clocotește aici — și se bătu cu pumnii în piept, parcă ar fi vrut să arate lumei intregi,

cât de nemăsurată şi neînţeleasă-i, durerea lui.

— Culcă-te, Moritz!

— Iarăşi să mă culc?... Dar ce's eu, copil, să dorm mereu? Eu nu mă culc! Eu nu pot să dorm, când ai tu chef!... Aşa să ştii!...

— Bine... atunci plimbă-te!...

— Eu nu mă plimb!... Te plimbi tu destul şi pentru mine!...

Liza, i-a azvârlit o privire, una din acele priviri ce făcea ca vorbele să îngheţe pe buzele lui Moritz.

— Parcă voiai să-mi spui ceva, Moritz? — îl întrebă Liza, gătindu-se de desbrăcat.

— Nimic... Nu vreau nimic... îngăimă soţul, prins de un tremur nervos, în faţa goliciunei nevesti-sa.

— Atunci, lasă-mă să mă îmbrac!...

— Iaca, te las!...

Din nou a trebuit să-şi puie capul, subt şuvoiul rece, al robinetului din baie,

*

— Şi zidurile Ierihonului...“ Al dracului, Nuhăm! Deştept, foc!... Insă mai deştept. a fost Schor ăsta!... Păcat că nu l-am cunoscut şi eu, că sigur m'ar fi învăţat cum s'o cuceresc pe Liza... El mi-ar fi spus: „Uite Moritz, să faci, aşa şi aşa“ şi eu aşi fi făcut şi Liza a mea, moartă ar fi căzut în braţele mele, ca Greta Garbo când îl vede pe John Gilbert în filmul... Uite, d-le, că am uitat ce film!... Aşa mi-ar cădea şi mie!“ Multă vreme ar fi filozofat Moritz, plimbându-se prin prăvălia goală, ca un leu în colivie, dacă nu l-ar fi strigat un păcătos de funcţionar, să-l întrebe, ce reducere poate să facă, la un metru de „americă“, pe costul căreia, se certa de un ceas, cu o clientă.

— Nici o reducere! O dau în cost — i-a răspuns Moritz, furios, că l-a întrerupt din gânduri.

— Poftim!,.. Eu turb de necaz şi dumnealor, vor încă reducere... Nimic!... „Şi dacă zidurile...“ Tii! Ce prost sunt!... Nu mai am nevoie de Zeilig Schor!... Poate să se ducă dracului, Schor ăsta, acolo unde o fi! Nu spune el, de o inimă slabă de femee?... Dar ce, inima Lizei e de granit, de beton armat?... Nu-i tot din carne şi sânge?... Ei şi dacă ar fi de granit ori oţel, ce-i?... Dacă unui zid, când i s'a cântat... Am să-i cânt!... Şi fericit, îşi frecă mânile, venindu-i să joace de bucurie.

— Am să-i cânt... Ce, Marcu? Tot n'ai terminat? Fă-i reducere zece lei!... Să se bucure şi dumneaei de bucuria mea!,..

Marcu a făcur ochii cât pumnul, ne mai înţelegând nimic... Clienta a plecat şi Moritz, după o clipă de gândire, l-a chemat pe Marcu, la el.

— Marcule, tu ştii să cânţi?

— Din ce, d-le Moritz?...

— Mă rog, ştii ori nu ştii?...

— Numai din gură.

— Eşti un prost!... Din gură?... Ce-i aceea, din gură? Ce, eu îs Tauber ori Smith?... Din instrument?...

— Nu ştiu, d-le Moritz.

— De ce nu ştii? Parcă ştii tu vre-odată ceva?... Mânânci pânea mea de pomană! Pleacă... Ba nu, stai!...

A stat băiatul, deprins cu toanele patronului, ce din nimica se înfuria, să uite totul, după câteva clipe.

— Marcu!

— Da...

— Tu eşti băiat deştept!... Lasă, nu-mi mulţumi, că aşa-i!... Te cunosc, eu!... Ce zici, tu, Marcule, din ce instrument crezi tu, că se poate învăţa mai uşor?

S'a gândit băiatul, surprins de o întrebare atât de neaşteptată şi repede s'a luminut la chip.

— Din fluier, d-le Moritz.

— De ce din fluier?

— Fiindcă sufli şi dai din degete.

— Sufli?... Vorba e, cum sufli?... Când sufli şi când dai din degete?

— Odată.

— Cum odată, Marcule?...

— Odată. Să vă arăt!...

A înşfăcat metrul de pe tejghea, prefăcându-l în fluier.

— Căpătul ista, îl bagi în gură!

— Il bag.

— Cu mânile, ţii aşa!

— Bun.

— Fluieri şi din degete, dai!...

— Dau, şi?...

— Şi, cântul iesă.

— Tot n'am înţeles!

— Lasă, d-le Moritz, îl chemăm la noi, pe Ghiţă dela cafeneaua de peste drum, că pe el l-am văzut eu, cum fluieră.

— Bravo, Marcule!... Deamează să-l chemi numai decât!...

L-a chemat şi Ghiţă, fără mofturi şi-a scos fluierul din sân, s'a cinchit lângă tejghea şi-au prins să picure, note pline de toată melancolia munţilor şi codrilor, pe unde băietanul şi-a purtat copilăria.

A lăcrămat Moritz, ascultându-l.

— Frumos, Ghiţă!... Ţine cinci lei!... Şi mai cântă unul!... A cântat, ceva mai vesel şi cu meşteşugite înfloriturí.

— Ţţţ! Tot primul e mai frumos!

— Te cred!... E dela noi, zise băiatul eu ochii împăienjeniţi de dorul, răscolit de cântec.

— Şi cine te-a învăţat pe tine, Ghiţă, să cânţi aşa de frumos?

— Nimeni... Singur eu... Dumnezeu...

— Cum, Dumnezeu?...

— Aşa, am pus fluierul la gură şi am cântat.

— Şi e greu?...

— De ce să fie greu?...

— Ghiţă, eu aşi putea să cânt?..

— De ce să nu poţi?...

— M'ai învăţa tu ?

— Te învăţ, că mare lucru nu-i...

— Numai cântecul ăsta, ce parcă te taie la inimă.

— Ehei !... Ştiu eu şi altele. Asta, Ghiţă !

— Dacă vrei 'mneata, fie şi ăsta !...

Tot Ghiţă, i-a cumpărat fluieţul, ales după priceperea lui şi închişi amândoi în prăvălie, în orele de repauz, fluierau de zor, băietanul răcorindu-şi sufletul şi alinându-şi dorul după ai lui, Moritz transpirând de încordare, cu buzele umflate şi degetele ţepene.

— Merge, Ghiţă ?

— Greu, însă de o vrea Dumnezeu, o să meargă. Nu ţine buzele aşa !...

— Cum ?

— Aşa !...

Şi-i arăta băiatul şi Moritz, se muncea, să facă întocmai. Nimănui n'a spus nimic, păstrându-şi doar pentru el taina şi bucuria Lizei, când îl va auzi cântând din fluier,

Inchidea ochii şi o vedea, roşie de plăcere, poate plângând chiar şi repezindu-se apoi, să-şi înlănţuie braţele albe şi puhabe de gâtul lui, după ce o să audă, cânteul acela trist — parcă anume făcut pentru durerea lui, — cântecul lui Ghiţă.

— C'un aşa cântec, dărâmi şi zidurile chinezeşti, nu numai inima Lizei, care-i aşa de sentimentală, că plânge intotdeauna la cinematograf — îşi spunea Moritz în gând, în nopţile când aşternutul ii frigea trupul. iar Liza sforăia ritmic, cu spatele la el.

— Stai !... Stai cu spatele ?... Bine !... Incă puţin şi aici, cu capul pe umărul meu, o să dormi... Ai să te topeşti de dorul meu, cum mă topesc eu acuma...

Şi, mare fericire se pogora în sufletul lui Moritz, numai la acest gând.

După vre-o câteva luni de muncă trudnică, i-a spus flăcăul ascultându-l atent, că „merge“.

— De amù, ai prins meşteşugul... Poţi să înveţi singur...

Pe amîndoi obrajii l-a sărutat de bucurie.

Ce-i drept, în timpul acesta ieşise zvonul prin tîrg, că Moritz Goldenberg a cam înebunit. Invaţă să cânte din fluer. Parşivul de Marcu, pe semne a spus lui Iţicovici, cel dela „Concurenţa“. Şi Iţicovici, care niciodară nu l-a avut la inimă pe Moritz, i-a şoptit lui cumnatu-său Strulovici şi aşa, s'a umplut tîrgul.

— Ai auzit de Moritz ?

— Care, Moritz ?

— Goldenberg manufacturistul, cel cu femeea frumoasă ?...

— Ei ?...

— A înebunit.

— Cum, a înebunit ? L-am văzut ieri...

— Invaţă să cînte din fluier... O nebunie uşoară...

— Săracul!...

A auzit şi Moritz de vorbele ce circulau pe socoteala lui şi a râs. Ce-i pasă lui de ce spune lumea, când luptă să câştige dragostea Lizei şi curând — curând, nimeni n'o să fie ma fericit ca el ?...

— Râdeţi voi, râdeţi!... La urmă, am să vă râd eu în nas, tuturor... Aşa să ştiţi!...

A venit şi ziua cea mare.

Ştia Moritz, că după amiezile, Liza se odihneşte şi, să-i facă surpriza şi mai plăcută, s'a gândit, s'o deştepte din somn, cântându-i.

A plecat dela prăvălie, strângând ca un îndrăgostit, la piept, aducătorul fericirii lui, a intrat pe dindos şi binişor — cu paşi de pisică, s'a strecurat până la uşa dormitorului.

Inima îi bătea să se spargă, iar boabe de sudoare îi îmbrobonaseră fruntea. A dus fluierul la gură şi a închis ochii... Picuri de durere, au prins să cadă, în tăcerea odăilor. O uşă s'a deschis vijelios şi Liza speriată, numai în cămăşuţă, a scos un ţipăt scurt, îngălbenindu-se.

Din'năuntrul dormitorului, un glas de tenor, asemenea celui a comandantului de pompieri, a întrebat leneş:

— Ce-i, dragă?... Cine miorlăie acolo?...

Fluierul i-a căzut din mâni şi Moritz, moale ca o cârpă, a avut doar timpul, să-şi ducă mâna la inimă şi să şoptească:

— Oii!... prăbuşindu-se lângă uşa dormitorului, unde zidurile Ierihonului să se năruiască, cu mult mai înainte ca Moritz să le fi cântat.

BCU IAŞI / CENTRU

Refugiaţii

de Pearl S. Buck

Mergeau prin capitala cea nouă, străină şi dintr'un ţinut îndepărtat, şi, deşi poate că ţarinile lor erau numai la 100 de mile depărtare de strada pe care mergea uacum, pentru ei era foarte departe. Ochii lor erau ca ochii acelora care au fost smulşi de către o putere de neînvins din lumea lor, pe care o cunoşteau şi pe care o credau singură până atunci. Ei, care erau deprinşi numai cu cărările de ţară şi cu ogoarele lor, mergeau acum dealungul străzii, cu totul deosebite, a capitalei celei noi, târându-şi picioarele pe trotuare şi, cu toate că strada era plină de lucruri pe care nu le mai văzuseră până atunci, — chiar automobile şi altele, de care nici nu mai auziseră, — ei nu se uitau totuşi la nimic, ci treceau ca nişte somnambuli, nevăzând şi neauzind nimic.

Erau vre-o câteva sute, mergând pe acelaşi drum. Nu se uitau la nimeni şi la nimic şi nimeni nu se uitau la ei. Oraşul era plin de refugiaţi; mii de oameni, hrăniţi în acelaşi fel, îmbrăcaţi sumar, adăpostindu-se în corturi întinse afară din oraş. La orice oră din zi, puteai vedea şiruri de bărbaţi şi femei sdrenţuite şi câţiva copii, croindu şi drum printre lanuri. Când vre-un orăşean îi băga în seamă, era numai pentru ca să cugete cu amărăciune:

„Iar refugiaţi?... N'o să se mai sfârşească oare niciodată? O să murim de foame, dacă vom încerca să-i hrănim câtuşi de puţin“.

Amărăciunea aceasta datorită fricii, îi făcea pe micii negustori să se răţoiască la mulţimea de cerşetori care veneau în fiecare clipă să

ceară pe la uşi, iar pe oamenii miloşi îi făcea să plătească, foarte puţin celor cu fricca, care erau de zece ori mai numeroşi decât era de trebuinţă, pentrucă refugiaţii încercau să câştige ceva în acest fel. Chiar meseriaşii blestemau pe refugiaţi, care mânaţi de foame, lucrau pentru preţuri foarte mici, scăzând astfel, preţul pe toată piaţa. Cu oraşul înţesat de refugiaţi, cerşind la fiecare uşă, roind pe toate căile, zăcând morţi de-alungul străzilor în urma fiecărei zile mai friguroase, dece ar fi fost privită cu plăcere această hoardă proaspătă, care venea în amurgul unei zile de iarnă ?

Dar aceştia nu erau oameni de rând, dintr'aceia care la cea mai mică secetă mor de foame. Nu, aceştia erau oameni de care orice popor ar fi fost mândru, Se cunoştea că erau din aceiaşi regiune, pentrucă purtau haine tăiate dintr'aceiaşi stofă de bumbac albastru închis, late şi croite după un obiceiu străvechiu, lungi şi largi, cu mâneci lungi. Bărbaţii purtau şorţuri uscate la fum, cu linii întretăiate şi împreunate în ciudate desenuri. Femeile aveau basmale înfăşurate în jurul capului, ca batistele, din aceiaşi stofă albastră. Atât femeile cât şi bărbaţii erau inalţi şi voinici, deşi femeile aveau picioarele legate. Erau în gloată câţiva băeţi, câţiva copii purtaţi în coşuri pe umerii părinţilor, dar nu erau nici fete, nici copii mai răsăriţi. Fiecare bărbat sau băiat purta o legătură pe umăr. In ea se afla aşternut de pat, învelitori făcute din bumbac albastru şi îndoite. Imbrăcămintea şi aşternutul erau curate şi solid făcute. Deasupra fiecărei învelitori astfel îndoite, era un cazan de fer, acoperit de o rogojină Aceste cazane, fuseseră fără îndoială, luate depe cuptoarele de pământ ale satului, când lumea văzuse că trebue să plece. Dar în nici un coş nu era vreo urmă de mâncare de curând gătită.

Această nevoe de hrană se citea pe feţeie lor palide şi supte. La prima privire, în lumina aceea a amurgulal, păreau fireşti, dar dacă s'ar fi uitat cineva cu mai multă atenţie la ei, ar fi văzut că are de a face cu oameni înfometaţi care, în disperarea lor, urmăresc ultima rază de nădejde. Ei nu vedeau nimic din ciudatele privelişti ale unui oraş nou,

pentrucă erau prea aproape de moarte, ca să mai poată vedea ceva. Nici o priveliște nouă nu le putea atâța curiozitatea. Erau oameni care nu-și părăsiseră pământul de cât chiar în pragul morții, mânați de foame. Treceau astfel fără să vadă nimic, tăcuți și străini oricărei manifestări a vieții.

Ultimul din această procesiune de oameni tăcuți, era un om bătrân, mic și sbârcit. Și el ducea, sprijinită pe umeri, aceeași povară de două coșuri, atârnate de o prăjină, cu așternut și un cazan. In celălalt coș, nu era decât o învelitoare, foarte sdrențuită și petecită, dar curată. Deși era o încărcătură ușoară, se vedea că e prea mult pentru un om bătrân. Se vedea că omul acesta trecuse de vârsta în care mai poți munci și că în ultimii ani. se desobișnuise de asemenea muncă. Gâfâia încercând să se țină după ceilalți, își încorda ochii să vadă dacă ei nu i o iau prea mult înainte și obrazul lui, bătrân și sbârcit, căpătase înfățișarea unei măști de agonie.

Deodată, nu mai putu merge. Puse povara jos, cu multă băgare de seamă și se lăsă să cadă pe trotuar, sprijinindu și capul pe genunchi, cu ochii închiși și gâfâind. Infometat cum era, sângele i se ridică în obraz acoperindu-l cu pete roșii. Un negustor ambulant în zdrențe, care vindea găluște fierbinți, își apropie căruciorul și-și striga marfa ; lumina căzu pe obrazul sfârșit al bătrânului. Un tracător se opri și murmură, privindu-l :

„— Jur că nu mai pot da nimic, azi, chiar dacă ar fi să mă hrănesc numai cu găluște — dar bietul bătrân... Bine, am să-i dau moneda de argint pe care am câștigat-o azi și mâine... Dacă tatăl meu ar fi trăit, i-aș fi dat-o lui“.

Scotoci în săculețul dela brâu, sdrențuit și el, scoase o monedă de argint și după o clipă de ezitare și mormăială, îi adăugă un bănuț de aramă.

— „Uite bunicule“, spuse el, cu un fel de amară înfruntare, „mânâncă, te rog, găluște!“

Bătrânul ridică cu greu capul și spuse :

— „Domnule, eu n'am cerșit dela d-ta. Noi avem pământ bun și n'am suferit niciodată de foame, până acum pentrucă ogoarele noastre erau îmbielșugate. Dar anul acesta, apele fluviului

PINACOTECA A. Berea DANSATOARE IN REPAOS

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

au crescut şi se poate muri de foame chiar având un pământ bogat, în asemenea timpuri. Nici măcar sămânţă nu mai avem. Ne-am mâncat sămânţa. Le-am spus să n'o mănânce, dar ei erau tineri şi înfometaţi, şi au mâncat-o“.

— „Ia, te rog!“ spuse trecătorul apoi aruncă banii în şorţul bătrânului, şi-şi urmă drumul, oftând.

Negustorul pregăti o ceaşcă de gălúşte şi-l întrebă:

— „Cât vrei să mănânci, bunicule?“.

Bătrânul era agitat. Se uită aprig în şorţ şi când văzu cele două monede, una de aramă şi aita de argint, spuse:

— „O ceaşcă mică, e de ajuns“.

— „Ţi-e de ajuns doar o ceşcuţă?“, întrebă negustorul uluit.

Negustorul era mirat, dar ca un om simplu ce era, nu mai spuse nimic, ci pregăti ceaşca şi când sfârşi, strigă: „Gata!“, aşteptând să vadă cine o va mânca.

Bătrânul se sculă cu greutate, luă ceaşca în mâinile lui tremurătoare şi se îndreptă spre unul din coşuri. Aci negustorul văzu, cum bătrânul dădu învelitoarea la o parte, până când ieşi la iveală faţa suptă a unui băietaş, cu ochii închişi. Ai fi putut crede că era mort, dacă n'ar fi sorbit cu greutate din ceaşca a cărei margine, bătrânul i-o apropiase de gură, până când se sfârşi mâncarea aceea fierbinte. Bătrânul murmura într'una:

— „Aşa, dragostea mea, copilul meu“.

— „Nepotul d-tale?“, întrebă negustorul.

— „Da“, răspunse bătrânul. „E fiui fiului meu. Fiul meu şi soţia lui au fost înecaţi de apele fluviului în timp ce-şi semănau ogorul, când s'au rupt digurile“.

Acoperi copilul cu dragoste şi apoi, aşezându-se într'o rână, linse cu grije restul de mâncare din ceaşcă. Apoi, ca şi cum ar fi mâncat el, înapoie ceaşca negustorului.

— „Dar ai o monedă de argint!, ţipă negustorul acela în zdrenţe, mirat că bătrânul nu mai cere.

Bătrânul dădu din cap. — „Asta i pentru sămânţă“, răspunse. „Cum am văzut-o, am ştiut, am ştiut că voi putea cumpăra sămânţă. Au mâncat toată sămânţa şi ce vom semăna noi?

— „Dacă n'aşi fi eu singur aşa de sărac“, spuse negustorul, ţi-aşi mai ti dat

o ceaşcă. Dar să dai de pomană unui om care are o piesă de argint“... Dădu contrariat din cap.

— „Nici nu ţi-am cerut frate“, spuse bătrânul. „Ştiu că nu poţi înţelege; însă dacă ai avea pământ, ai şti că trebue semănat, dacă nu vrei să mori de foame, anul ce vine. Tot ce pot face mai bun pentru nepoţelul meu, este să cumpăr sămânţa pentru anul viitor, — da, chiar dacă eu mor, alţii vor semăna... pământul trebue semănat“.

Puse iar povara jos; picioarele îi tremurau şi rămase nemişcat, cu ochii pierduţi dealungul străzii lungi şi înguste, în zarea oraşului, a suferinţii...

...Sentinela

Din literatura străină

Capăt postul, domnule Bennett?

de Leonard Lyons

Walter Bennett dădu la o parte tăbliţa de metal pe care era scris : „Şeful serviciului“ îşi rezemă coatele de marginea arsă de nenumărate ţigări a imensului său biurou şi începu să râdă.

— Allo, Paul, strigă el, îţi mai aduci aminte de fata aceia care a fost la mine să-mi ceară o slujbă?

— Desigur, răspunse ajutorul. O crezi pe aceia care spunea că ai idei preconcepute în ce priveşte activitatea femeilor în gazetărie, nu i aşa?

— Exact, confirmă Bennett, pe aceia o cred. I-am spus că femeile sunt distrate şi neglijente în redactarea unui reportaj sau în compunerea unui articol. Totuşi am sfătuit o să mi comunce în scris care îi sunt aptitudinile, pentru cazul când m'aş hotărî totuşi, mai târziu, s'o angajez, Iată, scrisoarea, a şi sosit. Ascultă ce scrie :

Prea stimate domn !

„Ca urmare la îndemnul Dv. de ieri, vă supun prin prezenta oferta mea cu privire la postul de reporter pentru gazeta Dv.

„Veţi admite, D-le Bennett, că am deplină calificare pentru un astfel de post, mai cu seamă în ce priveşte un bun reportaj, adică: Cine? Ce? Pentru ce? Când? şi Unde? Sper că rândurile care urmează vă vor spulbera ideile Dv. preconcepute cu privire la destoinicia femeilor şi vă vor convinge că şi o femeie este în stare să scrie un articol de gazetă fără a fi distrată sau neglijentă.

„Mi-am trecut bacalaureatul acum trei ani la Bryn Mawr College. In timpul studiilor, am dirijat gazeta studențească, care a fost găsită atât de bună, încât școala de gazetărie din Columbia m'a distins cu o medalie Apoi am fost profesoară la Pittfield High School, dar m'am săturat curând de aceastǎ activitate și m'am hotărât să intru în gazetărie.

„Mi-am dat seama că nu puteam găsi o slujbă în această nouă meserie, decât printr'o ideie îndrăzneață. Cu gândul acesta m'am dus la „Curierul Orașului“ și m'am plimbat prin biurou până am dat de o masă de scris liberă. M'am așezat în fața mesei și mi-am scris primul articol, intitulat „Cum mi-am găsit o slujbă la Curierul Orașului“. Apoi am dat manuscrisul șefului de serviciu care l-a citit cu atenție, l-a trimis în tipografie și mi-a spus că sunt angajată. Veți admite, D-le Bennett, că felul meu de a proceda nu arată de fel că aș fi distrată, și nici neglijentă.

Când e vorba să mi ajung scopul, n'am nici un fel de scrupule, cum vă va dovedi următorul caz: Primisem însărcinarea să fac primul meu mare reportaj. Era vorba de un proces senzațional la Flemington. Concurentul nostru, „Curierul zilei“, trimisese și el un reporter. Dat fiind că localul judecătoriei din localitate era foarte mic și cum pe de altă parte afluența la acest proces era extrem de mare, nu s'a acordat presei decât un singur loc. Inainte de începutul procesului, i-am trimis sherifului o cutie de țigări scumpe și am scris deasupra numele ziarului nostru. După aceia i-am trimis încă o cutie de țigări, de astă dată proaste cu o carte de vizită pe care am scris numele gazetei concurente, al „Curierului zilei“. Bineînțeles că am căpătat eu singurul loc. Poți să numești asta a fi distrat sau neglijent, D-le Bennett?

„Am făcut reportagii despre marile procese, congrese, precum și despre procese scandaloase. Și sunt sigură că veți înțelege mândria mea, când vă voiu povesti următoarele: „Curierul Orașului“ își are sediul peste drum de „Curierul zilei“. Intr'o seară târziu, hotărâsem cu câțiva colegi să așteptăm amănuntele referitoare la un atentat. Stăteam la fereastră și

ne uitam la încăperile iluminate ale „Curierului zilei“ şi ne spărgeam capul cum să facem ca să batem concurenţa în caz că avea să mai sosească vre-o telegramă cu privire la atentat.

„După o aşteptare de vre-o două ore, am propus să stingem luminile şi să dăm astfel celor de peste drum impresia că ne-am dus cu toţii acasă. „Curierul zilei' a căzut în cursă; zece minute mai târziu, s'au stins luminile şi, dela ferestrele noastre întunecate, i-am văzut pe toţi ducându-se acasă. O jumătate de oră mai târziu, a sosit telegrama şi noi am fost singurul ziar din oraş care am putut da cele mai multe amănunte despre atentat.

„Numeşti asta distrat şi neglijent, D le Bennett?

„Şi vreau să să mai dau încă o dovadă care să vă distrugă prejudecăţile: Sunt abia de 30 zile la New York şi cunosc toate străzile şi legăturile de tramvaiu. Asta am făcut o în vederea unei cât mai bune pregătiri pentru postul pe care sper să l obţin la gazeta Dv. Ştiu că propunerea Dv. de a vă scrie o scrisoare a fost poate numai un truc, un fel mai amabil de a mă refuza. Dar ştiu că dacă aş fi bărbat m'aţi găsi îndată bună de angajat cu aptitudinile pe care le am.

„Sper că rândurile de mai sus vor înlătura cu totul prejudecăţile Dv. în ce priveşte munca femeilor şi că v'am convins că o femeie poate să scrie tot atât de bine un articol ca şi un bărbat.

„Capăt postul, D-le Bennett?

„Cu deosebită stimă“

Ajutorul zâmbea, în timp ce domnul Bennett îndoi tacticos scrisoarea şi o rupse în bucăţele mici pe care le aruncă la coş.

— Acum îţi este necaz, spuse ajutorul. Am găsit şi noi odată o fată care pricepe meseria noastră şi eşti furios că ţi a dovedit ce părere greşită ai!

— Dar părerea mea nu e deloc greşită, răspunse Bennett; mititica a ştiut ce i drept să-şi ticluească foarte frumos povestea, dar a uitat să-şi scrie numele dedesubt!

Anul internaţional 1940

de I. Fr. Botez
Doctor în ştiinţele politice şi economice

Anul 1940 a început sub zodia grea a războiului. După dezastrul Poloniei şi după campania nimicitoare a celor douăzeci de zile, Varşovia încetase să mai reziste, părăsită de un guvern trădător, care şi-a căutat în Franţa salvarea.

Afişele nebuneşti, prin care armata polonă era chemată în Septembrie 1929 să invadeze teritorul german şi să ocupe Berlinul, căzuseră de mult pradă oprobiului public. In tranşeele liniilor Maginot şi Siegfried, Anul Nou 1940 era sărbătorit de oştirile vrăjmaşe. Deoparte, petrecea corpul expediţionar englez în sunete de harmonică şi butelii sparte de vin, de cealaltă parte veghiau observatorii armatelor germane, invariabili în ţinuta lor de demnitate ostăşească. Pe mări, flotele combatanţilor patrulau cu circumspecţiune. Arma submarină a Reichului, începuse acţiunea de control. Vapoarele „neutre“ în solda Marii Britanii, înregistrau primele eşecuri. Presa internaţională căuta să acrediteze ideia că legăturile dintre Puterile Axei slăbeau şi că Italia ar putea chiar conveni, la o neutralitate veşnică faţă de Anglia şi Franţa.

Aceasta era atmosfera primelor luni a anului 1940.

St.-Unite şi Italia

In cele dintâi zile ale lunii Noembrie 1940 urmau să aibă loc alegerile prezidenţiale în St.-Unite.

Acest fapt începuse a fi exploatat încă din luna Fe-

bruarie, creindu-se o atmosferă propice războiului. Singur, colonelul Lindberg s'a ridicat hotărît, împotriva încercării de aţâţare a opiniei publice. Paralel cu strângerea raporturilor de simpatie între presa anglo-franco-americană, denunţată pentru comunităţile de spiritualitate iudeo-masonică, presa germano-italiană manifestă mai departe, o solidaritate desconcentrantă pentru axa Londra-Paris. Ideia că Italia poate fi scoasă din sfera legăturilor de prietenie, este părăsită, în urma întâlnirei din-

d. Adolf Hitler

tre Führer şi Duce. Leit motivul acestei întrevederi, este redat cu o variaţie de explicaţiuni ameninţătoare, de către presa democratică.

Unii afirmă drept certă,

d. Benitto Mussolini

o conflagraţiune balcanică. Alţii cred că se încearcă ocuparea prin surprindere a Belgiei şi Olandei. Nu lipsesc nici părerile, care se referă la pericolul special, privind teritoriul elveţian.

Ocuparea Norvegiei şi Danemarcei

Conflictul ruso-finlandez care a cuprins de uimire lumea întreagă, prin rezistenţa vie şi eroică a soldaţilor albi, împotriva colosu-

lui sovietic, se scindează brusc, printr'o pace, potrivit căreia învingătorul dă satisfacţie învinsului, ba îi cedează şi baze de război însemnate. Ingrijoraţi de întorsătura prea ciudată a evenimentelor, cei trei regi, ai Suediei, Norvegiei şi Danemarcei se întrunesc la Copenhaga, pentru aşi da asigurări de reciproc ajutor, în cazul unui atac prin surprindere. Ziarele americane se întrec în publicarea de statistici, potrivit cărora reesă, că perderile de vase comerciale neutre, întrec cu mult pe cele ale aliaţilor. In China situaţia concesiunilor europene a devenit cu desăvârşire precară, în urma ultimatului japonez. In acest moment crucial, Reichul intră în posesiunea unor documente compromiţătoare, unde se arată planul anglo-francez de debarcare în Norvegia, pentru tăierea drumului ferului suedez şi pentru crearea unui nou front de luptă la nordul Germaniei. Consecinţa imediată este ocuparea principalelor porturi norvegiene şi prin coloane expediţionare, ocuparea interiorului ţării. Trupele Reichului intră în aceiaşi zi şi în Danemarca, unde blochează tot comerţul cu Marea Britanie. Această lovitură de teatru, operată mai ales cu ajutorul aviaţiei şi a trupelor de paraşutişti, dă loc la o tardivă reacţiune franco-engleză. Debarcarea de trupe la nordul portului Bergen eşuând, Anglia încearcă o luptă navală hotărâtoare la Narvik. Armata de uscat germană rezistă însă eroic, împotriva unor trupe de patru ori mai superioare. Narvikul nu poate fi nici el ocupat şi corpul expediţionar englez se retrage în grabă la finele lunii Aprilie, pentru a face faţă unor evenimente hotărâtoareîn Mediterana şi Marea Nordului. Declaraţia profetică aparţinea d-lui Chamberlain, şi d. Churchil va fi pus s'o verifice în scurtă vreme.

Zece Mai, ziua războiului total

Opinia publică din Belgia şi Olanda se găsea într'o veşnică agitaţie de mai multe luni, agitaţie care a culminat în Aprilie. Trupele de mult mobilizate aşteptau la frontiere. Marile canaluri, între care care canalul Albert, erau socotite ca bariere de netrecut. Pentru orice eventualitate, Bruxelles urma să fie declarat oraş deschis.

In această atmosferă de război, după ce ultimele formaţiuni franceze fuseseră respinse din Ţara Nimănui (teritoriul dintre liniile Maginot şi Siegfried), se produce atacul german prin Luxemburg, Belgia şi Olanda, în ziua de 10 Mai. Evenimentele se succed fulgerător.

d. Goebbels

Deoparte stau comandanţii germani, în frunte cu Führerul Hitler, cu Mareşalul Goering şi generalisimul Keithel; de cealaltă parte comanda o are generalisimul Gamellain şi von Gorth, şeful corpului expediţionar englez. In prima zi Luxemburgul este în întregime ocupat. In Olanda rezistenţa devine imposibilă, după a treia zi a războiului. Rotterdamul este atacat şi ocupat de trupele de paraşutişti germani. Forturile belgiene cad unele după altele, nimicite de avioanele Stuka, care apar pentru prima oară în istoria războiului. In a şasea zi, Olanda încetează lupta, iar Regina Wilhelmina se refugiază la Londra. Flota engleză din Pacific, operează imediat debarcări de trupe în Indiile Olandeze. Aici se poate situa începutul conflictului surd dintre Anglia, St.-Unite şi Japonia.

Belgia se predă, Franţa este învinsă

Odată canalul Albert trecut, armata franco belgiană şi corpul expediţionar britanic se văd silite să predea rând pe rând Namurul, Anversul şi Bruxelles-ul.

Printr'o acţiune fulgerătoare armata franceză este tăiată în două. O parte a trupelor se fortifică pe Somme, iar corpul expediţionar este înconjurat în Flandra. In imposibilitate de a mai rezista, Regele şi armata belgiană se predau. Trupele franceze susţin retragerea de la Dunkerque, în vreme ce trupele engleze se îmbarcă şi fug primele. Generalul Gamellain este înlocuit prin ge-

neralisimul Weigand, rechemat din Orient şi bătălia pe Somme începe nimicitoare. Mii şi mii de tancuri deschid drumul. In jurul Metz-ului şi Verdunului se dau lupte de-

Regele Leopold

cisive. Tânăra armată germană, rupe însăşi linia Maginot şi atacul de învăluire asupra Parisului, se termină cu o victorie totală a Germaniei.

Italia intră în război

La 10 Iunie, Ducele Mussolini anunţă oficial intrarea Italiei în război, alături de Reich, marele său aliat. Guvernul războiului se pregăteşte de fugă, în Franţa. Demisia Preşedintelui Lebrun, aduce armistiţiul şi pacea, care se semnează în vagonul istoric, dela Versailles, unde fusese elaborat dictatul războiului trecut.

Evenimentele lunii Iunie, se închee printr'o acţiune diplomatică şi militară a Rusiei Sovietice care ocupă Ţările Baltice. In Franţa trupele germane de ocupaţie încep febrile pregătiri dealungul coastei Canalului Mânecii. Dela Calais spre SW. sunt instalate uriaşele tunuri cu tragere lungă, care ameninţă direct porturile engleze

Mareşalul Petain

Dover şi Folkestone. Ca urmare, Führerul face în Reich-

stag, o ofertă de pace mărinimoasă Angliei. Oferta este respinsă cu orgoliu de guvernul Churchill, care prin aceasta pregăteşte dezastrul complect al Marii Britanii.

Ţara plânge

In timp ce în Apus se desfăşurau mari evenimente hotărâtoare, Sovietele adresează o notă ultimativă României, cerând cedarea Basarabiei şi a Nordului Bucovinei.

General Ion Antonescu

Ţara întreagă plânge, trebuind să consimtă această îngrozitoare jertfă (27 Iunie).

Incercările noastre dureroase nu se închee aici. Pe cale arbitrală, Ungaria cere o parte din regiunile ardeleneşti. România este nevoită să consimtă şi acest mare sacrificiu prin arbitrajul dela Viena, perfectat în prezenţa

d. Ribbentrop

d-lui Ribentropp ministrul de externe al Reichului şi a contelui Ciano, ministrul de externe al Italiei.

Prin bună înţelegere se cedează şi Bulgariei, Cadrilaterul. Toate aceste evenimente au ca rezultat abdicarea Regelui Carol al II-lea şi instaurarea Statului Legionar, prin dubla lovitură de stat dela 6 Septembrie. Noul guvern sub conducerea d-lui general I. Antonescu, a în-

ceput imediat opera de sinceră colaborare cu Puterile Axei şi a chemat la răspundere pe toţi vinovaţii. Jaful în banul public a încetat,

d. Horia Sima

iar „cămăşile verzi“ de pe tot cuprinsul ţării, sub conducerea d-lui Horia Sima, au pornit cruciada de redresare morală şi materială a ţării.

Alte evenimente internaţionale

In China, acţiunea armată japoneză a fost reluată cu toată energia. In acest scop, pentru a se pune capăt comerţului de arme în favoarea mareşalului Ciang-Kai-Sec s'a trimis o notă ultimativă Indochinei franceze. In Somalia Britanică, armata colo-

Mareşalul Ciang Kai Schek

nială italiană a alungat ruşinos trupele britanice, a căror îmbarcare în portul Berbera s'a soldat cu mari perderi materiale, ca şi cea de la Dunkerque. O a doua acţiune armată italiană s'a produs la frontiera cirenaica şi Egiptul se vede silit să suporte consecinţele dominaţiei britanice. In luptele de la Sidi el-Barrani, ocupat de italieni, englezii au fost din nou învinşi, calea spre Alexandria şi Cairo, rămânând deschisă.

In St.-Unite, evenimentele fulgerătoare din Europa au alarmat pe conducători. Pre-

şedintele Roosewelt reales a treia oară, pregăteşte cu înfrigurare înarmarea ţării şi s'a ajuns la decretarea serviciului militar obligatoriu.

Pentru apărarea canalului

d. Roosevelt

de Panama, St.-Unite au încheiat cu Anglia cunoscutul pact, de cedare a bazelor navale, în schimbul a 50 crucişetoare vechi.

In Mediterana, flota engleză a fost imobilizată. După criminala acţiune împotriva Dakarului, operă a răsvrătitului general de Gaulle, aflat în solda engleză, aviaţia franceză a bombardat Gibraltarul în semn de represalii.

Situaţia Angliei este extrem de gravă. Zi şi noapte aviaţia germană bombardează Londra, Portsmouth, Dover, Cardiff, Bristol şi toate porturile şi oraşele principale britanice.

In India, mişcarea naţio-

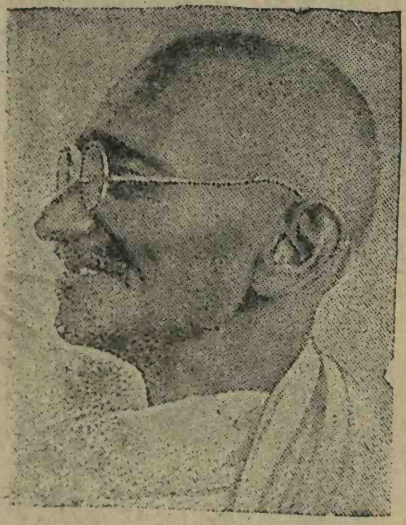

Mahatma Gandhi

nalistă a început o acţiune energică de descătuşare, din ghiarele monopolului englez. Spania revendică şi ea Gibraltarul, care-i aparţine, pe baza dreptului istoric.

Pactul tripartit şi Brennero

Prin încheerea acordului în trei, semnat la Berlin, între Reich, Italia şi Japonia, ultimele îndoeli au fost spulberate. Puterile „Marii Axe“, merg mână în mână spre

victorie. Asia rămâne sub control japonez. Un imediat efect s'a văzut, prin ocuparea de către trupele nipone, a părţii din Indochina franceză. După ultima întrevedere dela Brennero între Führer şi Duce, s'au clarificat şi perspectîvele europene. O axă mult lărgită se întrevede, cu puncte de reper la Madrid şi Bucureşti.

Regele George

Armata română se reorganizează, cu ajutorul misiunii militare germane, venită în România, în baza prieteniei indisolubile care leagă de azi înainte Marele Reich şi Italia de România legionară.

Faţă de activităţile provocătoare ale Greciei, armata italiană a trecut la curăţirea ultimului sector european, aflat sub influenţa nefastă britanică. Guvernul Metaxas hotărât să reziste cu armata, în vreme ce Marea Britanie încearcă presiuni disperate asupra Turciei.

Războiul italo-grec se des-

d. Molotov

făşoară sub semnul dreptăţii imanente. Acest război va distruge dominaţia britanică din orientul apropiat şi va tinde la rezolvarea problemei strâmtorilor, — întrucât bazele navale din insulele greceşti vor fi nimicite. In

Egipt, reacțiunea populară a fost înăbușită de satrapii londonezi, prin asasinarea primului ministru Asan Sabri Pașa.

Vizita d-lui Molotov la Berlin asigură și ea perspectivele păcii europene.

In acelaș senz trebue socotită și aderarea Ungariei la pactul tripartit, cât și vizita Führerului Hitler la Viena. Războiul fulger în Somalia engleză, și distrugerea cu milioane kilograme de bombe a Londrei, Conwentreyului și Birminghamului, demonstrează că Marea Britanie va fi silită să primească foarte curând armistițiul și condițiile păcii.

Anul care începe deschide în mod cert această posibilitate.

Vizitele d-lui g-ral Antonescu la Roma și Berlin, cât și prietenia arătată țării noastre de d-nii Hitler și Musolini, asigură României un viitor prosper și perspective strălucite.

Prin aderarea la Pactul Tripartit, încadrarea noastră în directivele sănătoase ale Europei de mâine, poate fi socotită definitivă.

Se va face dreptate României, a afirmat Conducătorul Statului din strălucita cuvântare dela 1 Decembrie, ținută la Alba Iulia. De va fi nevoe vom ști să punem pieptul nostru oțelit în serviciul patriei.

Și vom învinge!

Lumea veche se prăbuşeşte

Interesantele precizări ale redactorului revistei internaţionale „Tempo“. Cum vor fi repartizate cotinentele. Pentruce va fi nimicită Anglia.

de Areta Mandache

Redactorul revistei internaţionale „Tempo“, dl. *Luigi Barzini*, studiază într'un documentat articol, intitulat „*Blocurile de continente*“, efectele îndepărtate şi apropiate ale pactului tripartit, încheiat între Germania, Italia şi Japonia.

Autorul explică rezultatul colaborării militare, politice şi economice a popoarelor care şi-au întins frăţeşte mânile, peste graniţele continentale.

Imperiul Britanic se prăbuşeşte, fiindcă Anglia n'a acceptat pacea oferită de Führer, după îngenunchiarea Franţei. Atunci se punea problema Mediteranei şi a ţărmului african. Astăzi sunt în discuţiune coloniile lumei întregi.

Noile idealuri

Asia este cel mai vechiu continent al lumli, din punct de vedere al civilizaţiei. Dar popoarele tradiţiilor istorice au fost separate de democraţia interesată anglo-franceză. pământuri bogate asiatice sunt locuite de comunităţi chinuite de foame, printr'un regim barbar de concesiuni, de monopoluri, de privilegii. Palatele din India templele din China şi Siam sunt ameninţate de ruină şi nimeni nu le poartă grija, fiindcă bogăţiile acestor ţări trec graniţele, iar popoarele rămân tot mai sărace şi mai mizerabile“. Aceasta este problema ordinei continentale care se impune. Asia va trece sub controlul Ja-

N. Grigorescu

PEISAJ

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

poniei, care va şti să-i redea puterea de altădată şi splendoarea la care are dreptul. Africa şi America de Sud şi cu timpul Insulinda vor trece sub controlul puterilor Axei, care urmăresc nu crearea unor terenuri de exploatare, ci reînvierea unor civilizaţii apuse, prin muncă, prin cinste şi prin cooperare amicală.

Cum se va prăbuşi lumea veche

Dl. Luigi Barzini, continuă astfel comentariul său: „Asia, ca şi Australia, ca şi Polinezia ori Africa, ori America, erau ipotecate de trei naţiuni: Anglia, Franţa şi Statele Unite. Pentru stăpânirea acestui uriaş imperiu, Marea Britanie a uzat în Extremul Orient şi în toate părţile lumii de o tactică totdeauna cu şansă de reuşită, adică provocare de războaie şi obligarea altora să lupte pentru ea“. Această manevră a dus la desnodământul fatal. Ostracizarea popoarelor de la beneficiul propriilor bogăţii, le a unit cu încetul, în jurul puterilor Axei, Care va fi desnodământul? Poate oare Anglia, după ce va pierde insula europeană, să comande atâtea imense colonii, tot dintr'o colonie, nu din metropoiă?

Iar odată Anglia prăbuşită, Statele Unite singure, vor putea să preia o moştenire atât de grea şi de nesigură? Faptul apare ca o imposibilitate. Lumea de mâine, va fi lumea prefacerilor totale, pe baza nnui plan care va exclude exploatarea omuiui prin om şi va reda continentelor pacea şi prosperitatea de care au atâta nevoie.

Articolul d-lui Barzini se încheie astfel: „Legătura va exista dela continent la continent. Produsele Europei, Asiei Orientale şi Africei, organizate pe sistem totalitar, se vor multiplica şi se vor integra. Păduri virgine, imense fertilităţi părăsite, vor fi revalorizate şi transformate în zone de prosperitate, folositoare şi localnicilor şi coloniştilor“ Nu se va mai putea spune că albii au venit în colonii, cu sticla de rachiu şi cu biciul. Ei vor veni numai, în noua ordine continentală, cu braţe dornice de muncă şi suflet prietenos şi deschis.

Cronica plastică

Considerațiuni pe marginea noului regulament ce se pregătește pentru Academiile de Arte Frumoase

de Tudor Dăscălescu

E învederat că, gradul de civilizație al unui popor se măsoară după nivelul la care s'a putut înălța diagrama evoluției literare și plastice, în decursul existenței sale geo-politice. Dacă operele literare și științifice rămân o mărturie incontestabilă a puterii de desvoltare spirituală, nu mai puțin adevărat este că, operele plastice reprezintă singurele elemente pe care cercetătorii posterității, comparându-le obiectiv, au posibilitatea să stabilească progresul atins de civilizația unei colectivități.

Să ne amintim numai de capo d'operele poeticei Elade, păstrate astăzi cu religiozitate în cele mai de seamă galerii din lume pentru a ne da seama de valoarea documentară incalculabilă pe care o reprezintă. Ele rămân pentru istorie civilizației mărturia concepției de viață, a dezvoltării spirituale, obiceiurilor și caracterului cu care era înzestrat acest brav popor al antichității.

Kupectzcki. Portret

Revenind pe planul național, țara noastră are un început recent de cultură și desvoltare artistică. Cauzele sunt prea cunoscute ca

să le mai dezvoltăm. Situaţia geografică a poporului nostru aşezat în centru unei Europe totdeauna frământată de evenimente războinice, în calea năvălirilor barbare, nu i-a îngăduit o preocupare mai adâncă în domeniul literar sau artistic aşa cum ar fi trebuit, cu evoluţia sănătoasă a neamului care îşi fixează locul preponderent în concernul internaţional.

In decursul epocei de nesiguranţă pe care a parcurs-o ţara noastră, mai mult au avut de suferit artele plastice, fatal fiind lasate pe plan secundar. Ne-a

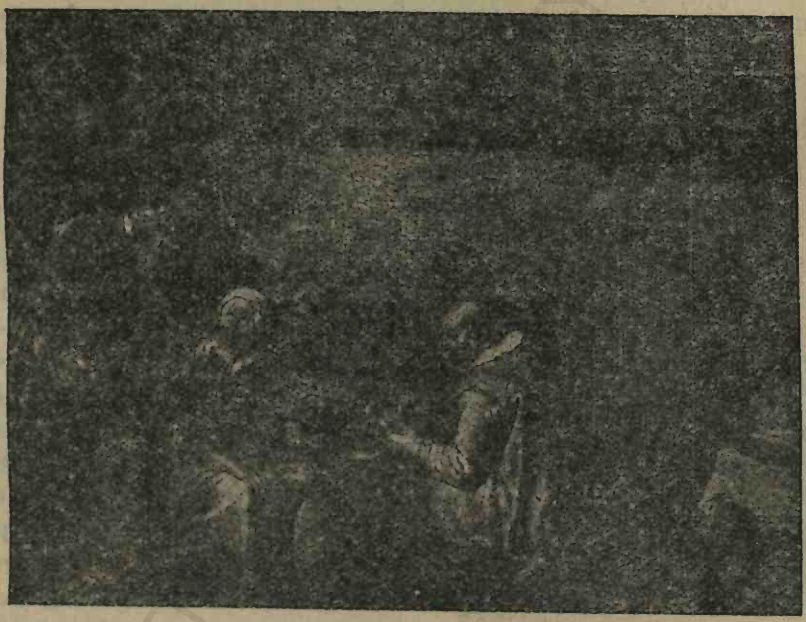

Heemsckerk. Cafenea flamandă

toată nuanţa de sentimentalism şi înclinare poetică caracteristică poporului. Suntem încă o ţară tânără din acest punct de vedere, în raport cu celelalte state latine care ne-au depăşit pe scara progresului. Avem însă sentimentul de încredere în puterile creatoare ale poporului, fapt care ne îndrituieşte să urmărim cu bucurie

trebuit însă un timp relativ scurt pentru a ne manifesta intens, atunci când vremurile ne-au permis-o, reuşind să devansăm distanţa ce ne despărţea de Occident, şi să mergem în ritm apropiat cu naţiunile civilizate, iar manifestările plastice româneşti să formeze obiectul atenţiei tuturor cercurilor artistice mondiale.

In ultimii doi ani, frământările politice cu largi rezonanţe în viaţa spirituală au adus implicit şi o decadenţă în artă, care, la noi s'a manifestat mai acut. Pe deoparte artiştii consacraţi adânc decepţionaţi de vitregia unor împrejurări grele, au abandonat idealul artistic, iar pe de altă parte în Academii s'a stins acel foc sacru la

Quadal. O copiliţă cu peşte

care se încălzeau şi se căleau tinerele elemente de talent. A venit, cum era normal, o răsturnare a tuturor valorilor existente, fapt care a prilejuit instaurarea unei noui concepţii asupra menirei artei, asupra pregătirii elevilor, cărora, li s'a dat o libertate dăunătoare, în ce priveşte disciplina.

Cu încetul şi-a făcut loc şi în Academii un sistem pedagogic cu totul greşit, bazat pe principiul deplinei libertăţi scolastice, procedeu dăunător mai ales prin urmările detestabile şi prin decepţia la care a dat naştere.

In Academii, studentul nu trebue lăsat să lucreze după bunul lui plac, chiar dacă temperamentul şi calităţile îl evidenţiază printre ceilalţi. Profesorului îi incumbă datoria de a-l disciplina şi îndruma, respectând strict linia de predare a cunoştinţelor folositoare menite să-i dea noţiuni de technică, de ştiinţă cromatică, sau de modelare a pământului, în cazul când este vorba de sculptură.

Nu e permis să se utilizeze procedee steriotipice în ceiace priveşte utilizarea culorilor de paletă, de pildă, procedee împrumutate dela artişti cărora îndelungatele studii le-au oferit posibilitatea să parvină la o desăvârşită rutină. Incepătorul vede culoarea, intens şi infinit variată şi până nu reuşeşte să o realizeze pe pânză, după puterile sale, nu abandonează lucrul.

Nu e greu de închipuit ince încurcătură se găseşte el atunci când îl obligi să amestece pe paletă patru sau cinci culori, din care să obţină gama infinită de tonuri cromatice, acea armonie care provoacă emoţia estetică.

Rezultatul este, dovezile ne furnizează argumente concrete, că

studentul pregătit în astfel de constrângere ajunge până la urmă să nu mai sesizeze culoarea să cadă într'un monocronism convenţional.

Cu totul altul este rezultatul atunci când tânărul artist face la început chiar abuz de culoare.

Ori, tocmai din complexul acesta de înţelegere şi disciplină rezultă stăpânirea meseriei, rezultă depăşirea impedimectelor profesionale.

De observat apoi o altă inadvertenţă — ca să-i spunem aşa desconsiderare, până la inexis-

Barbieri.

Irodiada

Cu timpul, încă de pe băncile Academiei ajunge = dacă e conştiincios — să-şi simplifice singur paleta, pentru ca după aceia, în decursul anilor de studii post academice, să se cultive, el fiind în permanenţă pus înaintea a numeroase şi variate probleme, pe care trebue să le rezolve onorabil apelând la propriile puteri.

tenţă, a desemnului. Considerat drept schema structurală pe care se construeşte o pictură sau sculptură el nu poate fi neglijat sub nici un motiv.

Unii critici şi maeştri au afirmat că desemnul constitue doar un mijloc de orientare, de fixare a punctelor principale pentru aplicarea pastei colorate în care

artistul își transpune ceva din sufletul lui, din personalitatea lui.

Marii maeștri ai Renașterii sau ai epocii neclasice, un Rembrandt, un Leonardo da Vinci, Tizian, Raphael, Rubens, apoi un Manet, Cezanne, au stăpânit știința desenului înainte de a ajunge la delicate rezultate cromatice. Să ne oprim la aceștia din urmă: Renoir, Manet, Cezanne și chiar originalul Picasso, cărora numai cunoașterea perfectă a desenului le-a facilitat acea dexteritate în mânuirea pastei colorate, le-a îngăduit să neglijeze intenționat și priceput, amănuntul, înlocuit printr'o trăsătură savantă de penel.

Aceștia au atins un asemenea progres technic numai în urma studiului aprofundat al liniei, al formelor. Picasso a simplificat până la ultima expresie amănuntul dar l-a studiat în prealabil cu îndârjire.

* * *

Imi vine în minte o scenă la care, din întâmplare, am fost martor, scenă petrecută într'un atelier academic. Este o ilustrare sugestivă a mentalității la care s'au oprit unii tineri învățăcei, convinși din nefericire că au învățat destul într'un an sau doi de Academie.

In picioare, pe un postament de vre-un metru jumătate înălțime, tânărul nostru, arunca cu un penel neobișnuit de lung, pete aprinse de culoare pe pânza așezată la o apreciabilă distanță, încât avea nevoe să recurgă la îndrăznețe figuri echilibristice pentru a nu se prăbuși în mijlocul atelierului.

Desigur că în cazul în speță nu este locul să vorbești nici de finețea tușei nici de siguranța desemnului.

La intervenția asistentului, tînărul artist, a arborat o mină demnă de compătimire și oarecum jignit a ripostat prompt, așa și-a închipuit probabil:

— Dar Cezanne sau Picasso nu se opreau la insignifiante detalii care distrug personalitatea și spontanietatea cromaticei“.

Cred că alt comentariu e de prisos.

* * *

Iată în ce mentalitate se desvoltă un tânăr, poate, nelipsit de predispoziție pentru meseria ingrată a artelor plastice. Această convingere dă mai târziu, societății un ratat, dușmanul cel mai aprig al marelui public „ignorant și lipsit de simț estetic“.

Notoriu dat că antagonismul dintre cele două concepții pedagogice, libertate și disciplină, ce se experimentează în Academii, mărește numărul aderenților celor încredințați că disciplina în artă duce la distrugrrea personalității.

Dimpotrivă, studiul cât mai atent şi conştiincios în şoală deschide orizonturi, care cizelează personalitatea acelui ce a ştiut să folosească cunoşiinţele acumulate în atelierele academice.

* * *

Notăm aceste sumare consideraţiuni în preajma întocmirii regulamentului de funcţionare şi organizare a Academiilor de Arte Frumoase. In ultima vreme aceste instituţii au devenit pepiniere de elemente slab pregătite şi pentru misiunea de a răspândi dela catedră noţiunile elementare de artă şi pentru a oficia strălucit în sanctuarul ei.

Academiilor de Arte Frumoase trebue deci, să li se dea acum un sistem de organizare astfel ca ele să corespundă în condiţiuni optime menirii pe care o reclamă în evoluţia unei colectivităţi.

Pentru catedră să se pună la dispoziţia studenţilor tot ce le poate servi la predarea desemnului în şcolile secundare; pentru cei dotaţi cu talent viguros să li se reaprindă acel foc sacru care a animat pe marii lor predecesori. Nu e suficient ca aceştia să lucreze intens în ateliere fără a primi şi o educaţie sufletească sănătoasă şi superioară încât odată intraţi în lumea artistică să păşească siguri pe putere lor, dornici în acelaş timp până la sacrificiu, să-şi vadă idealul împlinit, să creeze opere de artă durabile în timp.

N. Grigorescu. Ţigancă

*) Clişeele reprezintă capo d'operele marilor maeştri, aflate în Pinacoteca din Iaşi.

Reproducerea interzisă.

Iaşul literar

de G. D. Loghin

Iaşul literar, este mai mult decât un simplu titlu de articol, noţiunea aceasta cuprinde în ea un întreg trecut. Digitaţiile de diletant ale lui Asaki, epoca tranzitorie a lui Kogălniceanu, perioada de desăvârşire şi atingere a idealului absolut în artă a *Junimei*, şi în sfârşit ultima victorie cenaclică: *Viaţa Românească*, sunt realităţi de care trebue să se ţie seama, pentrucă ele sunt însuşi componentele evoluţiei noastre literare. Datorită acestor curente şi a scriitorilor care s'au format în sânul lor, Iaşul va fi îutotdeauna centrul de gravitate al mişcărei noastre literare. El este capitala literară a ţării. Este Mărăşeştiul literaturii noastre; pentrucă aici s'a dat lupta glorioasă şi decisivă a biruinţii adevăratei literaturi naţionale.

Astăzi însă, Iaşul, a devenit un bun izvor de inspiraţie romantică. Falnica cetate de odinioară trăeşte prin amintirile măreţului ei trecut. E ruinată, părăsită şi neanimată. Imediat după războiu tentaţiile citadelice ale Bucureştiului au concurat în mod prea crud ograzile bătrâneşti, cu livezi, cu case boereşti, cu ceardacuri, ale patriarhalului Iaşi. Dar cu toate că oamenii s'au mutat, ei aparţin tot Iaşului, ceeace produc ei acolo, produc tot în numele acestui oraş, de aceea nu credem că greşim deloc integrând în mişcarea literară ieşeană şi pe cei ce nu mai locuesc aici, dar cari sunt legaţi de Iaşi, dacă vreţi, aspaţial şi atemporal, simbol al unui anumit climat spiritual.

* * *

Redacţia Ziarului „MOLDOVA"

I. Fr. Botez
Redactor

Dem. Sulu
Redactor

Al. Nichita
Redactor

Adrian Pascu
Prim Redactor

Ath. Gheorghiu
Proprietar

Margareta Pascu
Redactoră

Areta Mandache
Redactoră

Tudor Dăscălescu
Secretar de redacţie

Cam.. Vasiliu
Secretar de redacţie

E. Moruzan
Reporter

I. Ignătescu
Reporter

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Proza

Desigur că la acest capitol vom însera ca cel mai important eveniment al anului 1940, reeditarea integrală a operei d lui Mihail Sadoveanu.

Primul volum conţine operele de debut, acele opere legate strâns de Viaţa Românească şi de sufletul moldovenesc. Volumul acesta depăşeşte cu mult simplul interes documentar, căci dacă cutare nuvelă sufere din punct de vedere tehnic, ori cutare roman are eroi împrumutaţi din epica populară sau episoade influenţate de Gogol şi Tolstoi, nimic nu ne opreşte ca dincolo de aceste lipsuri, să nu vedem, în germen deocamdată, pe scriitorul de azi. Stadiul acesta incipient al operel d-lui Sadoveanu cuprinde o bună parte din temele ce au rămas până acum proprii scriitorului nostru, folosite cu predilecţie în opera de mai târziu.

Iată de pildă romanul istoric *Şoimii*, care deschide această ediţie. El este pornit din acea simpatie a autorului pentru aventura istorică, am zice haiducească. Încă din 1793, pe când era elev în clasa II-a gimnazială, sub influenţa lecturilor, plănuise un astfel de roman, intitulat *Haiducul Florea Corbeanu.* Dar familia opreşte o astfel de activitate precocelui scriitor şi abia peste 7 ani îşi poate împlini visul, scriind romanul *Fraţii Potcoavă*, care în urma informaţiilor istorice a lui V. Pârvan, sufere modificări, i se adaugă un prolog şi un epilog. devenind *Şoimii* din 1904. Aşa dar, prima temă care l-a preocupat a fost aceia a haiducilor, a aventurei, cu lupte, cu orgii banice, dar şi cu nevinovate şi eterice idile.

Nici peisajul nu este absent. Valea Moldovei este descrisă într'o coloristică ce foloseşte o bogată şi variată paletă. Iată de pildă acest minunat instantaneu al amurgului: „*Soarele se stingea în pâclele vinete ale munţilor depărtaţi; o boare răcoroasă începu să adie, tufişurile murmurau în jur. Pe ici, pe colo, plopi tremurători licăreau sub străluciri argintii. Moldova sclipea în vale şi, în tăcere, se tânguiau ţipetele pescăruşilor. Se auzea şi svonul undelor. Pe alocuri, în desişuri, carîiau cristei*" (p. 16).

Tot în 1900, cu *Moarta*, apare o altă temă, aceia a nostalgiei amintirii, ceia ce de curând a numit atât de

bine dl. B. Munteanu „la magie du souvenir". Şi într'adevăr în această povestire ca şi în cele trei de mai târziu: *Regretul* (1901), *Năluca* (1903) şi *Ionică* (1903) par'că o tainică predestinare pluteşte peste paşii eroilor, cari se hrănesc cu narcoticul „aducerilor aminte".

Moartei îi urmează *Zâna Lacului*, un adevărat poem în proză, în care struna lirică a d lui Sadoveanu vibrează cu armonioase acorduri, producând o încantaţie sublimă, prin fraza sa modulată, ritmică şi cadenţată: „*deodată, din întunecimea trestiilor, izvorî în marea de lumină luntrea plutind lin, şi fata, neclintită în luntre, prin pulberea de roze*" (p. 412).

In 1901, apare cu povestirea *Cântecul de dragoste* simpatia d-nului Sadoveanu pentru tot ce este umil, neputincios, şi dimpotrivă, ura pentru cei puternici şi haini. Simpla iubire nemărturisită şi neprihănită a ţiganului Ilie pentru soţia jupânului Năstase Crăiniceanu, trezeşte în sufletul acestuia gelozia şi o setoasă poftă de pedeapsă, Şi par'că spre a-l chinui îl întreabă boerul cu cinism: „*ţi e dragă tare Ilie?*", pentru ca apoi să-i poruncească: „*cântă ceva de dragoste*". Ilie „*se întoarse spre Ana şi prinse a cânta, cu chipul pălit de o durere de moarte*". „*Aşa-i ca 'nţelegi Ilie*" ripostă cu mânie Crăiniceanu şi „*Făcu trei paşi mari, ridică hangerul scânteielor şi l repezi în pieptul lăutarului*" care „*se svârcoli, se întoarse pe pântece, se ridică în brânci şi şi aţinti ochii pe moarte asupra Anei*" (p. 304). Momentul psihologic atinge în această nuvelă o ascensiune artistică neîntâlnită până la această dată în opera d lui Sadoveanu. Contrastul sufletesc este perfect realizat, deoparte brutalitate, sadism, plenitudine; dealtăparte abnegaţie, idealism, supunere.

In acelaşi an, sporesc inclinaţiile d-nului Sadoveanu pentru epica populară, pentru figurile de haiduci, fapt pe care îl dovedesc cele două povestiri: *Ivanciu Leul* şi *Cozma Răcoare*. Haiducul este înfăţişat ca un om dur, cu „sufletul împietrit", al cărui „ajutor" e „sabia", iar unic „prieten" îi este „calul"; el este în acelaş timp, blând, bun, casnic, devotat până la sacrificiu soţiei sale. după a cărei moarte nu mai poate vieţui singur şi-şi face sama. Este în structura psihică a acestor haiduci, în felul de

a trăi și concepe viața, ceva din vigurozitatea și sănătatea sufletească, din avântul patriotic, din onestitatea și abnegația *țaranului român*.

Mai trebue să înregistrăm cele două schițe din 1901 *Pribegii*, în care umanitatea d-lui Sadoveanu se desfășoară copios în pagini de fină observație socială și a pariția temei faptului divers din *"Un țipet"*.

Anul 1907 aduce cu el alte trei motive caracteristice scrisului d-lui Sadoveanu.

In *Răzbunarea lui Nour* prin felul cum face portretul boerului Pavel Nour se vede dragostea sa mare pentru tradiționalism. Onoarea domnește mai presus de toate în această epocă. Faptul de a se naște un fiu care să răzbune moartea tatălui produce o bucurie așa de mare în sufletul moșneagului încât „fața lui sălbatecă parcă zâmbea“ și nu poate decât să ofteze „ca într'o mare ușurare“.

Elementul de critică socială se evidențiază în *Necunoscutul* și *Intr'un sat odată*. Preoții sunt înfățișați ca niște oameni cu un orizont psihic limitat, materialiști, alcolici, interesați, lipsiți cu desăvârșire de conștiință, de umanitate, de mărinimie, de duhovnicească guvernare spirituală. Așa i a văzut d. Sadoveanu în aceste povestiri ca și în multe altele de mai târziu.

In sfârșit, al treilea motiv c re apare în acest an, este fantasticul din *Hanul Boului*. Fantastic realizat nu prin conflicte dramatice ca în înrudita nuvelă a lui Caragiale *La Hanul lui Mânjoală*, ci prin evocarea unei naturi sălbatice, ca cea a lui Chateubriand, cu un caracter enigmatic și un cronism sinistru. Și mistuit în acest peisaj apare omul cu notele lui esențiale, armonizate cu decorul: „O șerpoaică mândră“, „o nevăstuică sprincenată“, „cu râsul luminos“, cu „buze rumene“, cu „ochi adânci și negri“ așa era hangița.

Anul 1904, sărac cantitativ, este cel mai bogat calitativ. Atunci scrie d. Sadoveanu cea mai bună povestire din această epocă *Cei trei*. Subiectul este shakespearian, atmosfera de un puternic tragism și tehnica întru totul perfectă. Viața în descompunere a eroilor acestor nuvele (doi mor fizicește și doi moralmente) este armonizată cu natura, care și ea dispare încet: sfârșit lugubru

de toamnă, în care nimic nu este definit, totul se confundă, se îmbină în mijlocul unei implacabile fatalităţi: *„Pretutindeni suflarea de foc a toamnei pustiise viaţa Zăvoaele erau negre cafenii, numai plopii îşi mai tremurau, pe ici pe colo, frunze răzlețe arse. Pe câmpie, undele unui vânt umed purtau foile galbene care luceau şi treceau tremurând ca nişte fluturi târzii"* (p. 445).

Volumul se închee cu *Vremuri de bejenie*, în care, cu o mai bună realizare artistică decât în *Şoimii*, d. Sadoveanu se reîntoarce la subiectele istorice din secolul al XVI. Ibrăileanu notase, relativ la această nuvelă, pe bună dreptate că „simţul nostru istoric nu este jignit", chiar dacă nu avem certitudinea realităţii. Culoarea locală fiind redată prin arme (topoare, suliţi, coase) sau prin anumite stări sufleteşti ale noroadelor: panica, groză, mânia, ura, amărăciunea.

Aceste bucăţi formează ciclul eroico romantic al primului tom. Acestuia îi va urma alte şapte volume, cuprinzând activitatea dintre 1904—1917, apoi epoca post belică a literaturii sadoveniene se va împărţi în două perioade: cea dintre 1918—1928, şi a doua dela 1929 încoace.

* * *

D. Ionel Teodoreanu a dat la iveală în toamna acestui an, un roman de proporţii mai mari *Tudor Ceaur Alcaz* şi anume primul volum.

Romanul se hrăneşte din aceiaş substanţă fragilă şi delicată a adolescenţei, ca şi Medelenii. Pe această canva a adolescenţei se brodează dialectica subtilă a autorului cu privire la societatea românească.

Eroul principal, Coca Dudus, descinde după tată dintr'o veche familie boerească cu trecut eroic în istoria Moldovei, iar după mamă dintr'un umil burghez, arendaş de moşie.

Firea contradictorie a părinţilor se prelungeşte şi în manifestările adolescentului.

Tatăl e un formalist, un om rigid, care se conduce după cel mai sever „cod al manierelor elegante", un infatuat, el se simte depozitarul unei întregi generaţii de străbunicii, trăieşte deci pentru numele şi pentru gloria lor. Orice gest este studiat, măsurat, făcut cu o anume solemnitate. Debitul său verbal este controlat, ex-

pmând-se în formule oratorice, pline de elocinţă şi gravitate.

Mama este burgheză ; scoborând dintr'o familie de arendaşi de moşie, ea a plecat la Paris ca artistă lirică. Aci, atât viaţa de teatru cât şi cea aristocratică a făcut din modesta moldoveancă o femee mândră, orgolioasă, falşă până la convenţionalism, trăindu-şi viaţa ca o aventură scenică. Teatralismul acesta, ce şi l impune în societate, este doar o poleală, cu ale cărei sticliri, vrea să epateze, să orbească pe cei din jur, ascunzându-şi astfel adevăratul său conţinut sufletesc, care i se pare prea comun, prea nepersonal, prea identificat cu masa. In fond ea este o mamă iubitoare, plină de candoare, gata să-şi dojenească sau să-şi mângâe copilul,

Crescut sub privegherea capricioasă a unei mame cu dublă personalitate şi a unui tată ceremonios şi glacial, Coca Duduş, se dezvoltă pe încetul, apărându-i din zi în zi câte o formă a adolescenţei sale.

De mic dă semne de copil precoce, dotat cu o inteligenţă superioară. In conversaţiile sale excelează printr'o adevăraiă echilibristică mintală, jonglând cu răspunsurile, care sunt întotdeauna prompte, spontane, uneori îmbrăcate în dantela măestră a perifrazelor retorice, debitate actoriceşte, cu gesturi largi, cu efecte melodramatice.

La un moment dat copilul, a cărui voinţă se opune mereu celor ce-l contrazic, doreşte să fie stăpân, să fie autoritar şi atunci cere părinţilor să-i facă o casă cât de modestă, dar care să fie *„a lui“*. E deci din acest moment un început de formare a personalităţii.

Apoi se naşte pe încetul instinctul erotic. Adolescentul începe să aibă falşe percepţii erotice, visuri şi mai presus de toate să strângă în mână o portocală (ca semn al vitalităţi, al fructului), să hoinărească, să respire în plimbări solitare aerul, în care pluteşte fantomele fecioarei dorite.

Nu cred ca vre'un alt scriitor, în literatura română să analizeze cu atâta scrupulozitate, cu atâta autenticitate, criza erotică a adolescenţei ca d. Ionel Teodoreanu.

Ajuns spre sfârşitul cărţii îţi pare rău că autorul a zăbovit atâta cu lucruri de minimă importaţă (prezentarea

Maestrului Troia, tiradele lui Samuil Fițig, naivitățile Leuței, etc..) și abia ultimilor 50 de pagini le imprimă maximul talentului său. descriind jocul de umbre diafan, al idilei Nina - Duduș.

Nina este femee, dela 19 ani încearcă deziluzia conjugală; cu experiența vieții pornește deci văduvă spre Vorniceni ca secretară a mamei lui Duduș.

E prima femee pe care o cunoaște adolescentul lacom de aventură. Firește că îndată se și amorezează de ea, că e gata să se căsătorească, că focul de pae al primei dragoste arde repede cu flăcări mari, mistuitoare. Nina însă îl stinge, înainte ca el să se fi consumat complect, să fi rămas din el cenușa dezamăgirii.

Dar din prima sa dragoste se alege nu numai cu deziluzia, dar și c'o învățătură Nina îl îndreaptă spre generația lui, îl face să evadeze din singularizarea sa, îl inițiază în tainele sociale.

Și astfel Duduș evoluiază spre o altă formă a tinereții sale.

Cititorul este impresionat în ultima lucrare a d. Teodoreanu de acel poem al tinereții, exprimat printr'o imagistică spumoasă, printr'o frază vioae, plastică, eufonică, de o poetică muzicalitate interioară.

Dialogul este aproape stenografiat după realitate, înlăturându-se orice convenționalism, orice iluzie de lectură a unei povestiri, dându ți impresia că asculți cum se desfășoară o conversație în viața de toate zilele. Iată de pildă o discuție între Duduș, tânărul ce se voește a fi atotștiutor, și tatăl său, de o solemnitate glacială:

„—*Și care era problema?*

„—*Eu cine sunt eu?*

„—*Ce ești?*

„—*N'am aflat. Mă caut. Cântă cucul în pădure.*

„*N'am ajuns la circonferință.*

„—*De asta ai întârziat la masă?*

„—*Exact m'ați căutat și dumneavoastră?*

„—*Și te-am găsit foarte târziu, vorbi Andronie, scoțând mașinal ceasul de atâtea ori consultat în timpul absenței lui Dudus după ora mesei.*

„—*Mi ați cronometrat absența.*

„—*Ironie?*

„—*Simplă exclamație sugerată de ceas.*

„—*De ceasul dejunului?*

„—*De ceasul Tătuței!*

„—*Ce-i în tine, băiatule?*

„—*Tinerețea ce-o fi, Tătuță?*

„—*Respect pentru părinți, pentru tradiție, pentru lege.*

„—*Tătuță oare oamenii bătrâni au făcut vre'o revoluție?*

„—*Sper că ești la curent cu istoria!*

„—*Discut cu Tata, nu cu profesorii.*

„—*Ești prea tânăr să putem discuta astfel de lucruri. Dintâi învață*“. *(p. 157).*

Din acest dialog se evidențiază o latură veșnic actuală, a conflictului dintre generații. Cea bătrână tradiționalistă, cea tânără revoluționară, în căutarea unui nou ideal, a unor noui forme de viață înfruntând sfidător, impertinent chiar, sub pulsul tinereții frenetice, bătrânețea sedentară, statică și tipicară.

Iată deci că autorul depășește simplu conflict familiar, dându-i proporția unei lupte sociale, făcând din eroii romanului niște prototipi.

Dealtfel în *Tudor Ceaur Alcaz* d. Teodoreanu mai strecoară și o altă problemă. Aceea a evreului, care prin inteligența sa practică, prin elasticitatea șirei spinării, prin lingușirile sale știe să se introducă în familiile boerești, și știe mai ales să exploateze în favoarea sa averea stăpânilor săi.

Și însfârșit pentru a o fixa cât mai mult în actualitate, prin graiul Ninei, autorul vorbește de marea revoluție național-socialistă și fascistă, arătându-le ca pe niște îndreptare ale vieții tânărului Tudor Ceaur Alcaz. Dar ... volumul se termină aici.

In așteptarea celorlalte volume, putem totuși afirma judecând după calitatea primului volum, că *Tudor Ceaur Alcaz* va însemna în cariera de romancier a d. Ionel Teodoreanu o reeditare a succesului *Medelenilor*, poate și mai mult!?

* * *

Insfârșit d. Sandu Teleajen a dat la iveală după o pauză de trei ani, un roman ce tinde să ne înfățișeze o frescă a războiului mondial. Deși în aparență redus la o simplă anecdotă eroică, romanul capătă, prin dibăcia autorului, un aspect de viață complexă, de autenticitate, încât pe bună dreptate te întrebi uneori dacă nu e vorba de o autobiografie, sau o prezentare, a unor fapte trăite de oameni adevărați, pe care povestitorul i-a cunoscut cândva.

Locotenentul Nițu, fiu de țaran, care ca atâția alții, a zâmbit ironic morții, amestecându și eroic sângele cu glia strmoșească pentru înfăptuirea *idialului*, pornește cu fruntea sus, cu credința în victoria finală, pe drumul ce părea unora asemănător cu al Gotgotei, retrăgându-se dela Dragoslave în Moldova.

Fermitatea caracterului său și voința sa țărănecscă, îl fac să se obstineze în credința izbândei românismului, spulberând cu voioșie temerile pesimiste ale camarazilor. In drumul retragerii, o întâlnește pe Cornelia Stănică care îi cere s'o scape din ghiara cotropitorilor, și s'o ia cu el. Conduita virilă și curajoasă a acestei femei atrage admirația și apoi dragostea țăranului erou.

Cornelia Stănică este rănită. Puțin după aceea, în condiții eroice, cade și Nițu, îngropat de un obuz. Grija părintească a doctorului îi salvează pe amândoi. Insă destinul implacabil îi desparte pentru totdeauna: un bombardament de aviație curmând viața Cornelei și cu aceasta și existența spirituală a lui Nițu.

De aici înainte, sursa eroismului lui Nițu trebue căutată în alte fibre ale sufletului, său îndoliat, decât acelea ale exaltării patriotice. O ură atroce împotriva dușmanului ce-i ucisese logodnica, se deslănțue în sufletul lui. Trimis din nou pe front, se expune oricărui pericol, cu un curaj nebunesc, numai din răzbunare Ocrotit par'că de niște forțe oculte, scapă intact din toate primejdiile.

O ironie a soartei face ca bravul oștean, ale cărui succese militare fuseseră încoronate cu Legiunea de onoare, să moară nu de glonțul dușman, căruia îi oferise cu generozitate extatică pieptul, ci de mușcătura unui tăun veninos.

Atenția cititorului se oprește mai mult asupra amănuntului de cât asupra fabulei. Mă gândesc în special la acele capitole, în care se arată condițiile inferioare de înarmare și echipare ale armatei noastre, la tragedia la care era supusă această oștire vitează, în momentul retragerii sub focul unui inamic bine înarmat și puternic. Totul era înfățișat cu o caldă simpatie umană de de pana rutinată a d-lui Sandu Teleajen, culminând prin descrierea atât de pitorească — cu nuanțe când co-

PINACOTECA

AUTOPORTRET

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

mice, când tragice a populaţ ei în retragere.

Psihologia masei în genere fie că luptă pe front, fie că se retrage, fie că se supune ocupaţiei inamice, este atât de just redată, în ât adesea nu te poţi îndoi de faptul că multe pagini ale *Legiunii de onoare* au un caracter confesional. Calitatea lor principală fiind sinceritatea care emoţionează şi comunică.

Poezia

Ultimul volum de versuri al d-nei Otilia Cazmir conţine aceeaş poezie fină plămădită din pasta frăgezimilor sufleteşti, în urma unei observaţii graţioase şi miniaturistice. In orbita poetei dimensiunile se micşorează, se reduc la minimum, amestecându-se prin procedee asociative, de ingenioasă combinaţie, micimile cu mărimile, mediile astrale ori vegetale cu însuşi fiinţă umană:

Ce lucru mic e fruntea mea
Sub care mi se sbate lumea 'ntreagă...
Şi mâna mea de ce nu mi-ar fi dragă ?
Gânganie de colb, ori stea,
Ori floare aspră de trifoi
Ori inimă sălbatecă din noi
N'au toate acelaş înţeles ?
(Prefaţă p. 7)

Din această contopire a elementelor unui univers evanescent, se naşte dorul de viaţă, ca un suflu vivace, atât de caracteristic scrisului d-nei Otilia Cazmir, replică femenină al celui Topârcenian.

Cum să nu-ţi fie dragă umbra ta
Când ştii că toată dragostea din lume
Nu-ţi poate da
Un ceas mai mult de cât e dat.
(Prefaţă p, 8)

Expusă pieirei, poeta se anină de poezie voind a supraveţui prin *„cuvântul greu de lut"*, *„poleit cu mâna"* *„uşoară"*, *„cioplit în gând să nu mai doară"*. Optimist intenţionată poezia d-şoarei Otilia Cazmir zugrăveş'e în accente senine sbuciumările în faţa catastrofalului, a căror intensitate este abia ghicibilă sub vălul ingenuităţii şi al zâmbetului compătimitor :

Făptura asta peritoare şi fragilă :
Atâta am pe lume... Şi mi-e milă
Când ştiu eă într'o zi o să mă doară
Şi-o să piece în pulbere, să moară.
(Prefaţă p 7)

Poeziile retrospective în care amintirea apare poetei ca o *„pasere de scrum"*, *„cu moale sbor de catifea"*, depănând *„fumuride i poveşti"*, readuc pe planul cunoştinţei regretul — de un palid tragism — pentru : *„sufletul care a fost al meu"* (Penumbră) ; pentru : *„toate câte mi au murit"* (La drum) ; pen-

tru: *„cei ce au trecut în lumea umbrelor"* (De dincolo); pentru: *„timpul mort de mai 'nainte"* (Calendarul) etc..

Sufletul acesta răvășit de ecoul nostalic al amintirilor se refugiază în sânul naturei opace, treptat stingibilă, a toamnei;

Nu mă mai mângâie decât vântul . . .
. . . . . .
Nu se mai îndură de cât luna . . .
. . . . . .
Nu mai cunosc de cât copacii
Când se sbat în toamnă, morți și goi,
Gardurile putrede de ploi
Și cocorii rătăciți, — săracii...

(Nu mă mai mângâie decât vântul p. 83).

Intimismul acesta cântat pe scripca compresiunii de sine, se prelungește în același refren de surîzândă tânguire în monografia mahalalei din ciclul *Litanii, (Babița; E primăvară; Biografie)*, în confesionalismul copilăriei *(Pază veche)*, în anecdotica cotidiană *(Cântă greer mititel; Ulcica albastră; A fost o fată la fântână)* sau istorică *(Icoana sfintei Caterina; Gravura în lemn)*. Pentru a sfârși cu o splendidă înregistrare a divertismentului morții, acea poezie de o înaltă semnificație umană: *Taina*. Revenirea în etern, în lutul de unde am purces sfarmă obstrucțiuniie sociale amestecând bun și rău: „cenușa schivnicului, cuvioasă" sau „trup de fată păcătoasă" au aceiaș soartă în grota întunecoasă a mormântului: prefacerea în simplă țărână.

Singura poezie erotică *Cu dragostea în brațe* se clasează pe aceiaș linie de regret; dragostea *„un mănunchi de flori de fum"* este svârlită cu un gest de drăgălașă înciudare în *„țărâna aspră și rea"*, *„s'o calce în picioare străinii depe drum"*.

Peisagiul este când fantezist, feeric cromat:

Zorelele deschid trompetele mici.
Cine-o să sufle în ele oare:
Un înger alb cu roua pe-aripioare
Și'n păr cu ținte mici de licurici,
Coboară într'un hârzob de curcubeu
Și buciumă în fiecare floare
(Pentru albine, pentru viespi, pentru furnici)
C'a răsărit o margine de soare.

(Dimineața p. 59).

Când fugitiv schițat (întregul ciclu *Note de drum)*, însuflețit de fine percepții *(Toamna)*.

Sfârșim prin transcrierea *Romanței*, poemă mult vorbitoare pentru poezia acurateților stilistice, a sprintenei rimări, a calmărei oricărei impetuozități, a jovialei atenuări a dramatismului, a cufonicelor modulații:

Cu foșnet de toamnă săracă
Mă chiamă uitarea la geamuri
Când vântul pe suflet mi-apleacă
Firave și tinere ramuri.

Şi singură'n ceasul târziu,
Mă strig speriată pe nume.
Din vremea când n'o să mai fiu
La nici o fereastră din lume.

(Romanţă p. 43)

* * *

Ceaslov, ultima plachetă a d. George Lesnea, însemnează în evoluţia poetului nostru o revizuire a concepţiilor sale de până acum, o rafinare şi o cizelare a formei, o deplină siguranţă arhitectonică.

Prima bucată a volumului, Tată Nostru, scrisă în vers popular, este un engomion, în care se aduce elogiul creaţiunii. Potrivit concepţiei biblice, Dumnezeu este identificat cu însuşi principiul creator al universului ca forţă motrice a cosmosului, el fiind motorul care prin zeci de mii curele transmiţătoare pune în mişcare întregul mecanism al lumii:

Eşti mireasma florilor,
Mişti aripa morilor,
Fugi în peştii apelor,
Scurmi cu dinţi gropelor,
Sui în seva lunciior,
Sugi cu gura pruncilor,
Curgi în mierea stupilor
Urli 'n foamea lupilor.

(Tatăl Nostru p. 10).

Fatal că o astfel de concepţie despre Dumnezeu, (care se proectează cu forţe oculte şi binefăcătoare în toate varietăţile cosmosului) conduce la o atitudine resemnată în faţa morţii, pe care poetul o aşteaptă cu toată seninătatea, ca pe un fenomen al succesiunii, un fenomen obişnuit. La un pol al existenţei umane se află naşterea şi la celălalt moartea, fiecare dintre noi oscilăm între aceşti doi poli şi fatal că odată născut din imperativul suprem şi inevitabil al perpetuării, tot în virtutea aceluiaş imperativ trebue să şi dispari pentru a face loc unui nou născut:

Sunt o cărare către tot ce nu-i?
Sau sunt numai un vis al nu ştiu cui
Şi-am să dispar din chin şi din atomn
Când nu ştiu cine s'o trezi din somn?
Să fie oare însuşi Dumnezeu,
Răsfrânt nevolnic în destinul meu
Şi obosit de toate câte-au fost,
Trăieşte 'n mine trist şi fără rost?

(Când primăverile p. 18).

Ideea aceasta, a vieţii ca un simplu joc de carnaval, sortit de Dumnezeu muritorilor, prin substituirea aceluiaş spirit sub diferite măşti de lut, revine obsedant într'o serie întreagă de poezii.

Un singur lucru mai inspiră spaimă de moarte poetului: *păcatul*, care îl va împiedeca să pătrundă în împărăţia cerească. De aici şi acea înverşunare a sa în culmea desnădejdei, zugrăvită impresionant, cu efecte ferice foarte izbutite.

Pentru mulțimea greșelelor crâncene,
Trupul și carnea încep să se'ncrâncene
Viermele beznei în gând se 'nșurubuiue
Și ca o tobă azi inima bubue.

Pentru mulțimea păcatelor, grelelor,
N'am să colind prin grădinile stelelor,
N'am să văd raiul, nici îngerii somnului,
N'am să văd fața de aur a Domnului.
(Psalm p. 50).

Dar, apropierea de cer va putea face să dispară chiar și păcatul și odată ajuns în împărăția îngerilor nu mai are de ce să se teamă; liniștea și neprihănirea vor domni peste toți:

Și tot ce-i rău în mine se va sfinți atunci,
Orice amărăciune va bea din neființă.
Vor crește crini pe urma călcatelor poruncI.
Va poposi 'ntre îngeri măicuță-mi suferință,
(Nu-i prea departe p. 63).

Și pentru ca această pregătire pentru lumea ce va să vie să fie completă, poetul cere:

Dă-mi, Doamne, cât mai multă mâhnire și durere,
Nu mă lăsa departe de lacrimi și de chin,
Întinde-mi totdeauna buretele cu fiere,
Mai bate-un cui în palmă, mai vâră câte-un spin.
(Rugă, p. 81)

Odată călit în focul suferințelor va putea păși la eliberarea definitivă, când scăpat de carapacea lutoasă a trupului, va hoinări în mijlocul naturei feerice:

Mă voi scălda cu stelele 'n viroage.
Cu frunzele voi ciripi pe ram,
Voi aduna apusul din văzdoage,
Și păsările roșii depe geam.
(Visitor p. 96).

Din citatele de până acum, se vede atmosfera biblică a acestui volum. Atmosferă ce nu se reduce numai la teme și vocabular, ci ea poate fi respirată și din imagini ca acestea:

Din mănăstirea zării se 'ntinde străveziua
Și tainica vecerne de umbre și de nori,
. . . . . .
Docarul — șchiop de-o roată — pe-o rână stând, se roagă,
Cu hlubele săltate ca două mâini de lemn
(p. 41).

Cum și din unele asociații biblice:

Pentru mulțimea cea mare a năpastelor
Sulița spaimei stă'n sângele coastelor.
(p. 49).

Afară de struna religioasă, ce are cea mai mare rezonanță în acest volum, lirica d-lui Lesnea se mai exercită și pe alte strune. Poeziile cu conținut retrospectiv, familiare maturității poetice, conțin accente nostalgice, comunicate printr'o imagistică bufonă:

Șezând turcește turnul fumează mohorât.
Văd cumpăna cum pliscul și-l bagă în fântână,
De par'că se silește să-i scoată-un os din gât.
(p. 14).

Atenția cititorului se oprește de asemenea asupra feeriei, Poetul:

Da sunt beţiv. Beţiv de cer.
Imi umplu des paharele
Şi oa să pot să lupt, să sper,
Ciocnesc şi beau cu soarele.

(Poetul, p. 25).

Poetul, deşi un simplu microcosm, izbuteşte prin ajutorul harului divin, al halucinaţiei poetice, să fie familiar cu macrocismul.

* * *

Fără îndoială, că nu aici se termină activitatea literară a Iaşului. Am menţionat doar pe câţiva scriitori, lăsându-i pe alţii pentru mai târziu, intenţia noastră fiind de a cuprinde într'un spaţiu redus cât mai multe aspecte ale literaturii ieşenilor.

Trebue să adăugăm aici apariţia revelatoare a revistei naţionaliste scrisă de d. prof. univ. Giorgio Pascu „*Cetatea Moldovei*“. Iaşul are în sfârşit o revistă demnă de tradiţia lui, în care se va putea scrie *literatură românească şi numai de Români.*

...Copila

Curiozităţi

Cărţi legate în piele de om

Nu vă prea vine a crede că există pe lume amatori de legături tăiate în pielea semenilor lor! Totuşi e adevărat.

Se cunosc mai multe volume legate în piele de om. S'a înregistrat astfel oficial, vânzarea senzaţională, efectuată în 1872, într'una din sălile celebrului Hotel Drouot din Paris, a unui volum întitulat „Les Poèmes d'Anacréon, şi legat în piele de... negresă. Intr'o altă vânzare la licitaţie s'a dat peste un exemplar din „Misterele Parisului“, de Eugène Sue, cu o etichetă lipită în interiorul scoarţei, prin care era menţionat faptul că legătura, executată în 1884, era din piele de femeie.

Mai înainte vreme, legăturile în piele de om erau şi mai dese, fiind întrebuinţată ca materie primă epiderma condamnaţilor la moarte, spânzuraţi, decapitaţi, sau ghilotinaţi.

Un caz fără îndoială unic, e acela al unui german, anume Kaufman, a cărui piele a servit la legarea unui volum, scris chiar de el. Dar „operaţia“ s'a săvârşit din chiar dorinţa lui, exprimată cu limbă de moarte.

Câteva statistici curioase

Statistica este pentru mulţi oameni o distracţie. Nu e deci de mirare, că unele persoane privesc statisticile cu un extrem de deosebit interes.

Un american, a făcut o

vezi pag 98 - 100

multime de statistici în legătură cu omul.

Astfel, a constatat că un om care trăieşte 70 ani, înseamnă că a avut 25,567 zile adică exact 613.000 ore. Acei care doarme zilnic 7 ore, înseamnă că doarme 106 zile şi jumătate.

Persoana care bea trei ţapi de bere pe zi consumă într'un an 6 butoaie de 50 kilograme.

Bărbatul care se bărbiereşte singur şi zilnic în 10 minute, a fost 60 de ore anual bărbierul său propriu.

Dacă locuiţi la etajul al doilea, înseamnă că urcaţi 20 m. înălţime, aceasta face anual 7.300 m.

Cu astfel de statistici nu-i greu să te—distrezi—mai ales că s'au făcut sute de statistici de acest fel.

Menuul Rechinului

Dacă, cine ştie cum, i-ar trăsni cuiva prin gând să se întrebe cam cu ce se hrăneşte rechinul, îşi va răspunde fără îndoială—şi credinţa asta e generală că enorma şi erudita bestie nu-şi compune menuul decât din „bucăţele“ de 30-40 kilograme, cel puţin. Nu este însă aşa. Rechinul preferă, nu e vorba, înotătoare de respectabile dimensiuni, ba se dă cu deliciu şi la o ciosvârtă de om, dacă se întâmplă să-i pice asemenea pradă de zile mari în botu-i cu sute de dinţi. Dar trece bietul, de multe ori şi prin perioade în care nu are parte de ospeţe de astea de soi. Şi atunci, se mulţumeşte întru potolirea poftei lui proverbiale, cu, să zicem aşa, caracuda. Cum însă, dacă ar fi să vâneze peştişorii câte unul, nu i-ar ajunge toată ziua şi toată noaptea ca să se îndestuleze, el are un sistem special. Goneşte cu coada toţi peştii mărunţi, care îi ies în cale, într'o anumită direcţie, şi-i strânge grămadă. Apoi se aruncă asupra lor şi din două înghiţituri a terminat cu ei. Patru-cinci asemenea vânători, aducându-i cele ca vre-o 50 de kilograme de care are nevoie la o masă, dihanla se poate ocupa după aceia de sport, literatură, sau cine ştie ce alte distracţii obicinuite în neamul rechinilor.

Pietre de brichete

Fabricarea pietrelor pentru brichete a pornit din Austria, de unde a trecut în Germania şi Franţa, ţări în care a devenit o adevărată industrie. Aceste pietre, care sunt compuse 30% fier şi 70% ce rium, şi au, precum se ştie, proprietatea de a provoca

scântei care aprind materiile lesne inflamabile, ca iasca sau vaporii de benzină, au fost inventate ae d-rul Auer, inventatorul, de asemenea, al sitelor pentru lămpile cu gaz aerian, care au jucat un rol atât de însemnat în luminatul oraşelor şi locuinţelor, înainte de introducerea electricităţii.

Un kgr. de fero cerium conţine 5500 pietre pentru brichete, iar fiecare piatră poate da 900 de aprinderi. Cu alte cuvinte, un kilogram de pietre ţine loc la 5 milioane de chibrituri.

Execuţii capitale cu gaze asfixiante

Pentru luarea vieţii unui condamnat la moarte, multe şi felurite mijloace au fost întrebuinţate din toate timpurile. Vinovatul — sau, de atârea ori, nevinovatul — era, fie împuşcat, fie spânzurat, fie decapitat, — cu securea sau cu ghilotina — fie tras in ţeapă, fie jupuit de viu, fie ars pe rug, fie fiert in smoală, oficial şi in asistenţa autorităţilor constituite.

Toate astea se ştiu prea bine. Precum prea bine se ştie că Statele Unite, inovând in materie, au găsit că mijlocul cel mai cinstit pentru expedierea unui asasin in lumea cealaltă este electrocutarea.

Ce se ştie mai puţrn, e că in câteva din aceleaşi State Unite, ca de pildă in Nevada, excutarea condamnaţilor la moarte se face cu gaze asfixiante. Practici cum ii ştim, americanii au profitat de experienţ a nefastă din marele răsboi mondial, ca să adapteze la ucigaşi, metodele intrebuinţate pe câmpul de luptă.

Condamnatul este închis într'o celulă anume, în care gazul ucigător este trimis printr'o ţeavă, sub mare presiune şi într'o doză masivă. De'ndată ce-l atinge pe condamnat, îi provoacă o sincopă, urmată foarte curând de moarte.

Un aparat stretoscopic e legat prin două fire de o masă dinafară, unde doi medici urmăresc astfel bătăile inimii condamnatului, până ce gazul şi-a făcut pe deplin datoria. Celula mai e prevăzută cu o ferestruică, prin care un „martor“ urmăreşte execuţia, şi certifică, sub jurământ că totul s'a petrecut în perfectă regulă.

Cum preţuesc negrii podoabele albilor

Şirul nesfârşit al greutăţilor întâmpinate de un explorator al ţinuturilor sălbatece din Africa şi A-

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

merica de Sud, este câte odată întrerupt de câte o întâmplare hazlie, datorită naivității indigenilor cu cari vin în contact.

Astfel nu rareori se poate vedea câte un locuitor bogat din mijlocul Africei, îmbrăcat pentru ceremonie, într'o armură medievală. Purtarea acestor podoabe, nu se face decât cu preferință pe jumătate, adică nu se va vedea niciodată un indigen îmbrăcând un costum european în întregime. Ci sau numai pălăm, sau numai puntezii etc.

Cucerirea de către albi a insulei Lange în Oceanul Pacific s'a făcut grație unei imense pălării garnisite cu flori și a unei perechi de pantofi bărbătești, dăruite reginei insulei. Regina, sumar îmbrăcată dealtfel, a fost foarte mândră de cadouri și nici supărarea pierderii tronului nu i-a putut întuneca fericirea clipei când se plimba pe plajă cu pantofii numărul... 44.

In mijlocul pădurilor virgine ale Braziliei, un șef de trib era ferm convins că puterea divină a regalității sale rezidă în jobenul pe care îl purta. Cum „șeful“ avea un cap imens, iar jobenurile se brodiseră numerile cele mai mici se poate ușor închipui aspectul ridicol ce-l prezenta.

Asemenea întâmplări din care fiecare explorator cueoaște un număr foarte mare, descrețește frunțile celor cari purtând făclia științei și a civilizației pătrund în tainele necercetate ale Africei și ale celorlalte continente.

Insula ciudățeniilor naturii

Islanda, această insulă, cu marginele de stânci sdrențuite, poate fi supranumită mult mai potrivit decât Groenlanda „insula verde“.

In afară de acest aspect de frumusețe naturală, Islanda abundă de nenumărate fenomene, care au preocupat și preocupă pe geologi. Erupțiile vulcanice, după cum și izvoarele de apă caldă sunt cunoscute din vremi îndelungate. Locuitorii ei au știut în zilele noastre să exploateze aceste fenomene, captând apa fierbinte a izvoarelor pentru băile comunale din orașe, iar apa curentă caldă în casa oamenilor cât de săraci, este un lucru obișnuit.

Printre celelalte enigme se mai găsesc în foarte multe locuri, blocuri de bară pietrificate în formă de tunuri sau de cupole mai mult sau mai puțin perfecte, cari, din timpul erupției vulcanice s'au format deasupra câmpuril r înzăpezite și pistelor înghețate.

Printre curiozitățile obișnuite sunt formațiunile de lavă ale erupțiilor vulcanice care atârnă pe pereții prăpăstiilor ca niște stalactite acoperite în majoritatea cazurilor cu o crustă de ghiață sau de zăpadă care nu se topește nici odată.

Care e adevăratul inventator al telefonului

Vechea poveste cu inventatorul care nu profită niciodată de pe urma invenției lui ci ea îmbogățește pe cei ce o găsesc deagata și se pricep s'o exploateze, se potrivește și la telefon.

Toată lumea e convinsă că inventatorul mijlocului de a se conversa dela distanță e Craham Bell, american de origină engleză, născut la Edimburg Or, pare cert, inginerul italian Vernier Geavet a afirmat-o categoric pe vremuri, că Bell nu ar fi putut construi telefonul fără o invenție a florentinului Antonio Meucci, mort în spital, înainte de a-și vedea invenția aplicată.

Un alt american, Elisha Grey, avea și el pretenția de a fi 'inventat telefonul, și un proces faimos, al cărui dosar se află cu toate actele și documentele la biblioteca din Boston, s'a desbătut pe această chestie înaintea justiției americane.

Dar Grep, ca și Bell, se baza tot pe invenția lui Meucci. De altfel primele experiențe ale lui Bell și ale lui Grey s'au făcut în 1873, și 1875, pe câtă vreme invenția lui Meucci, a fost brevetată încă din 1752. Numai că nu avusese mijloacele să o pună în practică.

Trăznetul te face să crești

In pofida nenumăratelor cercetări științifice în legătură cu electricitatea, fluidul acesta continuă să fie o permanentă enigmă. Natura și multe din efectele ei ne sunt necunoscute. A fost citat, de pildă, acum un an, cazul unui chel, care, lovit fiind în scăfârlie de trăznet nu numai că n'a pățit nimic, dar s'a trezit că îi crește părul. După trei săptămâni a căpătat o chică, pe care nici cele mai lăudate ape de păr nu i ar fi putut-o dărui.

Iată acum un alt caz, tot atât de miraculos: John Rettler, din orașul Appleton, din Statele-Unite, era din cale afară de nenoro-

cit, zodia lui hotărând să fie prichindel, nefiind mai înalt decât 1.50 m.

Trăznit în timpul unei furtuni, nenorocitul se prăbuşi şi fu nevoit să zacă două săptămâni la spital.

De atunci însă, începu să manifesteze nişte tendinţe înmărmuritoare de creştere. Intr'un singur an, s'a înălţat cu 30 de centimetri. Dar, de teama că va creşte fără sfârşit a început să se roage lui Dumnezeu ca să-l ţie locului.

Cei mai puternici oameni din lume

Nu sunt turcii, cum se crede, îndeobşte, deşi franţuzii au vorba »Tare ca un turc“, deşi călătorul în trecere prin Istambul are ades prilejul să vadă câte un hamal ducând în spinare sarcini cari depăşesc uneori 200 de kilograme.

Ierte-ne amicii noştri turci, cărora nu am vrea să le facem nici cea mai mică supărare, dar hamalii din Ceylon sunt şi mai grozavi. Ei sunt în stare să ia în cârcă greutăţi de 100 şi 150 de kilograme, nu aşa, pentru un drum, de colo până colo. Ci ca s'o poarte toată ziulica, fără să se poată observa la ei cea mai mică oboseală. Sunt la Ceylon numeroşi „coolies“, cari îţi duc pe cap 250 de kilograme ca nimic. De altfel, un proverb de al lor, asigură că un singur ceylanez e mai tare decât zece măgari.

Putem să i contrazicem?

Vindecarea dragostei prin sugestie

Un psiholog american, profesorul Universităţii din Atlanta, a sosit din America de Sud pentru a studia acolo, efectele unei metode de vindecarea îndrăgostiţilor „pe loc“ numite şi „coup de foudre“. Această înfăţişare a dragostei nu ar fi interesat ştiinţa, dacă urmările unui astfel de amor nu ar fi fost dintre cele mai nefaste. Sud-americanii sunt pare-se, suflete îndeosebi de sensibile.

Profesorul american îşi propune mai cu seamă să studieze persoanele de o anumită vârstă, care sunt mai puţin influenţabile de acest fel de dragoste şi care deci au mai multă nevoe de îngrijire.

Cheia însănătoşirii este sugestia. Ideia acestui tratament i-a venit în clipa în care una din clientele sale, l-a implorat în timpul unei vizite, să-i vindece soţul îndrăgostit pe loc de cea

mai bună prietenă a ei. Experimentând metoda sugestiei pe acest soţ, în câteva şedinţe numai, bărbatul înflăcărat a fost adus pe calea cea bună.

O mască de gaze din anul 1825

In anul 1825, un oarecare John Roberts a prezentat la „Society of Arts“ o mască contra gazelor, inventată de el.

In faţa mai multor persoane el s'a lăsat să fie închis într'un fel de ladă, în care se arsese înainte fân şi lemne ude împreună cu pucioasă, creindu-se astfel o atmosferă absolut irespirabilă. Prevăzut cu masca sa, el a putut să stea în ladă mai bine de 40 de minute, fără să pară câtuşi de puţin incomodat.

Această mască se compunea dintr'un soi de bonetă de piele, căptuşită cu vată, care strângea bine capul, nelăsând decât două deschizături pentru ochi, care erau şi ele închise cu sticlă. In faţa gurii şi a nărilor era un burete umed, învelit şi el într'o bucată de pânză tot umedă. Buretele trebuia să absoarbă gazele otrăvitoare, iar pânza reţinea părticelele solide.

Pentru timpurile acelea, masca aceasta era cât se poate de eficace şi Roberts fu recompensat cu o medalie de argint şi suma de 50 de pfunzi.

Puţurile cu comori

In satul Mexico, în regiunea peninsulei Yucatan, s'au descoperit de curând bijuterii de aur în valoare de mai multe milioane de dolari. Tezaurul acesta a fost găsit în adâncurile unui izvor, care alimenta puţurile numite Chichem Itas. Acest izvor era odinioară, în cea mai veche epocă a civilizaţiei mexicane, închinat lui Iunchac, zeul ploii. In fiecare an, în epoca secetei se sacrificau tinere fete bogate împodobite, care erau aruncate în puţuri în credinţa că prin aceasta va reveni ploaia.

Astfel, nu a fost vorba să se scoată numai aurul şi obiectele preţioase din fundul puţurilor, dar a trebuit să se scoată piesă cu piesă, alegându-se dintr'o grămadă imensă de oseminte pe care stăteau încă bine prinse giuvaericalele.

Vinerea zi norocoasă pentru americani

Când a fost să plece, în capul celor trei caravele, pentru descoperirea Americei, Cristofor Co-

lumb a ales ziua de 3 August 1492, adică o Vineri.

Şi tot într'o Vineri, anume Vineri 12 Octombrie, a descoperit noul continent.

Primul oraş american, Sfânta-Augustina, a fost fundat Vineri 7 Septembrie 1565.

Vineri 22 Februarie, s'a născut George Washington, primul preşedinte şi unul dintre fundatorii Republicei Statelor-Unite ale Americei.

Bătălia dela Yorkton, în care armata engleză a lordului Corwallis a fost înconjurată şi prinsă toată, iar America şi-a câpătat astfel independenţa, s'a dat Vineri, 19 Septembrie 1781.

Cea mai veninoasă ciupercă

O expediţie care s'a întors din desişurile greu de străbătut ale Americei de Sud, a adus cu sine o ciupercă pe care alţii nu o mai văzuseră până acum şi care se deosebeşte de celelalte, prin calităţi cu adevărat extraordinare.

Membrii expediţiei au aflat dela indigeni că aceştia au numit-o „îngerul distrugător“, nume care arată precis marea sa putere otrăvitoare şi li s'a mai spus că vrăjitoarele se servesc de ea pentru unele din hapurile lor.

Ciuperca adusă din America de Sud este atât de veninoasă, încât chimiştii laboratoarelor din Rio de Janeiro, făcându-i analiza, au trebuit să-şi pună măşti antitoxice, pentru că simplul miros ce-l exală exemplarul acesat nou, provoca vărsături grave.

Coaforul cailor

Industria filmelor din Los Angeles a dat la iveală nenumărate profesiuni nebănuite, care nu se pot menţine decât sub cerul însorit al Studiourilor. Astfel la Hollywood se găseşte un coafor pentru cai. Acesta a debutat ca un simplu coafor de cucoane. Acum s'a specializat în pieptănarea cailor, pe care îi aranjează după nevoile momentului. Este nevoe ca un cal să aibă înfăţişarea că a terminat o lungă cursă? Omul nostru îl potriveşte după o dorinţă. E nevoe ca un alt cal să treacă într'o seară unei alte epoci?

Coaforul îi peaptănă coada şi coama după moda vremii. Specialistul în pieptănatul cailor asistă la turnarea tuturor scenelor eroului său, gata să facă în orice moment rectificările necesare.

Pantalonul... obligator

Guvernul din Thaliană (Malaesia), a hotărât de curând, ca toţi funcţionarii să poarte pantaloni şi aceasta pentru toată durata anului. Iată deci pantalonul proclamat dovadă de demnitate şi serveşte deopotrivă să deosebească pe muritorii de rând de domnii funcţionari.

Până acum funcţionarii puteau purta „pantangul“, o bucată mare de stofă care se înfăşura în jurul rinichilor şi e legată în jurul coapselor când e vorba de a merge repede sau a alerga, pentrucă dimensiunile „pandungului“ nu permit vreo mişcare grăbită: Portul pantalonului este posibil să se fi introdus deci nu numai ca o distincţie pentru funcţionari ci şi pentruca ei să achite de datoriile lor cu mai multă rapiditate şi uşurinţă.

Salată de tutun

Studiul câtorva documente vechi a dovedit că spaniolii cuceritori, în timpul primelor călătorii de descoperire a Americii, nu-şi dădeau seama de adevăratele însuşiri ale plantei tutunului. „Planta dracului“ afost în general socotită ca o plantă de ornament şi cultivată pentru aceasta în vase de piatră şi în grădini. S'a încercat deasemenea să se consume frunzele sale mari la salată, ca spanacul. Mult mai târziu, în timpul altor călătorii în America, s'a aflat adevărata destinaţie a planteî, atât de mult apreciată în zilele noastre.

Până la ce distanţă se aude bubuitul tunurilor?

In războiul Mondial, în campania din Polonia şi acum şi în Belgia şi Franţa, s'au făcut observaţiuni speciale asupra perceptibilităţii bubuitului tunurilor. Bubuitul luptei de artilerie la Verdun în anul 1916 s'au auzit până peste Rin, în pădurea Teutoburg, pe când s'a anunţat îl primăvara acestui an, că în Londra s'a auzit canonada luptei din Flandra. Ori distanţa este 200 până la 250 km.

Imediat după războiul cel mare știința a început a studia aceste fenomene, cu atât mai mult, cu cât nu numai fizica, dar și în deosebi balistica au fost interesate de aceste constatări. Cercetări au fost făcute în toată lumea. Germania a participat la explorările speciale, făcute în iarna 1932-33, în regiunile arctice, cu care ocazie s'au făcut dinamitări cu o cantitate dc 6,100 kgr. de explozibile pentru a produce unde acustice cât mai puternice.

S'a constatat că o explozie puternică e perceptibilă în împrejurarea de 50—60 kiiometri. Vântul joacă un mare rol. Un lucru foarte ciudat s'a constatat cu această ocazie, anume că în jurul acestei zone în forma unui cerc, se întinde încă o zonă în care nu auzi nimic; este „zona tăcerii“, iar în jurul acesteia se întinde încă una, în care tunetul poate fi auzit din nou. Distanța acestei zone de centrul explozie e dependentă în mare măsură de anotimp, începând în iarna dintr'o depărtare de 110 km., vara 190 km. In primăvara aceasta, Londra se afla deci în această zonă a perceptibilității.

Explicația științifică a acestui fenomen nu e prea ușoară. Undele acustice se întind nu numai dealungul pământului, ci și în direcția verticală. Acolo ele sunt reflectate de o anumită stratură ce se întinde într'o înălțime de circa 30—40 km. Această reflexiune, e identică cu o deviațiune, în urma căreia undele acustice se întorc într'un anumit unghiu pe pământ. Mărimea unghiului este factorul care determină acea zonă a tăcerii.

Zona cu înălțimea de 30—40 km. în jurul pământului este și zona așa numitei inversiuni de temperatură, zonă în care după o mare răcire a straturilor atmosferice — ce progresează cu înălțimea — se simte iarăși o mică urcare a temperaturei. Viteza sunetului și temperatura aerului sunt în strânsă legătură una cu alta. Stratul stratosferic conține foarte mult ozon, un produs al undelor ultra-violete ale soarelui cu oxigenul aerului, în timp ce alte părți ale acestei radieri, transformă moleculele de ozon în oxigen.

Școala de neveste

Toată lumea știe că într'un timp relativ scurt, japonezii s'au modernizat fundamental, împrumutând dela albi și cu osebire de la englezi, numeroase obiceiuri, metode, instituții, comerțuri și industrii. Țara Soarelui-Răsare nu s'a putut însă adapta la toate inovațiile europene, ci în anumite privințe a manifestat o categorică rezistență. Statul femeilor ja-

poneze, de pildă, deşi a suferit unele schimbări aparente, este departe de acela al femeilor albe. E drept că şcoala le stă deschisă chiar şi pe treptele universitare, dar numărul studentelor este extrem de redus în facultăţi. Fetele japoneze frecventează însă în mare număr cursuri de „pregătire pentru căsătorie“, care se predau în numeroase şcoli speciale.

Aceste cursuri durează doi ani şi comportă studii asupra tuturor chestiunilor putând interesa o viitoare soţie. Profesoara se duce cu întreaga clasă la târguială. Se dau lecţiuni practice în toate direcţiile.

Dar cursul cu osebire interesant, e acela al psihologiei soţului. Viitoarea nevastă învaţă aci cum să constate, înainte de căsătorie, care e temperamentul şi caracterul viitorului, iar după, se aibă la îndemână mijloacele necesare ca în funcţie de aceste particularităţi ale soţului, să evite toate cauzele de neînţelegere şi să-i facă viaţă cât mai plăcută.

Vă plac ouăle de struţ ?

In materie de mâncare, ca şi în politica de până mai eri, oamenii se împart în două mari categorii: conservatori şi progresişti. Conservatorii noştri, de pildă, se ţin la tocana naţională, la fleica şi mititeii idem, plus ciorbuliţa şi celelalte, pe care le cunoaştem cu toţii. Şi ţi-ar mânca dumnealor o stridie, să-i tai! In schimb, ceilalţi, progresişti, găsesc că nimic nu e mai savuros decât nişte picioruşe de broască sau un crenvir din carne de cal.

Prin streinătăţi, chestiunea are o mai mare amploare, pentrucă mai vaste sunt şi resursele gastronomice. Aripioara de rechin, cuibul de rândunele, urechea de elefant, costiţa de rinocer, mâncări importate din toată lumea, fac deliciile a numeroşi amatori, şi snobi, din occident.

A intrat la modă, acum, şi oul de struţ. Mai ales prin vestul american. In California sunt dela o vreme, numeroase struţării, iar crescătorii, oameni practici, s'au gândit să tragă folos din tot ce produc animalele pe care le cresc. Şi aşa s'a născut moda unui fel nou de mâncare. Pricepuţi în lansarea nou-

Războiul în imagini

Cu prilejul vizitei făcute la Berlin, d-l Molotov ministrul afecerilor străine al Sovietelor, trece în revistă o companie de onoare.

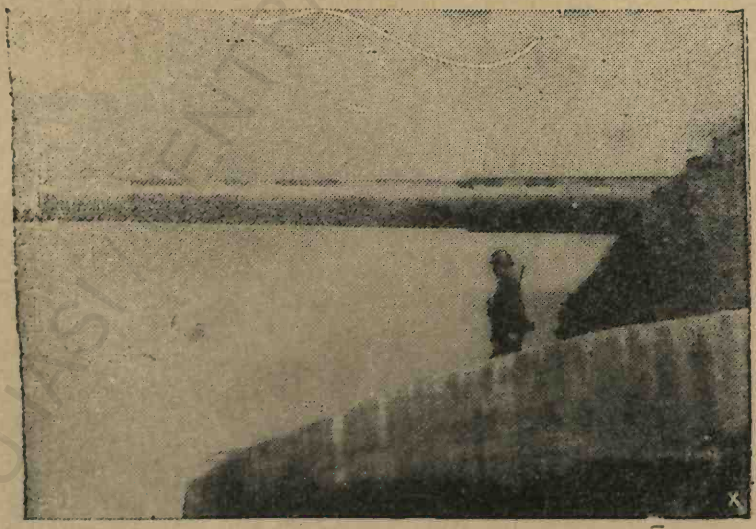

Artileria germană instalată pe coastele Franței.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Războiul în imagini

Soldații germani tăind rețelele de sârmă ghimpată.

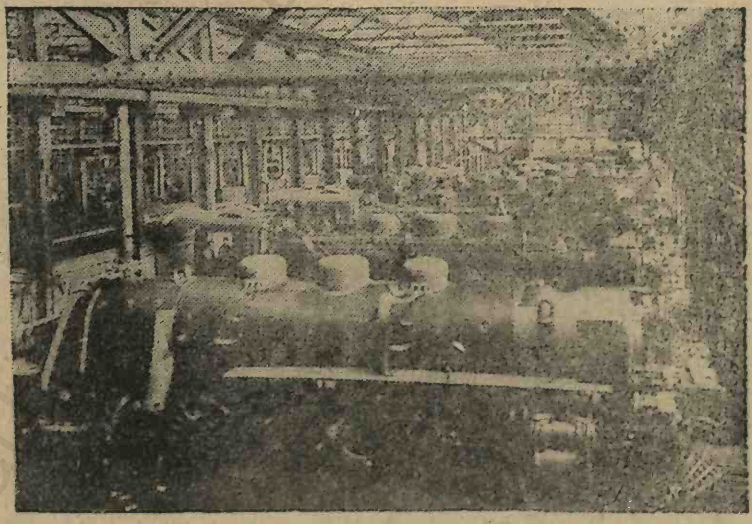

Fabricile germane în plină activitate.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

tăţilor, precum îi ştiţi, americanii crescători trimit ouăle cu avionul, restaurantelor din diferite oraşe şi fac în jurul lor o reclamă formidabilă.

Dintr'un singur ou de struţ ese o copioasă omletă, pentru zece persoane. Cântăreşte doar un kgr. Iar bucătari cari prepară omlete sau jumări din ouă de struţ, trebue să introducă printre uneltele lor un ciocan. Pentrucă numai cu un ciocan zdravăn, se poate sparge coaja proaspătului aliment.

Cafea, transformată în pastă alimentară

Brazilia a început a da şi alte întrebuinţări folositoare cantităţilor de cafea care prisosesc. Este vorba despre o patentă după care se fabrică din cafea o pastă alimentară. La San Paolo s'a instalat prima fabrică pentru producerea de Cafelin, — un produs alimentar cu bază de cafea. Maşinile special furnizate de Statele Unite ale Americii de Nord au şi sosit. Initiativa a fost luată de Biroul Cafelei brazilian. O cantitate de 37.000 saci de cafea, care trebuia să fie arsă a fost pusă la dispoziţia pentru fabricarea cafelinei. In total vor fi întrebuinţaţi 4 milioane saci de cafea pentru fabricaţia acestui produs.

Polul Sud se încălzeşte

Amiralul Byrd a afirmat de curând că regiunea antartică ar fi fost pe vremuri un pământ tropical şi acum chiar el se încălzeşte încetul cu încetul.

Acest lucru se confirmă într'o oarecare măsură şi prin declaraţiile unor păstori chilieni, cari susţin că munţii din Chili sunt acum mult mai puţin acoperiţi de gheţuri şi de zăpezi decât erau în vremea părinţilor lor, păstori ca şi el. Dar chiar şi în Argentina se observă acelaş fenomen, care e pus în legătură cu topirea învelişului de gh aţă al polului Sud. Această topire e însă atât de lentă, încât nu poate fi constatată decât cu ajutorul celor mai fine instrumente de precizie. E probabil că în cursul secolelor ce se vor scurge de aici înainte şi curentul Humboldt se va încălzi

treptat, făcând să se urce temperatura regiunilor pe unde trece, adică Petru și Chili.

Byrd e chiar de părere că regiunea antaretică a fost cândva locuită de oameni și că nu e deci exclus ca într'un viitor mai mult sau mai puțin depărtat, să poată din nou fi populată.

Rezele cosmice anunță prăpădul universului?

Fericiți muritori, astronomii! Ei stau cu privirea ațintită prin ocularul telescopului lor către depărtări fantasmagorice, și cu mintea cuprinsă de probleme fantastice, față de care agitația istorică a oamenilor de pe globulețul de lut care ne poartă, este un fleac, o nimica toată.

După savantul american, Jeans, razele cosmice ar fi produsul unei transformări progresive a corpurilor cerești, pe măsură ce ele îmbătrânesc. Iar cantitățile enorme de raze cosmice pe care le primește de la o vreme pământul, ar fi un semn sigur că procesul de descompunere ai materiei universului este foarte înaintat.

După unii biologiști, influența razelor cosmice a fost aceea care a influențat toate schimbările importante în evoluția universului. Savantul Jeans, scrie că „razele cosmice au schimbat maimuțele în oameni“. Acum, se cuvine, după cât se pare. să zicem adio universului gata de ducă, din cauza epuizării acestor raze, așa precum omul n'o mai are mult de dus, când au început a i se slei puterile.

Afirmă, așa dar, numeroșii savanți, că universul mai are puțin de trăit. Noroc însă că la oamenii ăștia, obicinuiți cu cifrele lor astronomice, „puținul“ ăsta poate însemna, acolo, încă vre-o câteva sute de mii de ani. Așa că, în nici un caz, nici nouă, copiilor noștri, nici copiilor copiilor noștri, nu le va fi dat să se cufunde, odată cu ultimele bucățele ale universului încetat din viață, în neantul de unde am ieșit cu toții la facerea lumii.

Pentru frumusețea D-stră, Doamnelor

Conservarea tenului

Dacă vreți să vă conservați un ten frumos:

1. Nu mâncați prea mult.

2. Amintiți-vă că, carnea este un aliment de care nu trebue să să abuzați, tot astfel de vânat, pește, ouă sau brânză.

3. Nu abuzați nici de legume uscate cum ar fi: lintea, fasolea, mazărea.

4. Nu abuzați de pâine nici de zahăr.

5. In schimb, mâncați cât de multe legume verzi și fructe, acestea mai cu seamă crude.

Rețetă de lapte de castraveți

Iată o rețetă nouă de lapte de castraveți. Luăm cinci castraveți mai mari, îi tăiem în lung în două, scoțând cu ajutorul unei linguriță de metal, miezul lor, pe care-l punem într'un vas de pământr șmălțuit. Batem un albuș de ou, căruia îi adăugăm o jumătate de pahar de apă de trandafiri. Turnăm acest amestec peste miezul de castraveți, amestecăm bine și-i adăugăm un sfert de pahar de alcool de 90 grade, acoperim cu o cârpă și lăsăm să odihnească 3 zile. După acest timp, strecurăm z e a m a printr'un tifon și o punem în sticle. Batem sticlele din când în când. Iu cazul când laptele de castraveți devine prea gros cu timpul, îl subțiăm cu puțină apă de trandafiri.

Acest lapte hrănește pielea și face să țină mai bine pudra, dacă îl aplicăm pe obraz sub ea.

Intreținerea frumuseții

D i n ț i f r u m o ș i

Periați dinții de 2 ori pe zi. De două ori pe săptămână, întrebuințați acest praf de dinți:

Ptaf de cărbune vegetal 20 gr., carbonat de calcium 10 gr., piatră „ponca“ foarte fină 5 gr.

Mâini îngrijite

Faceţi o bae dc untdelemn călduţ odată pe săptămână, periaţi unghiile cu îngrijire dimineaţa şi seara, iată secretul mâinilor frumoase. După ce v'aţi spălat, aveţi grije să vă ştergeţi bine pe mâini, ungeţi-le în fiecare aeară cu o cremă bună.

Glezne subţiri

Dacă vi se umflă gleznele, după o plimbare prea lungă, puneţi picioarele într'o bae sărată (un pumn de sare, pentru un litru de apă). Masaţi-le apoi, cel puţin de 5 minute. Umblaţi pe vârful picioarelor câteva minutc în fiecare dimineaţă.

Picioare obosite

Dacă aveţi picioarele obosite, înveliţi-le seara, înainte de-a vă culca, într'un prosop muiat în apă caldă şi bine stors. Aveţi grijă să fie şi gleznele acoperite. După aceea, vă fricţionaţi cu alcool camforat: veţi simţi imediat după acest tratament picioarele uşoare.

Genunchi Frumoşi

Periaţi-i seara şi dimineaţa, cu o perie muiată în clăbuc de săpun de Marsilia. Peria să fie aspră. Faceţi apoi un masaj cu: lanolină 20 gr. vaselină 20 gr. camfor 5 gr. extract fluind de hamamelis 2 gr.. In câteva zile asprimea pielei va dispare.

Şolduri perfecte

Culcaţi-vă pe burtă, cu braţele lungite, de-a-lungul urechilor, ridicaţi uşor picioarele unite, făcând un efort cu basinul şi picioarele; învârtiţi-vă pe o parte, apoi pe spate. Tot astfel de 10 ori. Dacă vă simţiţi obosită începeţi cu mişcarea de câte 5 ori tot crescând numărul în fiecare zi.

Sfaturi practice

Simţiţi că vrea să apară o bubuliţă zisă „de friguri“ în colţul gurei, aplicaţi imediat pe ea puţin bicarbonat în praf.

Ca să întăriţi gingiile spălaţi-vă în gură cu următoarea formulă: Tanin 10 gr. Tinctură de iod 5 gr., iodură de potasiu 1 gr. tinctură de benzoin 2 gr., apă de trandafiri 200 gr.

Iată o reţetă de zeamă de morcovi care constitue o curăţire de primul ordin pentru ten.

Alegeţi morcovi tineri şi scoateţi zeama din ei; dacă morcovii sunt mai bătrâni puneţi-i să dea două clocote înainte de a-i stoarce. Luaţi un tifon îndoit în două, pe care-l muiaţi în puţin alcool amestecat cu lapte. Această compresă astfel pregătită se umezeşte abundent cu zeama de

morcovi. Aplicați-o pe ftunte, obraz, bărbie.

Dacă doriți să aveți un ten alb, frecați un gălbenuș cu volumul egal de lapte nefiert foarte rece. Aplicați pe toată fața cu apă și săpun. Clătiți apoi cu puțină apă căldicică în care ați turnat câteva picături de tinctură dc bengoin,

Pentru o arsură ușoară, aplicați întâi comprese reci, Ștergeți locul și ungeți-l cu vaselină boricată sau untdelemn.

Tenul și apa

Cea mai bună apă, pentru spălarea feții, este cea de ploaie fiindcă nu conține săruri minerale. Apa de robinet, conține săruri de calciu și magneziu; tenului uscat îi dăunează acest fel de apă. Tenului gras, nu-i strică nici apele care conțin săruri minerale.

Sunt multe femei care nu se spală pe față, convinse fiind că apa strică tenul; adevărul e că apa este cheia indispensabilă pentru îngrijirea pielii, cu condiția să știm cum s'o folosim.

Astfel, ca regulă generală, vom întrebuința mai ales, apă la temperatura camerii, în anotimpurile mai reci; vara apa poate fi cât de rece, căci înviorează nervii pielii, întărește mușchii feței și în consecință previne ridurile.

Abuzul de apă rece înăsprește pielea. Apa caldă priește mai bine, unui ten gras, căci dizolvă grăsimea de prisos depe suprafața pielei și îndepărtează impuritățile depuse în timpul zilei.

Abuzul de apă caldă moleșește pielea. Fricțiunile cu apă caldă folosesc pentru a accelera circulația sângelui din piele; trecerea bruscă de la apă fierbinte la apă rece, se folosește pentru a stimula puterea de contracție a vaselor obosite a căror dilatare permanentă, produce o roșeață disgrațioasă a tenului.

In concluzie: apa rece fortifică pielea și mușchii feței, combate congestiile produse de acțiunea îndelungată a căldurii sau frigului și previne ridurile, pe care abuzul de apă caldă, le face să apară prea de timpuriu.

Tenul și glandele cu secreție internă

Glandele sunt organe care au o covârșitoare importanță în organism; unele din ele îndeplinesc funcțiunea de a absoarbe din sânge diferite substanțe ce urmează a fi eliminate, iar altele secretă anumite substanțe ce se

varsă în sânge şi de acolo, se răspândesc în întreg corpul omenesc.

Glandele care absorb din sânge substanţele ce se elimină apoi din organism, se numesc glande cu secreţie externă; rinichiul este un astfel de organ.

Glandele care secretă substanţele care se varsă în sânge şi de acolo se răspândesc în toate părţile corpului, sunt glande cu secreţie internă, sau glande endocrine ca: timusul glanda tiroidă, paratiroidele, capsulele supra renale şi glandele sexuale. Substanţele pe care le produc anumite glande cu secreţie internă şi care cu ajutorul sângelui în care se află pot influenţa funcţiunea diferitelor organe vitale, se numesc hormoni.

Lipsa hormonilor în organism, se înlocueşte astăzi prin medicamente şi injecţii; esenţialul este să ştim care anume glandă cu secreţie internă funcţionează prost. Examenul hormonal se face la laboratoare de specialitate.

Intre piele şi glandele endocrine este o legătură foarte strânsă; pielea însă-şi, este un organ cu funcţiuni endocriniene.

Deaceea, când observăm că toate tratamentele externe, pe care le aplicăm pielii, nu au nici un rezultat, trebuie să ne gândim (mai ales dacă avem şi alte manifestări; nervozitate, stare de depresiune, de panică, tendinţe de îngrăşare. ivirea părului de prisos) că s'ar putea ca vina să o poarte proasta funcţionare a glandelor cu secreţie internă care pot păcătui sau prin suprasecreţie sau printr'o minimă şi insuficientă secreţie. Şi pentru un caz şi pentru altul, există tratamente cu foarte bune rezultate.

Pielea grasă a feţii *nu suportă adesea curăţirea cu săpun. Se înlocueşte atunci cu tărâţe de migdală sau cu floare de fân. O linguriţă din una din aceste produse sau alta se leagă într'un săculeţ de tifon. Se moaie în apă caldă şi se ţine câtva timp. Cu această apă se spală faţa şi gâtul.*

Vreau să par mai înaltă

Ce interesează că !măsuraţi puţini centimetri Cunoaştem fiecare femei minuscule, care totuşi par mari. Dacă v'aţi uitat vreodată într'o carte de iluzii optice, acest lucru nu v'ar mira de loc. O femee poate foarte bine să nu măsoare decât 1,50 m. şi să nu pară mică decât în comparaţie şi alături de o uriaşe, dacă ştie să tragă foloasele cuvenite, liniei şi siluetei sale.

Am grupat aici tot ceea ce va contribui să vă facă să păreţi mai înaltă şi mai mare. Aceste câteva reguli

estetice, n'ar trebui înfrânte de nici o femee mică.

Aceste spuse, nu mai fiţi nenorocite că nu aveţi 1,70 m. O femee nu are nevoe să fie înaltă. Genul majestuos nu mai este la modă. Nimic nu este mai frumos ca o tânără femee alături de un bărbat înalt, ca o mamă la braţul fiului crescut cu mult mai mare decât ea...

1. Pieptănaţi vă în sus, urmând moda actuală care masează buclele în vârful capului. descoperind ceafa şi urechile.

2. Fardaţi-vă uşor. Un machiaj prea aprins, genele grele de negru fac pe femee să pară mititică şi îi dau aerul de păpuşă (luată în înţelesul de artificial).

3. Ţineţi capul sus, nu însă cu bărbia ridicată spre cer, ci ceafa cât mai sus posibil.

4 Aveţi grijă să păstraţi totdeauna şoldurile înguste. Pentru a le împiedica lăţirea.

Culcată pe podea, mâinile în cruce, aduceţi picioarele pe piept şi atingeţi alternativ cu genunchii, când braţul drept, când braţul stâng.

5. In sfârşit, nu pierdeţi nici un milimetru din înălţimea voastră. Pentru aceasta faceţi exerciţiile speciale de lungire a muşchilor.

Staţi în picioare cu mâinile lăsate dealungul corpuţui. Respiraţi adânc şi în acest timp, ridicaţi braţele gradat până ce se unesc deasupra capului. Intindeţi bine mâinile unite, caşi cum aţi vrea să atingeţi tavanul. Le coborâţi uşor şi numai după ce mâinile sunt iarăşi dea lungul corpului faceţi expiraţia, care va veni din fundul plămânilor.

Iată cum trebue să vă îmbrăcaţi

Ce trebue să faceţi?

1. Să purtaţi haine închise în faţă cu nasturi.

2 Preferaţi costumele şi hainele cu gulerele mici şi joase.

3. La gât răscroitura ascuţită.

4. Adoptaţi fustele nu prea largi, în deosebi pentru seară.

5. Purtaţi mânecile strânse la manşetă.

1. Nu umblaţi cu tocuri prea joase.

2. Nu vă alegeţi rochiile cu plătci, fie de altă culoare, la umeri sau la şolduri.

3, Evitaţi rochiile de seară cu cordoane drapate.

4, Aveţi grijă de lungimea fustei voastre. Fustele prea lungi sau prea scurte, vă micşorează. Deci uitaţi-vă bine în oglindă la probă şi

hotărâți-vă la o lungime potrivită.

5. Nu vă alegeți pălării prea înalte. Acest lucru poate înălța, dar distruge proporțiile; o femee mică dar bine proporționată pare totdeauna mai înaltă.

Vreți să vă corectați micile defecte?

Faceți gimnastică, Doamnă! In picioare, picioarele puțin depărtate, respirați, expirați. Mâinile la umeri, întoarceți pieptul la dreapta și la stânga, păstrând totuși șoldurile nemișcate. De 5 ori. Opriți-vă, respirați, expirați, reîncepeți... și nu prea multe prăjituri,

Aveți buza lăsată?

In primul rând zâmbiți. Faceți în fiecare dimineață mici masagii ridicând mușchii buzelor și nu uitați de a mesteca bine mâncarea. Aceasta va fortifica mușchii interesați. In acelaș scop articulați bine, de zece ori: U — I — U — I.

Aveți urechile depărtate?

Nu le arătați ci ascundeți-le subt părul lung și suplu. O foarte mică intervenție chirurgicală îndreaptă totul. Pentru a preveni acest lucru, recurgeți chiar dela nașterea copilașului la o bonețică specială.

Aveți ochii bulbucați?

Această formă de ochi dă adesea o privire fixă, care disperă mult pe femei. Puteți atenua acest defect printr'un machiaj savant: puneți fardul pe partea externă a pleoapei lungind-o cu două linii la coada ochiului.

Aveți glesnele groase?

In primul rând îngrijiți-vă de circulația sângelui. In fiecare zi faceți acest exercițiu: culcată pe spate, cu picioarele în sus, faceți o mișcare de rotație a labei piciorului în amândouă sensurile.

Aveți bărbia dublă?

In fiecare dimineață, întoarceți încet capul de la dreapta la stânga apoi invers de zece ori, pe urmă cu capul drept strângeți dinții în așa fel ca să contractați mușchii gâtului (de zece ori). Insfârșit, țineți o jum. de oră o compresă imbibată cu zeamă de lămâie, legată pe subt bărbie.

Aveți gâtul prea lung?

Nu vă luați după moda actuală a părului ridicat ci din contra păstrați o pieptănătură care se lasă destul

de jos pe ceafă. Purtaţi coliere groase şi largi. Botticelli găsea acest defect un atribut al femeii frumoase. Totuşi, purtaţi mai bine blănuri mari şi gulere ridicate.

Vi s'a stricat permanentul?

Ungeţi-vă părul cu mult uleiu. Ingenunchiaţi înaintea mesii de călcat, acoperită cu şervet pe care vă întinde ţi părul. Acoperiţi părul cu celălalt capăt al şervetului şi rugaţi pe cineva să vă calce părul cu fierul potrivit de fierbinte. Frumoasele ondulaţii vor reapare.

Cum să ne fardăm?

Temeţi-vă pentru o figură prost fardată şi fără grijă de armonie.

Faceţi mici încercări pentru voi înşivă în faţa unei oglinzi pusă în lumina orbitoare a soarelui de dimineaţă şi lăsaţi la o parte indulgenţa. Priviţi cum se împreună roşul de faţă cu cel de pe buze. Priviţi cum se acordă amândouă cu tenul pielii voastre.

Sunteţi colorată dela natură şi sângele fugind pela suprafaţa pielii îi dă o nuanţă mai mauve? Feriţi-vă atunci de tonurile mandarin, orange şi întrebuinţaţi un fard cu culoare de fragă sau dacă vă place, ciclamen. Umbriţi foarte uşor pleoapele cu un cenuşiu deschis. Fiţi cât se poate de discretă. Machiajul acesta este tot atât de bun şi pentru lumina de seară. Puteţi să-l accentuaţi doar dând genele cu violet sau chiar cu albastru dacă culoarea ochilor este albastru-cenuşie. Pentru ziuă cosmeticele cafenii sunt preferabile. Sunt mai naturale, şi acesta este efectul căutat înainte de toate.

Aveţi oare din contra, o carnaţie palidă? Păstraţi această impresie folosind un machiaj cu culori roze. Alegeţi pentru buze un roşu înspre muşcată, un roşu puţin amestecat cu galben care merge atât de bine la soare.

Aceste două machiaje vă fac să atingeţi toate diferenţele dintre cele două feluri de roşu, diferenţe care vor face din obrazul vostru un lucru încântător... sau nu.

Gimnastica mâinii

Ca să aveţi mâna flexibilă şi sănătoasă, faceţi zilnic următorul exerciţiu:

1. Strângeţi pumnul, des-

chideți mâna, depărtând degetele cât puteți de mult. Repetați exercițiul de 12 ori.

2. Indoiți degetele după prima falangă; deschideți mâna, apoi reveniți la poziția îndoită. Repetați de 12 ori.

In speeial pentru persoanele artritice, exercițiile acestea sunt excelente.

Ca să nu se adâncească ridurile

Dacă puteți observa cutele chiar atunci când încep să se formeze, nu le lăsați să se adâncească.

Dimineața și seara, cu vârful degetului mare și al arătătorului, prindeți ușor pielea în curmezișul ridului. Mișcările să meargă totdeauna în sus. Pielea nu trebue să fie unsă cu cremă, fiindcă altminteri, v'ar împiedica să faceți mișcările dorite.

...Turc

Războiul și invențiile

Televiziunea în timpul războiului

E un adevărat eveniment, când după amiază sau seara, punând în funcțiune aparatul de televi ziune, poți vedea apărând pe vizor felurite întâmplări și figuri. Incontinuu oamenii se forțează cu pasiune să perfecționeze posibilitățile tehnice ale televiziunei.

Natural, că de un an de zile, interesul cel mare, l'a prezentat radiofonia, care a jucat în acest război un rol extrem de important, a cărui eficacitate nu poate fi îndeajuns de evaluată. Activitatea televiziunică, a fost suspendată cu ocazia izbucnirei războiului, atât în Franța cât și în Anglia, nefiind reluată nici până în ziua de astăzi; în acest timp însă, ea a trecut examenul său cel mai dificil, în mod strălucit, în Germania. Ea nu a rămas în stadiul de desvoltare din toamna anului 1939 ci arată progrese demne de luat în considerare. Serviciul actual al televiziunei a arătat, de pildă, întoarcerea Fuehrerului după zdrobirea francezilor. S'a putut vedea, atât intrarea trupelor germane în Paris, cât și reîntoacerea lor în Berlin; pe lângă aceasta, sosirea ministrului de externe italian în Berlin și alte manifestațiuni sportive. Televizioniștii au a-

vut oarecare greutăţi, însă ei au fost în fiecare clipă la posturile lor.

Televiziunea se află, faţă de radiofonie, încă în stadiul începutului făcând o comparaţie, putem spune că televiziunea este încă privilegiul unor mici regiuni, pe când radiofonia a devenit continentală, chiar universală. După terminarea războiului, va începe şi pentru televiziune o epocă nouă.

Cel mai mare bombardier

In uzina centrală de avioane din New-York se construeşte cel mai mare bombardier din lume.

Uriaşul aparat va putea transporta peste douăzeci de tone de bombe, având o rază de acţiune de 6000 mile.

Cele patru motoare ale sale vor avea o forţă de 8.000 cai putere.

Automobilul pustiului

După ce campaniile din Polonia şi Franţa au demonstrat importanţa automobilului şi în special a celui care se poate mişca în orice teren, ştirea construirei de către italieni a unui automobil „Fiat“ pentru pustiuri a provocat în Germania deosebit interes. Din punct de vedere technic principiul pe care este construit acest automobil, este foarte interesant. Pentru a se obţine acest automobil capabil să străbată pustiurile, s'a studiat mersul cămilei. Cu această ocazie s'a făcut constatarea că piciorul cămilei nu se lasă pe nisip decât cu o greutate de cel mult 1 kilogram. Pe baza acestei constatări automobilul de pustiu n'are roţile prevăzute cu bandaje, ci cu patru cauciucuri umflate cu aer, care apasă pe nisip exact cu aceiaşi greutate ca şi piciorul cămilei. Astfel s'a ajuns ca roţile acestui automobil să nu se afunde în nisip mai mult de 5 cm. Cele patru roţi pot fi manevrate fiecare în parte. Datorită faptului că poate lua multă apă şi mult combustibil, raza de acţiune a acestui automobil este foarte mare.

Hârtie din frunză de cartofi

Noul volum al revistei periodice „Vier Jahres Plan“, care este imprimat pe o hârtie tare şi de bună calitate, este alcătuit, după cum se face cunoscut într'un articol publicat în acest volum, sută la sută din frunze de cartofi.

După cum anunță gauleiterul Turingiei, d. Fritz Saucker, ideea fabricării celulozei din frunze de cartofi aparține Fuehrerului.

După inițiativa sa, s'au făcut în Turingia primele încercări, care au reușit.

Se mai anunță în această revistă primă nu numai celuloză de hârtie, dar chiar și stofa pentru îmbrăcăminte, care au dat și ele rezultate practice timp de doi ani.

Marea Germanie având cele mai întinse culturi de cartofi din lume, economia Reichului va putea să dispună de o nouă și considerabilă resursă de materii prime.

Se mai anunță în această revistă că se încearcă a se utiliza și altfel frunzele de cartofi, precum și celelalte resturi ale producțiunii. Când totul va fi bine organizat, se vor putea întrebuința trei milioane de tone de frunze de cartofi pentru a se fabrica mai multe articole.

Neîntrebuințându-se decât 30 la sută din cantitatea de frunze de cartofi s'ar cruța economiei forestiere furnizarea a aproape 1.075.000 tone de celuloză.

Războiul și problema cauciucului

Se vorbește mult de caburanți, de înlocuirea lor, pentru a se remedia criza benzinei, fără de care nu poate asigura energia motrică a unei țări. Este o problemă care a fost puțin discutată în ultimul timp: aceea a pneumaticelor.

Chiar dacă reușim să ne câștigăm libertatea în ce privește carburantul, acesta din urmă ar fi nefolositor dacă ne lipsește cauciucul pentru fabricarea pneumaticilor care să asigure legătura între șasiu și șosea.

Cauciucul este cunescut de mai multe secole.

I se g'sesc urmele printre autorii din 1525. Din Peru, s'a trimis o mostră de cauciuc. Academiei de Științe.

Este interesant de constatat că acest cuvânt „cauciuc“ dat de către Indienii de la Amazeanele de Sus, desemna o plantă „hevea“.

In aceeași epocă. Frenesau recolta în Guyana, o substanță provenită din hevea perfect asemănătoare. El relata, că recolta se face prin incizie și închegarea prin afumare.

Ce-i hevea? E un arbore înalt, cu frunze trifoliate, producând un suc lăptos, care se recoltează ca rășina brazilor și care conține cauciucul.

Cauciucul mai e produs și de plantele lactifere, care dau așa numitul „latex“ care nu e altceva decât o emulsiune alcalină, devenind repede văscoasă, conținând 52 până la 55 la sută cauciuc... etc.

Hevea din Guynea, a fost identificată în 1762 de Aubert și se descoperi apoi cauciucul asiatic și pe urmă cel african.

La 1770 Presley, bagă de seamă că acest cauciuc are proprietatea de a șterge urmele grafitului — ale creionului și-i dădu numele Indian de Rubber.

La 1824. Mc. Intosch, găci metoda de a impermeabiliza pânza, cu caucluc.

Adevărata descoperire care dădu avânt întregii industrii moderne a cauciucului, a fost făcută în 1840 de americanul Charles

Goodyear, vulcanizarea — adică fabricarea unui cauciuc ce nu-şi pierde elasticitatea la frig.

Cauciucul — materie brută — vine din Brazilia Madagascar. Indiile neirlandeze Birmania, Ecuator, America centrală, Africa occidentală, Malaesia, Mexic, Indochina şi Guyana.

Bumbacul intră deasemenea, într'o însemnată parte, în rabricarea poeumaticelor.

Dar cauciucul poate fi înlocuit şi cu erzaţ-uri — care dau rezultate bune în Germania. Cauciucul sintetic e tot aşa de bun ca şi cel natural.

Totuşi Germania nu-l utilizează decât pentru o treime din producţia sa. Dece ? Pentrucă e de cinci ori mai scump decât cauciucul natural.

Extragerea celulozei din porumb

Corespondentul Agenţiei D. N. B. din Roma transmite :

Societatea naţională pentru producerea celulozei a continuat cu succes sforţările sale pentru extragerea celulozei din porumb. În curând se va putea începe într'o largă măsură producţiunea acestui fel de celuloză.

Cu ajutorul unor maşini transportabile la câmp, se supune porumbul unui procedeu care permite să se obţină chiar pe loc din cantităţile tratate, o treime celuloză restul putând fi întrebuinţat ca material furajer sau ca păioase.

O nouă speţă de cauciuc

„Popolo di Roma“ anunţă că d. Emilio Simsig. din Triest a inventat o nouă speţă de gumă pentru automobile, cu ajutorul căreia nu se va mai întrebuinţa camera cu aer. Invenţia constă dintr'un dispozitiv care este introdus în cauciuc, răspândind greutatea maşinei în mod egal. Aceste cauciucuri pot fi întrebuinţate pentru camioane, maşini, motociclete, avioane, etc.

In ce priveşte greutatea, dispozitivul nu se deosebeşte de un cauciuc obişnuit, având în acelaş timp avantajul de a nu putea fi distrus de cue sau sticlă.

Benzină sintetică

Marea importanţă a benzinei şi uleiului pentru tehnica şi ştiinţa modernă a făcut din petrol una dintre cele mai însemnate materii prime din lume.

Dacă ţinem seama de faptul că zăcămintele de petrol ale Statelor Unite pot seca şi ele într'o bună zi şi că întregi continente sunt complect lipsite de acest preţios produs, ne apare problematică desvoltarea continuă a tehnicei pe baza benzinei şi a uleiului. Germania nu posedă petrol; ea depinde complect de importul din străinătate. Tocmai în

acest conflict, problema ar fi putut fi fatală pentru Reich, dacă spiritul inventiv german n'ar fi găsit încă din vreme procedeul pentru fabricarea benzinei pe cale sintetică.

De circa 15 ani, Germania produce mari cantităţi de benzină din cărbuni. Este rezultatul unei munci grele şi costisitoare. Chiar acum, în timpul războiului, se construesc în Reich mari uzine, a căror misiune este nu numai aprovizionarea armatei cu benzină şi uleiu; după terminarea conflictului, ele vor constitui un fundament preţios pentru motorizarea spaţiului economic european. Capacitatea de producţie a aşa numitelor instalaţii hidraulice germane asigură, pentru un timp îndelungat, aprovizionarea Reichului cu carburanţi, căci Germania are la dispoziţie mari zăcăminte de cărbuni.

Ştiaţi că...

...familia albinei cuprinde: o mamă (regină), până la 3.000 de lucrătoare (femele atrofiate), 1600 până la 3000 de masculi (trântori). Regina face în 24 de ore 3000 de ouă. Este armată de un ac periculos, de care se serveşte pentru a ucide pe surorile ei, regine revoltate.

...In câteva mari biserici din Praga clopotele sunt acţionate de energie electrică. Alături de biserica Sf. Ludmila din cartierul Vinohrady, mai sunt bisericile: Sf. Petru şi Pavel, Strahov, biserica dominicană Sf. Ilie, Sf. Toma etc.

...La Danzig s'a pus în circulaţie un nou autobuz, care este tot odată, cel mai mare autobuz din lume.

Acest autobuz, cu o lungime de 21 m., are 100 de locuri.

Guvernul brazilian a făcut cunoscut că în ultimii doi ani a trebuit să reţină din comerţ 11 milioane saci de cafea care n'au putut fi vânduţi din cauza războiului eutopean.

Aşa că, acest surplus de producţie va servi de combustibil locomotivelor braziliene.

...Transmisiunile radiofonice întâmpină de câtva timp mari dificultăţi.

Savanţii italieni atribue aceste stări de lucruri, fenomenelor cosmice.

Petele solare, vizibile acum, emit radiaţiuni magnetice care absorb undele herţiene.

...Un vas care a conţinut petrol, se spală cu lapte de var, în cantitate de 10 părţi la una clorură de calciu. Acest amestec trebue să fie cald, apoi se spală cu apă curată. Se reînoeşte operaţia de 3—4 ori şi se limpezeşte bine.

...Petele de iod de pe ţesuturile de bumbac se scot punând dedesubt şi deasupra petei câte un petec îndoit, udat şi stors, iar pe deasupra lor, se dă cu fierul de călcat, înfierbântat.

...Când un deget este ameninţat să aibă un buboi sau sugiu, trebue băgat imediat în alcool camforat şi ţinut o jumătate de oră. Vindecarea este sigură.

...Oţetul scoate petele albicioase care persistă după scoaterea noroiului de pe o haină de cauciuc.

...Se desmototoleşte o haină dacă o atârnăm pe umerar, o udăm puţin cu o cârpă pe locurile unde a fost mototolită.

...Cea dintâi furculiţă a lost în occident?

Era în anul 995. La Veneţia lumea se mira de fastul extraordinar — pentru acele timpuri, — pe care dogele Pietro Orscolo îl

Războiul în imagini

Soldații dornici de veşti cetindu-şi gazetele trimise pe front.

Un grup de tinere aviatoare japoneze plecând fericite de pe aerodrom, că şi-au luat brevetele de pilot.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Războiul în imagini

Artileria ante-aeriană germană, la pândă pe coastele Franței.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

desfăşurase la serbările nunţii fiului său cu prinţesa Angela sora regelui din Bizanţ.

Mirarea lor ajunsese la culme, când văzură că tânăra soţie în timpul mesei, ducea mâncarea la gură într'un mod cu totul diferit de cum era obiceiul şi că se servea în scopul acesta de o furculiţă cu doi dinţi şi de o lingură de aur.

Linguri se găseau pe atunci în gospodăria bogatului însă în ce priveşte furculiţa, ei nu văzuseră şi nu auziseră de aşa ceva.

Multe veneţiene de elită care n'au voit să rămână mai prejos decât nora bogatului. îşi procurară şi ele furculiţe. La început umblau greu cu această nouă ustensilă dar cu timpul, se învaţară

...Prima listă de bucate a fost introdusă de către bucătarul Roze, în timpul teroarei din Paris, ca să dea posibilitate clienţilor săi să-şi aleagă repede delicatesele interzise ca nedemocratice, căci acele mâncări trebuiau consumate în secret.

...Prima cămaşe de pânză a fost a regelui Carol al VII-lea al Franţei

...Zahărul a devenit cunoscut în timpul cruciadelor.

Până atunci îndulcirea se făcea cu miere.

Nişte cavaleri ai cruciadelor au descoperit în regiunea Tripolisului, trestia de zahăr, pe care au numit-o „trestie de miere".

Din pricina transportului, care costa foarte mult, zahărul a fost multă vreme scump şi nu putea fi la indemâna oricui.

A intrat în uzul general acum vre-o 100 şi ceva de ani.

...Primul zahăr cubic a foăt inventat în anul 1840 de o femeie

Soţia directorului unei fabrici de zahăr din Moravia, a dat ideia să se fabrice bucăţele de zahăr de formă regulată, în locul căpăţinelor mari, care trebuiau înbucăţite mai întâi.

Ideia aceasta fu acceptată cu entuziasm de soţul ei, care o patentă imediat. Şi ca să atragă atenţia lumii asupra noului produs, îi dădu diferite culori: roşu, roz şi violet.

Aceasta a fost o greşeală, însă, căci din cauza adăugirii de culori, s'a redus calitatea materiei dulci. Astfel că „invenţia" n'a prea avut căutare.

Abia mai târziu, când americanii l-au fabricat numai în alb, zahărul cubic s'a impus în întreaga lume.

...Primii ciorapi de mătase se zice că i-a purtat regina Elisabeta a Angliei. Dintre bărbaţi, regele Enric al II-lea al Franţei, la nunta fiicei sale.

...Primul omnibuz a fost văzut la Paris şi este legat de numele celebrului filozof şi matematician Blaise Pascal.

Din iniţiativa învăţatului s'a întemeiat în secolul al 17-lea, o societate de omnibuze, în fruntea căreia se afla Ducele de Rohan.

E vorba de o operă de binefacere, mulţumită căreia săracii, bolnavii, copiii, femeile, să poată călători pintr'un cartier al Parisului într'altul, în schimbul unei taxe minime.

Sfaturi pentru tinerele gospodine

Pentru a obţine cartofi fierţi în apă, fără coajă, foarte albi, să se adauge la fiert puţin oţet, în proporţie de o linguriţă la un litru de apă.

Ca să nu se întărească ficatul, fie de gâscă, de purcel sau de viţel, fript sau fiert, nu trebue sărat înainte de a fi pus la foc; să se spele în lapte, nu în apă.

Când nu putem scoate o prăjitură din formă, deoarecc se ţine de fund, se moaie forma cu totul în apă caldă, dacă prăjitura e rece când prăjitura e caldă.

Rufele spălate de transpiraţie trebuesc ţinute, înainte de a fi spălate, o oră în apă rece, în care s'a turnat puţin amoniac, în proporţie de o lingură la 3 l. de apă. Dacă se spală dela început în apă caldă cu săpun, transpiraţia nu se disolvă, ci rămâne, formând o pată cenuşie. Se continuă apoi cu spălatul ca pentru orice rufă.

O carne tare, se frăgezeşte când i se adaugă puţin oţet la fiert. Deasemenea la fripturi să se îndepărteze tendoanele şi pieliţele, care se strâng la fript, întărind friptura.

Când o carne ţinută câtva timp, începe să aibă miros, se pune o clipă la cuptor la foc tare, apoi se spală imediat în apă rece.

Sau se spală în ceaiu de muşeţel şi apoi se limpezeşte în 2—3 ape. Astfel îşi pierde mirosul.

Timpul pentru fiert macaroane, îl socotim după cum urmează:

Macaroane groase 25 minute
Macaroane potrivite 18 minute
Spagheti 12—15 minute.
Iofca sau tăeţei, 3—4 minute.

Când fierbeţi legume care miros, puneţi în apă o bucată de pâine. Mirosul nu va mai pătrunde în odaie. Când a-ţi sfârşit cu gătitul, vaporizaţi cu apă de clor contra mirosului de ceapă

prăjită. Contra mirosului de untdelemn, grăsime, fum dela prăjit şi fript, vaporizaţi cu apă şi amoniac.

Câteva mijloace uşoare, fără instrumente anume, pentru a afla dacă laptele este sau nu amestecat cu apă:

1. Lăsăm să cadă o picătură de lapte într'un pahar cu apă. Dacă picătura cade la fund, e semn că laptele nu este amestecat cu apă.

2. Luăm o picătură de lapte între degete, şi le frecăm uşor. Când laptele e de bună calitate şi neamestecat cu apă, simţim dogetele puţin unsuroase.

3. Laptele curat, pus la fiert prinde îndată ce s'a înfierbântat o pieliţă deasupra.

4. Laptele dela vite bolnave are miros displăcut, iar culoarea lui e pronunţat roşcată sau albăstrie.

Vara, când laptele se strică uşor, e bine, îndată ce l-am cumpărat, să-l punem la fiert cu puţin zahăr, şi anume o jumătate lingură de zahăr la 1 l. de lapte.

După ce-a fiert, e pus la cămară. Laptele nu-şi schimbă gustul, şi se păstrează mai bine.

Când laptele se tae la fiert, nu trebue aruncat. Se mai ţine câteva minute pe maşină, până se desprinde brânza de zer. Se toarnă într'o pânză rară, şi se pune într'un cui, lăsând-o o oră, două, să se scurgă. Căpătăm o brânză gustoasă asemănătoare cu urda.

Cenuşa nu trebue aruncată. Ne este deseori de folos în gospodărie, atât ca desinfectant, sub formă de leşie, cât şi ca mijloc de curăţire a obiectelor casnice, în locul sodei.

Să se păstreze cernută, într'un vas acoperit, la loc uscat.

Cu leşie se spală uşor şi curat vasele de bucătărie, tacâmurile, farfuriile, etc. Se întrebuinţează la spălatul rufelor. se opăresc, spre desinfectare, vasele de lemn, strachinile de pământ, etc.

Ca să rumenim frumos peştele când este de mărime mijlocie, îi facem câteva crestături cu cuţitul dealungul lui, îl muiem întâi în lapte şi îl batem apoi în făină. Numai astfel se va prinde bine făina de el şi va forma o coaje aurie.

CA SĂ REUŞIM SUFLEUL. Importantul este să înmagazinăm în compoziţie cât mai multe beşici de aer, pentru aceea batem albuşurile la ultimul moment. Amestecăm cât de uşor albuşurile cu restul sufleului, întrebuinţăm în acest scop o furculiţă, pentru jumătatea din cantitatea de albuşuri, iar restul îl depunem la mijlocul compoziţiei, trecând foarte puţin cu furculiţa prin ea.

Cuptorul trebue să fie potrivit de cald la început şi tot mai fierbinte la sfârşit.

Conopida îngălbenită îşi recapătă faţa dacă se adaugă în apa în care o fierbem, puţin lapte proaspăt.

Ca să curăţim conopida, înainte de a o fierbe, de viermuşii sau alte mici insecte ce s'ar ascunde între buchete, se ţine câtva timp în apă rece. Insectele ies toate la suprafaţa apei.

Să nu se săreze apa, căci insectele deşi ar muri rămân as-

cunse între buchetele de conopidă.

Roşiile culese de crude se înroşesc dacă le ţinem la un loc cu soare, fie pe un balcon, fie între geamuri.

Se pot păstra roşiile până târziu, înspre Crăciun, în felul următor:

Se aleg roşii nu prea coapte, şi nevătămate. se aşează într'o ladă cu rumeguş uscat de lemn aşa fel ca să aibă între ele un strat de rumeguş. Se păstsează într'un loc uscat şi răcoros.

PREPARAREA FASOLEI, MAZĂREI ŞI BAMELOR PENTRU IARNĂ.—Se spală, se curăţă bine. Se pune la fiert într'un vas apă cu sare, când fierbe bine apa, într'un săculeţ pui fasolea şi o opăreşti cu aceiaş apă cu sarea (mazăre, bame la fel se opăresc le scoţi şi le întinzi pe o planşetă până când se răceşte bine, după aceia le pui în sticle sau borcane. le pui puţină apă cu sare, care a fiert şi le astupi. A doua zi fierbi în bain-Marie câte 15 minute, după aceia le smoleşti — la camară.

PREPARAREA VINETELOR PENTRU IARNĂ. — Vinetele le coci, le toci pe planşetă dupăce s'au răcit, le pui sare, cât se cere şi untdelemn cam 1/4 litri la 10 vinete, le baţi bine de tot, le pui în sticle, le pui dop şi prima zi le fierbi în Bain-Marie 15 minute, a doua zi le fierbi 20 minute însă cu foarte multă atenţie, când le fierbi să fie acoperite cu un sac sau ceva gros asemănător şi să nu se descopere deloc până a doua zi când se răceşte şi după aceasta se smoleşte şi se pune la cămară.

PREPARAREA ARDEIULUI GRAS ŞI CONOPIDA. — Se ia, se curăţă, se scoate cotorul, se spală bine, într'un vas se pune apa la fiert la 10 kg. apă când fierbe se va adăuga 10 gr. salicilat) se vor opări numai ardeii sau conopida, se iau se scurg şi se lasă să se răcească puneţi în ei puţină apă din care a fiert după ce se aşează la borcan, se astupă borcanul şi ăe aşează la cămară.

Când are untul gust a rânced, spălaţi-l (în cantităţi mari în apă cu bicarbonat. O lingură la litru de apă), până ce dispare orice gust. Clătiţi în apă curată şi ştergeţi untul într'o cârpă ca să dispară surplusul de apă.

Supa trebue întotdeauna fiartă în clocote mici la foc domol, ca să iasă tăria din carne şi să aibă faţă. Fiartă la foc iute, supa pierde din gust.

Mâncarea rămasă, care se ţine de pe o zi pe alta, să se păstreze în vase de porţelan sau în vase smălţuite, şi care nu au smalţul plesnit. Mâncarea păstrată în vase de tablă, de fontă, sau de aramă coclește, devenind otrăvitoare.

Mâncarea arsă pe fund se ia de pe foc, îndată ce-am prins de veste, şi se răstoarnă în alt vas curat. Dacă nu se umblă cu lingura, partea arsă rămâne prinsă de fund. Se adaugă foarte puţin zahăr şi se pune cratiţa cu mâncare cu totul în alt vas cu apă rece, ţinându-l câtva timp. Astfel va pierde gustul de ars.

Ouăle vechi se cunosc, căci plutesc dacă le dăm drumul într'o soluţie făcută din 10 părţi apă, cu o parte sare de bucătărie.

Ouăle foarte vechi sau clocite plutesc şi în apă curată, pe când cele proaspete cad la fund.

Deasemenea, privite în dreptul unei lumânări sau lămpi de buzunar, ouăle proaspete apar limpezi, pe când cele vechi au pete închise, şi conţinutul apare tulbure.

Când întrebuinţat numai albuşul vrem să-l păstrăm. Il punem într'o ceaşcă, cu puţină apă rece deasupra. La rece se păstrează proaspăt mai multe zile. Inainte de întrebuinţare se scurge apa. Şi mai bine se păstrează turnând puţin untdelemn în loc de apă.

Puteţi păstra păsări tăiate aproape cincisprezece zile dacă le înveliţi complect în unt topit sau untură. Natural că untura se poate întrebunţa în urmăla gătit.

Nu păstraţi niciodată albuşurile dela ouă mai mult de douăzeci şi patru de ore; chiar atunci trebuesc păzite de praf şi ţinute la răcoare. Gălbenuşurile se vor păstra câteva ceasuri fără să usuce, dacă le lăsaţi să alunece, când spargeţi ouăle, într'o ceaşcă cu apă. Ca să le conservaţi 2-3 zile, acoperiţi-le complect cu untdelemn.

Laptele s'a stricat! Nu-l aruncaţi Puneţi-l într'o cârpă curată să se scurgă şi serviţi-l ca brânză albă, amestecându-l cu puţin zahăr, vanilie în praf şi o lingură două de smântână. Păstraţi la rece, înainte de-a da la masă.

Păstăile de la măzăre se pot întrebuinţa şi singure pentru supele de zarzavaturi. Pentru a le păstra, le înşirăm cât sunt proaspete, pe o aţă groasă. Le punem în cuptorul moale, ca să prindă o culoare brună. Păstăile se vor conserva astfel foarte bine în cutii de tinichea. Ele dau culoarea supei de zarzavat. Vre-o 20 de păstăi (legate împreună ca să nu se risipeaccă sunt suficiente entru 3-4litri. Adăugăm în cantitate mare cartofi, şi astfel în plină iarnă putem avea o supă cu gustul legumelor de primăvară.

Săpun cu gălbenuş; Se adaugă 3 gălbenuşe, într'o soluţie de 200 gr. săpun alb ras, într'o 100 gr. alcool de 95 gr. amestecat cu 50 gr. esenţă de terebentină.

Când lichidul a devenit omogen, se încorporează.

Aburi la bae: Ca să împiedecăm să se facă aburi într'o cameră de baie, vom da întâi drumul la apa rece şi apoi la cea caldă.

Curăţirea depozitului de calcar din sticle: Fierbem sticla cu apă caldă în care s'a pus câteva picături de alcool.

Se încălzeşte înainte sticla, să nu crape în contact cu focul.

Incălţămintea de cauciuc, luceşte frecând-o cu talc.

Laptele afumat îşi pierde mirosul dacă întindem deasupra vasului cu lapte înfierbântat, o cârpă albă. Se repetă de mai multe ori, clătind mereu cârpa în apă multă, punând-o iar deasupra va-

sului, până ce laptele își pierde mirosul de afumat.

Nucile rămân multă vreme proaspete, dacă se păstrează într'un putineiu de lemn (butoiu mic de lemn), cu straturi de nisip umed printre ele.

Nucile uscate se pot împrospăta punându-le într'un vas cu apă clocotită, i adăugând, după numărul nucilor 2-3 linguri de sare de bucătărie. Se lasă apoi să stea așa în apă de pe o zi pe alta.

Nucile desghiocate capătă gust bun dacă sunt ținute câtva timp în lapte dulce.

Petele de vin negru depe albiturile de masă se șterg foarte bine frecându-le imediat cu glicerină.

Se spală bine petele depe lemnul ușilor și al ferestrelor, dacă sunt frecate cu o cârpă care a fost înmuiată într'o soluție făcută din apă, sodă și puțin var. Apa se pune într'o ceașcă, varul trebuie să fie în cantitate mică, iar soda, o bucățică mică.

Lamele cuțitelor se pot fixa umplându-se cavitatea lor cu următoarele compoziție: se amestecă 450 gr. de rășină, 150 gr. flare de pucioasă, 510 gr. nisip fin. După ce s'a umplut cavitatea cuțitului cu această compoziție se introduce lama foarte înfierbântată,

Stofele negre înverzite, își recapătă culoarea, dacă le înmuiem într'o apă albăstrită cu multă scrobeală albastră.

Cojile de banane se întrebuințează pentru a curăți și a reda lustrul obiectelor de piele. Se șterge de praf obiectul, apoi se freacă cu interiorul coajei. Se lasă 2-3 ore și se lustruește cu o cârpă moale. Acest procedeu se întrebuințează și pentru curățirea încălțăminte de chevreaux.

Obiectele de argint se curăță de pete dacă se țin câteva minute în apă caldă în care am muiat puțin săpun, se limpezesc apoi în apă rece și se freacă, până își recapătă lustrul, cu rumeguș de lemn fin cernut, sau cu o cârpă moale.

Cuțitele nu se țin în apă fierbinte, căci s'ar putea întâmpla să se descleie mânerul.

Alt mijloc de a curăța argintăria e să se frece cu o cârpă moale sau cu o piele de căprioară cu următorul amestec: 100 gr. alcool (fie și denaturat) și 20 gr. cretă fin pisată.

Vor căpăta un luciu durabil dacă le frecăm cu o soluție făcută din 50 gr. alcool în care se amestecă 25 gr. cretă fin pisată, 25 gr. amoniac și 50 gr. terbentină curată. Soluția se poate păstra într'o sticluță bine astupată, ca să ne folosim când avem nevoe.

O carne tare, se frăgezește când i se adaugă puțin oțet fiert. De asemenea la fripturi să se îndepărteze tendoanele și pielițele, care se strâng la fript, întărind friptura.

Când o carne ținută câtva timp, începe să aibă miros, se pune o clipă la cuptor la foc tare, apoi se spală imediat în apă rece.

Sau se spală în ceaiu de mușețel și apoi se limpezește în 2-3 ape. Astfel își pierde mirosul.

Ca să limpezim un oțet

tulbure se adaugă la 1 l. de oţet o lingură de lapte proaspăt, nefiert. Se amestecă bine împreună, Oţetul limpede se ridică deasupra, iar tot ce-i gros rămâne la fund. Se toarnă cu grijă în alt vas, sau şi mai bine se filtrează printr'o pâlnie în care am pus hârtie de filtru.

■ Murăturile în oţet, ca să nu înflorească, trebue să fie bine acoperit cu oţet, şi cât mai puţin în contact cu aerul. Să se adauge în oţet. când acesta se toarnă peste murături, de fiecare litru un vârf de cuţit de salicil, disolvat într'o linguriţă de alcool. Borcanele trebue să fie bine acoperite, şi legate. Se controlează din timp în timp, iar dacă oţetul a mai scăzut, să se adauge altul.

■ Mâncărurile pregătite cu oţet, cu borş sau cu lămâie, să nu se păstreze sub nici un motiv în vase de aramă, de alamă, de tablă, sau vase cositorite, căci se cotlesc, făcând mâncările otrăvitoare. Cel mai bine se păstrează în vase de porţelan, sau în vase smălţuite, dar care să nu aibă smalţul stricat.

■ Prepararea iaurtului. Se fierbe timp de 10 minute laptele, se lasă să se răcească, se ridică apoi caimacul care se formează la suprafaţă; laptele căldicel încă se amestecă cu jumătate de ianrt dintr'alt borcan.

Se varsă totul în borcane sau pahare, se pune într'un loc cald şi sa acoperă cu o cuvertură groasă.

După 12 ore iaurtul este bun de consumat. Din cel preparat, se lasă într'un pahar atât cât trebuie pentru a mai putea face alt iaurt.

După ce se întrebuinţează acelaş ferment timp de 3—4 ori pe săptămână, se cumpără un iaurt nou care fiind proaspăt este şi mai virulent.

Să mâncăm cât mai variat

Mâncând variat, mâncăm sănătos, căci organismul are nevoe de diferite elemente care nu se găsesc în toate alimentele în aceiaşi măsură.

Iată câteva indicaţiuni care să vă ajute la combinarea cât mai cu folos a acestor aiimente.

CARTOFUL conţine în cea mai mare parte amidon şi apă. E leguma cea mai indicată pentru convalescenţi, şi persoane care mistitue greu.

LINTEA ŞI FASOLEA sunt bogate în săruri minerale, mai cu seamă fier. Aceste legume sunt hrănitoare, şi recomandabile persoanelor anemice.

MORCOVUL e bogat în zahăr şi celuloză, acţionând ca stimulent în buna funcţionare a intestinelor. Se recomandă mai cu seamă crud, ca să nu se piardă efectul v.taminei A conţinută de substanţa numită carotină din morcov.

SALATA VERDE e aproape indispensabilă organismului. Foile verzi conţin magneziu. Salata crudă e diuretică şi depurativă, posedînd proprietăţi însemnate. Să fie bine mestecată şi pregătită cu cât mai puţin oţet.

SPANACUL e bogat în cloroidă, a cărei compoziţie e apropiată de aceia a hemoglobinei, care dă culoare globulelor roşii din sânge. E o legumă ce-ar trebui să fie dată cât de des copiilor palizi şi debili.

VARZA, dacă nu e gătită cu prea multă untură ca să poată fi mistuită uşor, e un tonic desăvârşit, deoarece conţine urme de arsenic.

CREIERUL ŞI FICATUL sunt bogate în substanţe albuminoase şi fosfor, ce pot servi ca stimulent contra oboselii intelectuale, şi a bolilor nervoase. Sunt contra indicate artriticilor.

PEŞTELE posedă materii azotase, iar cei din mare şi urme de iod, atât de necesar bunei funcţionări a glandei tiroide.

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Arta de a ghici în cafea

fundul ceştii negru, persoane căreia îi ghicim e foarte amărâtă
fundul ceştii cu raze de soare, persoana e bine dispusă
pasărea = veste
pasăre albă = veste bună
pasăre neagră = veste rea
inel alb = schimbare în viaţă sau logodnă
inel neînchis complect = mutare din casă, oraş, serviciu
dungă albă = drum
dungi lungi = călătorii depărtate
dungi din zoi negru = drum cu necazuri
pomi = bucurie, avuţie
câine stând liniştit = persoană credincioasă
cap de câine = duşman
multe animale = izbândă
pisică = persoană prefăcută
linii mici = zile
cal = peţitor
multe persoane = adunare
munte = mărire
prăpastie = pericol prevăzut
biserică = mângâiere sau cununie
găleată = o pagubă
găleată goală = pierdere mare
adăpost = câştig, măritiş
un măr = patimă puternică
piersică = sănătate, patimă cumpătată
o sticlă = dorinţi rele
flori = bucurii
mărgăritărele = plăceri modeste
trandafiri = bucurii mari
floare de salcâm = societate proastă
o oază = speranţă
un deşert = gol sufletesc
siluete de actori = minciuni, făţărnicie
două persoane stând de vorbă = întâlnire
strângere de mâini = întâlnirea unui prieten
silueta unui tânăr = plăceri uşoare
vultur = curaj, trufie, fericire
vultur rănit = pierdere băneaască
stârv de vultur = ruină ca şi moarte
croşetă ce stă dreaptă = răutate, calomnie
croşeta'n lucru = nelinişte
cuţit = rănire
cuţit frânt = sărăcie, boală
lămâie = o persoană înăcrită
silueta unui înger = cineva vă va sprijini
stoluri de păsări = bogăţie
roiuri de albine = fericire
inel mic = logodnă
persoană în robă = judecată
inel rupt = despărţire, divors
stafii = vise neplăcute
păianjen = trădare
păianjen tăiat în două = nimicirea necazurilor
o plantă mică = naşterea unui copil
copac doborât = pierderea unei fiinţe dragi
copac înfrunzit = izbândă
copac trăsnit = desnădejde
pomi înfloriţi = bucurie în curând
pomi uscaţi = necazuri
pomi cu fructe = belşug
o aleie de pomi = fericire lungă
pomi în flăcări = dragoste mare
curcubeu = sfârşitul necazurilor
candelabre = zgârcenie
aeroplane = înălţare morală
o armă = pericol
silueta unui apaş = hoţie
armată = speranţă ce se va înfăptui
stropitoare = câştig băneşc
cadavrul unei persoane = scandal, ceartă
adunare de bărbaţi = întrunire
adunare de femei = clevetire
o persoană ce pândeşte = pericol
altar = consolare şi protecţie
altar cu preot = măritiş sau botez
persoană cu geantă = avocat
copil cu ochii închişi = dezamăgire
copil cu ochii deschişi = o surpriză
azalee = linguşire costisitoare

flori rare = bucurii mari
irişi albi = dragoste platonică
irişi mov = dragoste tristă
o persoană cu un buchet în mână = un dar
floarea de bujor = dragoste curată
floare de lăcrămioară = dragoste înlăcrămată
un buchet de lăcrămioare = necazuri
„nu mă uita“ = dragoste credincioasă
narcisă = dragosteau nei persoane distinse
albăstrele = credinţă
pansea = văduvie timpurie
sarpe = o chestie neplăcută—duşmănie
un plic = veste
o vacă = belşug
cai mulţi = curse
rândunele = noroc mare
pasăre cu ciocul deschis = veste plăcută
pasăre tăiată în două = pierdere băneească
o femee călărind = o intrigantă
o targă = accident
un vechicul cu o cruce = boală
batistă = desfacerea unei prietenii
peisagii = călătorie îndepărtată
carte închisă = cădere la examen
carte deschisă = reuşită la examen
bilă albă = reuşită
bilă neagră = cădere
steag = schimbare fericită
dungi albe = sănătate
dungi negre = necazuri
preot = persoană simandicoasă
scări = reuşită în afaceri
o linie ca un trăsnet = succes
oştire = plecare în armată
un soldat = militar musafir
elefant = victorie sigură
vulpe = vicleşug
leu = putere mare
iepure = persoană fricoasă
urs = persoană crudă şi înceată
o albină = persoană muncitoare
corb = desamăgire apropiată-pericol mortal
corb zbarând = calomnie
gâscă = persoană proastă dar bună
lebădă = izbândă mare
lebădă neagră = succes mic
păun = persoană îngâmfată dar frumoasă
cocoş cântând = succes imediat
cocoş cu ciocul închis = rival în dragoste
pahar plin = belşug
pahar gol = sărăcie
stea = glorie
mai multe stele = celebritate mare
luna = plăceri sentimentale
coroană rotundă neagră = demnităţi
coroană albicioasă = sănătate
cuţit = pericol mare
topor = pericol
floare de dalie = dragoste neîmpărtăşită
zar = izbândă
telegramă = întreprinderi particulare
diavol = intrigă
curcan = persoană îngâmfată
servitoare = musafiri neaşteptaţi
degetar = fericire familiară
camion = mutare
un dinte mare = prevestirea unei morţi
dantele = gânduri uşuratice
spic de grâu = belşug
o vioară = concert
o persoană cu vioară = sentimentalism
note muzicale = persoană cu simţ artistic
bisturiu = intervenţie chirurgicală
două persoane bătându-se = rivalitate
pată de cerneală = sănătate
cap de copil = fericire familiară
copil ghebos = propuneri dezonorante
copil bolnav = despărţire, necazuri
convoiu de înmormântare = căsătorie
mireasă = moartea unei rude
spadă = izbândă
trunchiu cu spini = reproşuri
persoană pe o scară = afacere cu succes
o persoană care se prăbuşeşte = boală
pudrieră = dragoste frivolă
coliere = dragoste uşoară
o ladă de gunoiu = câştig băneşc
pâine = belşug
porumb = belşug
barză = sosirea unui copil
om cu sac în spinare = străduinţă cu izbândă
biurou = schimbarea situaţiei
faţă cu păr despletit = jurăminte împlinite
femeie în alb = eveniment fericit
femeie în negru = boală
femeie goală = dragoste păţimaşă
femeie însărcinată = câştiguri mari
mai multe femei = trădare
uşă deschisă = reuşită uşoară
uşă închisă = pericol evitat
cioburi de sticlă = piedici învinse
potcoavă = noroc mare
maşină de gătit = fericire familiară
pălpâiri de flă ări = intimitate periculoasă
morman de surcele = ruină apropiată
aprinderea focului = eveniment grav
fum gros = ceartă cu ruptură
casă aprinsă = bucurie mare
frunze = planuri cu reuşită
copac înflorit = dragoste sinceră
ghem de aţă = iubire trainică
fir de aţă încâlcit = lucruri naclare
fir de aţă drept = lucruri curate
fir de aţă rupt = pericol mortal
plasă cu peşti = belşug
plasă goală = sărăcie

plasă ruptă = dezamăgire
car cu fân = câștig bănesc
grămadă de monezi = ruină
biciu = biciuire morală
lingură = fericire casnică
furculiță = înțepături morale
furnici = muncă răsplătită
cireașă = dragoste mare
căpșuni = prietenie sinceră
fragi = dragoste loială
masă pusă = bucurie familiară
mănușă neagră = umilire
mănușă albă = mulțumire
mai multe mănuși = plictiseli
mănușă în ușă = ofensă involuntară
o gară = călătorie
cozonac = surprize plăcute
câmp cu copaci și flori = reculegere
animal preistoric = ambiție mare
lalele albe = nevinovăție
vânător fără vânat = prilej pierdut
o masă cu vânat = risipă
șorț = treburi casnice
oglindă = ocupații fără interes
raze solare = noroc mare
damigeană = beție
păstaie desfăcută = pierdere bănească
cheie = deslegarea unei probleme
foarfecă deschisă = ceartă
foarfecă închisă = împăcare
grămezi de cărămidă = clădirea unei case
casă dărăpănată = semn rău
conopidă = câștig
găină = câștig bănesc
mască = trădare
medalie = vanitate satisfăcută
floare de cicoare = întâlnire cu o persoană credincioasă
ardei = ceartă
convoiu cu mireasă = doliu apropiat
marinar = nesiguranță
vapor = călătorie apropiată
car cu boi = spor și belșug
ciupercă = minciuni
pătlăgică roșie = dragoste cu căsătoriz
poșetă = câștig imediat
manșon = viață ușoară
casă = izbândă în afaceri
mână = îngușiri interesante
secerător cu seceră = moarte cu moștenire
pepene = satisfacții nefolositoare
cerșetor = necazuri cu înfrângere
mobilă neagră = lipsă de bani
mobilă albă = mulțumire în căsnicie
măgar cu poveri = câștig mic
roată de moară = străduințl zădarnice
moară cu saci împrejur = câștig mare
borcan cu albine = afaceri bănoase
monstru = înrăutățirea situației
hienă = ură, gelozie
sicriu = sănătate înfloritoare
maci = întoarcer a unei dragoste
zid = pierderi în afaceri
piano = înțelegere casnică
flaut sau tobă = ceartă sau războiu
persoană cu narcisă în mână = egoism
munte de zăpadă = dragoste curată
nufăr = persoană distinsă dar rece
cloșcă cu pui = bogăție
cuib cu puișori = belșug
mire = doliu sau trădare
nucă = dezamăgire ce va fi înlăturată
doică = belșug
nori = prevestiri rele
cer înstelat = izbândă și noroc
hornar = lucruri bune
porumbel = vești bune
cucuvae = moarte
garoafă albă = puritate sentimentală
garoafă neagră = patimă puternică
oaie = lingușire interesată
frunză de măslin = împăcare
frunză de stejar = izbândă morală
frunză de dud = belșug
Frunză ae portocal = lucruri plăcute
portocală = dragoste și căsătorie
lămâiță = căsătorie apropiată
plop = prietenie
oase = catastrofă
urs, lup, vulpe = dușmani
casă mare nelocuită = vanitate cu ruină
casă mare locuită = trufie
plajă = călătorie la mare
coș cu fructe = belșug
coș gol = sărăcie
animale sălbatice = pericol și dușmănie
păun cu coada răsfirată = căsătorie avantajoasă
lăcustă = pagubă
fluture = nestatornicie
porumbel = prietenie credincioasă
privighetoare = dragoste romantică
ciocănitoare = persoană plictisitoare
cioară = nenoroc
veveriță = prilej bun pierdut
baston = protecție, sprijin
alee de sălcii = regrete
podeț = schimbare de situație
patină = înfrângere
undiță de pescuit = foloase
undiță fără pește = eforturi zadarnice
paletă și pensule = naivitate
om spânzurat = pericol apropiat
ceasor ic = surprize
far = protecție
mână cu bube = întârziere cu pagubă
țigară întreagă = acord
țigară frântă = ceartă

obstacole = piedici scrioase
plantă nevestejită = belşug
peniţă = veste plăcută
fântână = greutăţi în afaceri
o fată scoţând apă = căsătorie fericită
porc = belşug
fereastră închisă = piedici de netrecut
fereastră deschisă = reuşită în curând
brooscă = sărăcie
broască frântă în două = doliu
cărucior cu copil = fericire casnică
carte = plăceri intelecuale
pui = dar frumos, dar ieftin
maşină de călcat = muncă casnică
balaur = duşman înverşunat
tractor = muncă cămpenească
coceni de porumb = câştig
sac plin = belşug
sac gol = pagubă
camion plin = belşug
camion gol = pagubă
legătură de chei = spor
frunze de pelin = noroc şi bucurii
sulfină = dragoste plăcută
micşunea = dragoste cu dzamăgire
trifoiu cu 4 foi = noroc foarte mare
salcie = plâns şi neplăceri
păpădie = neajunsuri
izmă = lucruri noui plăcute
călţunaşi = noutăţi plăcute
rozete = surprize plăcute
floarea soarelui = căsătorie bogată
rapiţă = belşug
livadă = mare bogăţie
prisacă = mare belşug
busuioc = noroc
conduraşi = nonoc
castan = lucruri întristătoare
teiu = dragoste romantică dar temeinică
râpă = mare necaz
clopoţei = veşti foarte bune
alune = bogăţie
măzăriche = semn de spor
brad = schimbarea ţinutului
legătură de ceapă = belşug mic în casă
fasole = economie
gura leului = necaz dela un prieten
stejar = consolidarea situaţiei
mesteacăn = veşti foarte proaste
frunză de postârnac = îndeletniciri de bucătărie
scaiu = lucru neplăcut
socul = plăcere cămpenească
urechelniţă = boală uşoară
vâscul = dragoste plăcută
toporaş = cunoştinţă plăcută cu persoană modestă

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITARĂ

Câteva reţete culinare

Diverse reţete pentru pregătirea şi aranjarea sandwichurilor, pentru ţuică.

Sandwichuri cu anchois

Se taie felii de pâine neagră, li se dă o formă pătrată, apoi se ung cu unt, se garnisesc cu un rând de pastă de anchois aşa cum esă din tub, fără a o turti, cu felii de ouă fierte tari, câteva capere, pătrunjel verde şi bucăţi de limbă sau şuncă afumată.

Sandwichuri calde

50 gr. şuncă tăiată mărunt, se prăjeşte în unt cu 50 gr. ciuperci tăiate mărunt, pătrunjel şi ciapă toate mărunte. Se presară cu o linguriţă făină şi se stinge cu un polonic zeamă de carne, se adaugă puţină costiţă afumată tăiată mărunt, se lasă să fiarbă încet pe marginea maşinei un sfert de oră. Se ung cu acest amestec felioare de pâine, fără coajă, se trec prin ou şi pesmet şi se prăjesc în unt fierbinte. Se prăjesc în momentul când se servesc.

Sandwichuri cu sardele

Scoatem oasele la câteva sardele. Le frecăm cu unt şi puţin papricaş; ungem felii de pâine neagră pe cari le-am rotunjit, presărăm cu gălbenuş de ou răscopt şi fărămiţat.

Sandwich - tort

Două pâini rotunde, se cojesc de coajă, se tae în felii de-alatul în toată mărimea lor, se nivelează ca să fie perfect rotunde ca pentru tort. Fiecare felie se unge cu unt. Punem pe farfurie de servit un şerveţel, punem prima felie, o acoperim cu un strat de şuncă unsă cu muştar, punem deasupra altă felie unsă cu unt şi acoperită cu sardele, peste ele altă felie unsă cu unt şi cu felii de ouă răscoapte, deasupra altă felie unsă cu paté de gâscă. Ultima felie unsă tot cu unt, se garneşte decorativ cu bucăţele de gogoşar, măsline fără sâmburi, gălbenuş şi albuş de ou răscopt, tocat mărunt, castravete în oţet tăiat felii subţiri. Totul se ţine la rece. Se aduce la masă întreagă şi servim tăind ca pe tort.

Sandvichuri decorative

Se tae felii de pâine, cu forma de prăjituri scoatem dreptunghiuri sau frunze, se acopăr cu o felie de batog şi se decorează pe margini cu un cordon de maioneză.

Sandwichuri picante

Tăiem felii subţiri de pâine, le ungem cu muştar, deasupra punem un strat de maioneză, peste ea un strat de swaiţer, se servesc în unt ferbinte şi calde.

Sandwichuri englezeşti

Felioarele de pâine se prăjesc în unt. Ferbinţi fiind, se ung cu următoarea compoziţie: 2 ouă răscoapte tocate fin, amestecate cu o lingură cafea deasemeni tocate, o linguriţă paprika, muiem cu smântână ca să se poată întinde pe pâine.

Sandwichuri olandeze

Două ouă răscoapte se dau prin maşina de tocat, se adaugă 200 gr. unt proaspăt, sare, piper, câteva picături de lămâie, puţină ceapă verde tocată mărunt, amestecăm bine şi ungem feliile de pâine.

Sandwichuri elveţiene

Franzele mici, se taie la capete, se scobesc de miez, şi se umplu cu următoarea compoziţie: 3 linguri unt se freacă cu 2 ouă răscoapte şi tocate, cu 150 gr. şuncă fiartă şi tocată, puţin muştar, pătrunjel verde. Totul amestecat foarte bine. După ce am umplut franzeluţele, le punem la ghiaţă — le servim tăindu-le felii subţiri.

Sandvich mozaic

Tăiem în două o franzelă lungă şi subţire, îi scoatem miezul şi le umplem cu următoarea compoziţie: 100 gr. unt, frecat cu 100 gr. şuncă tocată prin maşina de carne, 100 gr. limbă afumată tăiată mărunt, 2 sau 3 sardele de Liza date prin sită, 100 gr. svaiţer ras, 50 gr. icre negre sau masline, 50 gr. icre de manciuria, castraveciori şi gogoşari în oţet tăiaiţi pătrăţele mici, puţin miez de pâine muiat în lapte. Totul amestecat bine, umplem franzelele, le dăm la rece şi tăiem felii subţiri în momentul când servim

SALADE

Salade de boeuf

Se fierb în apă cu sare: morcov, pătrunjel, cartofi, mazăre şi conopidă. Când sunt gata, se scurg şi se lasă să se răcească; apoi se taie în patrate mici. Adăugăm la toate aceste legume castraveciori din oţet. tăiaţi la fel, măsline fără sâmburi şi resturi de rasol din supă. Amestecăm bine, adăugăm maioneză, puţin muştar şi sare. Aranjăm în farfuria de servit, punem deasupra maioneză ca să o acopere peste tot, o garnisim cu masline, gogoşari şi castraveciori.

Salată în piramidă

Se pune într'o salatieră de

sticlă 150 gr. castraveți tăiați felii și scurși de sare, tot atâta sparanghel și fasole verde, fierte și tăiate, 200 gr. conopidă fiartă și desfăcută în bucheţele. După ce s'au amestecat toate cu o maioneză subțiată cu smântână, se așează în formă de piramidă, se netezește cu cuțitul, se acopere cu câteva frunze de salată, tăiată ca tăițeii și amestecată cu pătrunjel verde, se decorează cu ridichi de lună și măsline.

Ridichi de lună cu unt

Ridichi de lună se spală cu atenție, se curăță de foile verzi, lăsând numai cotorul cel mic cu verdeață, se desprinde coaja roșie în formă de petale și se așează frumos pe farfurie cu melci de unt, masline, ceapă verde și foi de salată.

Se servește cu pâine de secară.

Salata de Sparanghel

Se curăță sparanghelul, se spală, se fierbe în apă cu sare și se lasă să se răcească în zeama lui. Apoi se taie în bucăți, se așează pe farfurie și se acopere cu maioneză. Se servește înconjurat cu ridichi și masline.

Salată de ardei

Se coc câțiva ardei mari și mari și groși, se curăță, se scot semințele, se taie în felioare lungi, se așează pe farfurie, se toarnă deasupra untdelemn și oțet, sare și pătrunjel tocat. Se lasă la rece câteva ore.

Se servește cu felii de ouă răscoapte și masline.

Salată orientală

Se taie felii câțiva cartofi fieți și răcoriți, câțiva a r d e i grași, câteva roșii, ceapă verde și frunze de pătrunjel, se pun toate la un loc, se adaugă 2 linguri oțet, 3 linguri untdelemn, un gălbenuș răscopt și frământat, sare și piper. Se garnisește cu masline.

Salată de roșii umplute

Se aleg roșii de mărime egală; li se taie capacele și se scobesc. Miezul se amestecă cu un castravecior tăiat mărunt, bucățele de ridichi de lună, ceapă tocată, sare, piper, untdelemn și un pic de oțet. Umplutura aceasta se pune la ghiață și se așează în formatele golite cu câteva minute înainte de a servi.

Salată nemțească

Se oparește în clocot 500 gr. varză dulce timp de 5 minute. Se pune în apă rece și se adaugă 500 gr. varză roșie murată în oțet. Sa taie mărunt varză albă, se amestecă cu ceapă tocată, opărită și limpezită în apă rece, cu varză roșie, cu o lingură hrean ras, o legătură de hațmațuchi tocat, sare, piper, untdelemn și puțin oțet.

Se garnisește cu salată verde.

Salată de creer

Se curță creerul de toate vinișoarele, se spală și se fierbe în apă clocotită. Se freacă apoi până devine o pastă, adăugându-i untdelemn și zeamă de lămâie.

Se servește cu ceapă tocată și măsline.

Marinată de scrumbie

Se aleg scrumbiile cu lapți. Se spală bine, se scot lapții, iar scrumbiile se lasă în apă să se desăreze. Lapții îi batem bine cu untdelemn și turnăm peste ei oțet fiert cu frunze de dafin, inibahar și boabe de mușlar. Se face un sos subțire. Tăiem ceapă felii și un morcov crud ca fideaua. Aranjăm într'un borcan de sticlă un rând de ceapă, unul de mirodenii fierte în oțet, apăsăm cu lingura ca să cuprindă peste tot. lăsăm câteva zile să se marineze. Putem pune și măsline printre straturi. In fiecare zi agităm borcanul, ca sosul ca sosul să pătrundă printre bucățile de scrumbie și zarzavaturi.

MÂNCĂRI

Miel cu spanac

Se taie carnea porții,se sărează și se prăjește în untură. Apoi se adaugă apă lăsând să fiarbă. Spanacul se spală f. bine, se opărește în apă cu sare și se adaugă când carnea e pe jumătate fiartă. Când mâncarea e aproape gata, se adaugă un sos din ceapă prăjită, puțină făină și bulion.

La masă se servește cu lămâie.

Stufat de miel

Se prăjește carnea și se umple cu apă, lăsând-o să fiarbă. Se curăță ceapă și usturoiu verde, se spală și se înoadă fiecare fir. Se adaugă atunci când carnea e pe jumătate fiartă.

La urmă se adaugă un sos făcut din ceapă prăjită, făină, bulion și o lingură oțet.

Inainte de a servi, adăugăm puțin mărar verde.

Dovleci la cuptor

Dovleceii se curăță, se opăresc întregi în apă sărată clocotită, se lasă să fiarbă 5 minute. Se scurg se prăjesc în unt sau untură până sunt moi. Se așează într'o formă de porțelan, se acopere cu un sos alb din unt, făină, lapte și parmezan, se presară cu un strat de parmezan, se stropește cu unt topit și se coace la cuptor 10 minute.

Știucă cu conopidă

Se curăță bine știuca, se crestează pe spinare. Se pune pe o farfurie lungă și se marinează cu sare, piper, untdelemn, oțet și verdețuri. După câteva ore se scoate, se dă prin făină, se prăjește în untdelemn fierbinte, la foc potrivit ca să se rumenească frumos. Conopida se fierbe în apă clocotită cu sare, și i se adaugă un sos parfumat cu un căței de usturoiu pisat. Se aranjează în jurul peștelui rumenit.

Soufflé de cartofi cu mazăre în unt

Se fierb cartofi, se curăță de coajă, se dau prin mașina de tocat, se freacă cu unt și lapte, se adaugă 3 gălbenușe și 3 albușe spumă, se toarnă într'o formă unsă cu unt și presărată cu pesmet și se coace la cuptor. In acest timp se pune mazărea să dea câteva clocote în apă cu sare, se scurge, se opărește cu

Un avion de bombardament german, însoțind un convoiu de vase în Marea Nordului.

BCU IAȘI / LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Războiul în imagini

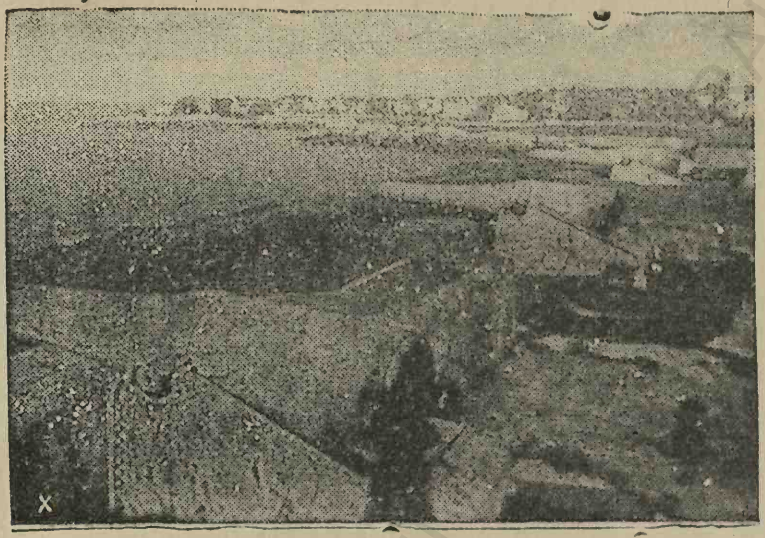

Tunuri germane cu tragere lungă, instalate pe coastele Franței.

Reich-ul își răsplătește pe eroii aerului

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

unt şi se mai ţine câtva timp la căldură.

Răsturnăm soufléul, îl înconjurăm cu mazăre şi servim.

Pătlăgele vinete la cuptor

Se taie în două de-alungul vinete mici. Se scobesc, iar carnea scoasă se pune la prăjit în untdelemn cu pătrunjet tocat, usturoiu şi câteva ciuperci, deasemeni toate sărate şi piperate. Pătlăgelele vinete le opărim câteva momente în apă cu sare, le scurgem, le umplem cu compoziţia de mai sus, se aşează în cratiţă cu untdelemn şi zeamă de roşii şi se rumenesc la cuptor 20 minute.

Roşii cu ciuperci

Alegem roşiile mari şi rotunde, le tăiem capacele, le scobim şi le punem să se scurgă. Rumenim ciuperci tăiate mărunt în untdelemn, cu ceapă şi pătrunjel. Adăugăm pesmet până se întăreşte compoziţia. Intr'o farfurie de faianţă, se aranjează pătlăgelele umplute cu compoziţia de ciuperci, se prepară cu parmezan ras, se stropesc cu untdelemn şi se pun la cuptor, având grijă să umezim din când în când cu untdelemn.

Cotlete în sos de castraveţi

Se sărează cotletele şi se prăjesc. Când sunt pe jumătate gata se adaugă câteva cepe tăiate mărunt şi se lasă pe maşină vreo 15 minute, apoi se scot cotletele şi se păstrează calde. In tigaia cu ceapă se adaugă 3 linguri muştar, câţiva castraveciori tăiaţi felii şi o linguriţă pătrunjel tocat. Se toarnă acest sos peste cotlete şi se serveşte cu puré de cartofi.

Boboc de gâscă cu orez şi mazăre

Se fierbe un boboc de gâscă până ce carnea e moale. Separat se fierbe în apă clocotită cu sare, mazăre verde. In altă cratiţă se prăjeşte un paher de orez în unt sau untură de pasăre, împreună cu o ceapă şi câteva boabe de piper. Se stinge cu supa în care a fiert bobocul, adăugând lichidul treptat ca să rămâie boabele de orez întregi. Se amestecă orezul cu mazărea, se tae carnea în bucăţi, scoţind oasele, se amestecă şi ea cu orezul şi mazărea şi se serveşte pe farfurie în formă de piramidă.

Pui cu bolovan de griş

Se taie puii în sferturi, se sărează, se piperează, se învelesc în felii subţiri de slănină, apoi în hârtie şi se frig bine în cuptor. Măruntaele se tae mărunt şi se prăjesc împreună cu o ceapă tocată, pătrunjel, ciuperci felii, se presară cu o lingură făină, se stinge cu zeamă de carne, se adaugă 2 linguri smântână şi se lasă să fiarbă. După ce sau fript puii, se scoate hârtia şi slănina, se mai lasă puţin la cuptor, se aşează pe farfurie, punând împrejur o mămăliguţă de griş fiartă, în lapte unt. caşcaval ras. Sosul se toarnă fierbinte peste toate.

FRIPTURI

Carne de vacă la frigare

O bucată de mușchi de vacă se tae bucățele, se amestecă cu o ceapă tăiată murunt, piper, sare, cimbru, 75 gr. unt și se lasă să stea două ore. Apoi se înfig bucățile într'o frigare de lemn, se frig pe grătar și se servesc cu o coroană de roșii tăvălite în făină și prăjite, dacă e vară, sau cu puré de morcov dacă e iarnă

Fleică

Se taie carnea felii groase de un deget, se sărează și piperează și după gust purem s'o ungem cu u turoiu pisat sau ceapă. Punem grătarul pe jăratec să se înferbânte. Focul trebue să fie iute, pentruca să prindă toată suprafața iar sucul să rămâie în carne. Aranjăm carnea pe gratarul fierbinte, o punem pe foc, dacă avem grătar dublu, întoarcem grătarul după ce carnea a prins coajă, de nu, apucăm fleica cu 2 furculițe. ca să n'o spargem, o întoarcem, și o lăsăm să se frigă și pe partea a doua.

Se servește cu puré de cartofi.

Friptură de clapon

Se curață frumos claponul, se spală și se sărează. Daeă vrem să-l umple cu castane atunci le fierbem, le curățim de coajă și le punem în clapon împreună cu o bucată de unt. Invelim claponul în felii de slănină, îl legăm cu ață și-l frigem la rolă având grijă să-l udăm mereu cu sosul lui. Picurăm din când în când câte un pic de apă. Se servește întreg fără feliile de grăsime, aranjat cu pieptul în sus.

Curcan umplut cu ficat

Se taie curcanul, se curață și se lasă să stee o zi sau două. Când vrem să-l frigem, e bine să-l pregătim d e c u s e a r ă. Se taie ghiarele, se scot firele tari din pulpe, se taie gâtul și capetele aripelor. Se freacă bine cu sare și peafară și peînăuntru și se lasă să stea așa peste noapte. Dimineața pregătim umplutura. Ficatul, inima și pipota, se prăjesc în unt, se dau prin mașina de carne, se adaugă stafide, dacă vă e pe plac, două sau trei ouă, pătrunjel prăjit în unt, miez de pâine muiată în lapte, sare și piper. Se umple curcanul, se coasă, apoi se învelește în felii de slănină, se leagă și se pune în tigaie la rolă. La început un foc mai domol, din ce în ce mai iute.

Curcanul tânăr se frige o oră și jumătate. Curcanul bătrân, 3 ore. Se stropește din când în când cu puțină apă, ca să se frăgezească. Când e aproape gata, se scot feliile de slănină și se mai lasă în cuptor, având grijă să-l ungem cu unt să prindă coajă.

Se poate servi curcanul întreg, dar se poate servi și tăiat felii subțiri sau porții.

De obiceiu pieptul se servește felii subțiri.

Friptură de gâscă

Se curață după obiceiu, se sară bine mai ales pe dinăuntru, se freacă eu piper și chimion pisat

o ungem aine cu grăsime sau unt, şi o punem la fript. Se frige la foc domol. Un boboc de gâscă e fript într'o oră; o gâscă în două ore. Avem gtijă să-i picurăm apă, o ungem mereu, o mai întoarcem şi o servim pe garnitură de varză acră călită.

Tăiem varza ca tăieţeii, o storcem să nu fie prea acră, îi punem ceapă prăjită şi grăsime din belşug, boabe de piper şi o lăsăm să se prăjească descoperit.

Friptură italienească

Curăţim carnea de pieliţe şi oase, o batem uşor şi o presurăm cu făină. Punem la prăjit în untură o ceapă tăiată, pătrunjel verde, câteva bucăţi de sardele fără oase. Când e gata, o aranjăm pe farfurie — iar în sos adăugăm un pahar cu vin şi lăsăm să fiarbă puţin. Turnăm peste friptură şi servim cu garnitută de macaroane fierte şi presărate cu unt şi parmezan.

Friptură de porc

Se alege carne dela pulpă, se freacă bine cu sare, piper şi usturoiu şi se lasă să stea o oră.

O punem la fript cu grăsime şi o stropim mereu cu sosul ei. Dacă parcul a fost bătrân, punem câte puţină apă. Focul nu trebuie să fie prea iute.

Se serveşte cu pâne de cartofi.

Friptură de pui împănat

Curăţim puiul, îl spălăm îl seräm şi-l împănăm pieptul şi pulpele cu bucăţele de slănină şi dacă vă place şi usturoiu. Il punem la fript în grăsime. Dacă vrem să fie fraged, îl frigem înăbuşit.

Avem grijă să-l ungem mereu, întâiu cu unt sau grăsime, apoi cu sosul lui.

Se serveşte garnisit cu nohot sau harpacaş.

Friptură de porumbel

Se curăţă, se umple cu ficat, sau se împănează pieptul şi pulpele sau se frige în grăsime. Atunci e bine să-i învelim în felii de grăsime. Se frig la foc iute şi se stropesc mereu cu zeama lor.

Se servesc cu pure de castane.

Friptură de peşte

Curăţim peştele, îl sărăm şi-l lăsăm să stea câtva timp aşa. Dacă peştele e mare, se taie de-altul sub formă de cotlete — dacă e mic, se prăjeşte întreg. Se poate prăji în tigaie, îl uscăm bine într'o cârpă, îl batem în făină şi-l punem la fript numai când untul sau untdelemnul e bine încins ca să nu se prindă.

Focul să fie iute. Dacă-l frigem pe gratar, avem grijă să încingem gratarul, apoi îl ungem cu unt si'n urmă aranjăm peştele pe el. Se serveşte cu garnitură de ceapă prăjită şi felii de lămâie.

DULCIURI

Savarină

8 ouă, 7 linguri zăhăr pudră, 6 linguri migdale sau nuci pisate, 3 linguri pesmet, 1 lingură făină, 50 gr. rom, vanilină şi coajă de lămâie.

Batem gălbenuşele cu zahărul

până ce capătă o culoare galben-albicioasă. Adăugăm nuca, treptat, treptat, pesmetele, făina, romul, coaja de lămâie şi vanilină. Mestecăm bine de tot. Punem apoi şi albuşele spumă, învârtim încet şi turnăm compoziţia într'o formă de saverină unsă cu unt şi cu pesmet. O coacem întâiu la foc iute, pe urmă mai slab. In timp cât savarina e în rolă, ne pregătim siropul pentru însiropare: zahăr, apă, şi coajă de lămâe, toate puse la fiert. Cercăm savarina dacă e coaptă ca pe cozonac, cu un paiu. Dacă nu se lipeşte de mână, atunci e gata. O răsturnăm, îi turnăm siropul deasupra, la care am adăugat 100 gr. rom. Se garniseşte cu frişcă, după ce s'a răcit.

Tort

8 albuşe, 500 gr. zahăr pudră, se bat un sfert de ceas. Apoi alt sfert de ceas pe marginea maşinei. In forma de copt se pune o hârtie unsă cu ceară albă. Se împarte compoziţia în trei şi se coace pe rând câte o foaie. Deasupra punem o hârtie ca să nu se rumenească prea tare. Focul trebuie să fie potrivit. Intre foi punem următoatea cremă: 300 gr. unt, 300 gr. zahăr pudră vanilat, se freacă bine. Se adaugă un sfert cacao sau şocolată rasă, 2 gălbenuşe, se amestecă bine, se pune între foi, se aşează una peste alta, se dă la rece Se poate garnisi cu aceiaşi cremă sau cu o glasură de şocolată, sau cu frişcă.

Sarlotă

5 gălbenuşe, 1/4 kg. zahăr, 250 gr. lapte fiert, 250 gr. frişcă, 8 foi de gelatină, 100 gr. şocolată.

Frecăm gălbenuşele cu zahărul şi şocolata. Se topeşte în laptele călduţ gelatina, se amestecă bine cu gălbenuşele, zahătul şi şocolata, adăugăm şi frişca şi un păhărel mic de rom. Ungem forma cu untdelemn, turnăm compoziţia, şi o dăm la rece. Se răstoarnă pe farfurie după ce s'a înghegat şi se garniseşte cu fructe zaharisite.

Torte

70 gr. unt, 50 gr. zahăr, 125 gr. făină, un gălbenuş. Facem un aluat, întindem câte o bucăţică în formele mici speciale pentru torte, punem câteva fasole la mijloc ca să nu se ridice aluatul, aranjăm formele într'o tigae mare şi le coacem. Le scoatem din formă şi le umplem cu fructe amestecate cu gelé călduţ, cu cremă, cu frişcă amestecată cu fragi sau cu dulceaţă.

Turtă dulce

3 gălbenuşe bătute bine, cu un pahar de zahăr pudră (un sfert kgr., se adaugă un pahar (de apă cu lapte, unul cu miere de albine, toate amestecate f. bine. Punem o jumătate kgr. făină grâu puţin câte puţin, scorţişoară pisată, vanilină, 2-3 cuişoare f. bine pisate, 25 nuci curăţate, o linguriţă sare de amoniac şi 3 albuşe spumă. Se amestecă mereu timp de o oră. Se unge tava cu untdelemn, punem o hârtie deasupra, pe ea o ungem cu unt, turnăm compoziţia şi o coacem o oră la foc

potrivit. Deasupra putem pune jumătăți de nucă.

Cornulețe cu brânză de vacă

Un sfert kgr. unt, un sfert kgr. brânză de vacă dată prin sită. Se frământă toate, apoi se lasă să se odihnească. Se întinde o foaie, se taie cu paharul, se umple cu marmeladă, nucă cu zahăr și lapte sau ficat de pasăre se dau la rolă într'o tavă presărată cu făină. Se servesc calde.

Saleuri

160 gr. unt, 200 gr. făină, 4 linguri smântână, sare mai multișor. Se face un aluat, se fac bețe, se sucesc în două, se presară cu chimen, se dau la rolă și se coc la foc iute.

Budincă de ciocolată

Se fierbe 60 gr. ciocolată în 350 gr. lapte, amestecând mereu până se îngroașă puțin. Se adaugă 30 gr. făină, 60 gr. zahăr, 60 gr. unt, amestecăm mereu. Dăm la rece când se desprinde de pe cratiță, aluatul. După ce s'a răcit se adaugă 3-4 ouă bătute ca pentru omletă, se pune compoziția într'o formă unsă cu unt și se ferbe în aburi, o oră.

Se servește cu sos de fructe sau cu smântână îndulcită.

Budincă de mere

20 gr. zahăr se freacă cu 8 gălbenușe, scorțișoară, cuișoare, zeama și coaja dela o lămâie, 120 gr. migdale sau alune mărunțite, 70 gr. pesmet, 4 mere mari curățate și rase și 8 albușe spumă. Toate amestecate, se pun în forme unsă cu unt și pesmet se coace la rolă o oră. Se servește cu chaudeau.

Baclava

Intr'o tavă bine unsă se pun foi de plăcintă, care se presară cu nuci amestecate cu zahăr și unt. Cu vârful unui cuțit ascuțit se tae formele ce dorim. patrate, dreptunghe, romburi etc. Se opărește cu unt fierbinte și se coace la cuptor. Intre timp se prepară un sirop bine legat, parfumat cu vanilie sau cu apă de flori, se toarnă în tavă peste baclavaua coaptă și se mai lasă câteva minute în cuptor să se prindă bine.

Haz de necaz

Omul care nu ar vrea să fie deranjat de la masă

Ascultă-mă! Ţi-am spus, nu privi acest tablou!

Croitoreasa măritată cu un fachir

Nu e nevoe să inirați așa incetișor, eu nu dorm!

Haz... de necaz...

Prevedere

Un servitor vine acasă beat turtă. Îi deschide stăpânul lui.

— Mă întreb, Ioane ce s'ar întâmpla, dacă te-ar găsi pe stradă beat mort.

— O! M'ar aduce aici; am întotdeauna în buzunar o carte de vizită de-a Dv.

Canapeaua

O tânără doamnă vine pentru prima oară în garsoniera amantului ei:

— Jură-mi că nu s'a mai așezat altă femee pe canapeaua asta.

— Dar fii rezonabilă, draga mea. Canapeaua o am dela bunica mea.

Glontele

Un ofițer francez din timpul lui Napoleon, primind un glonte în coapsă, fu transportat acasă la el, unde fură chemați doctorii. Timp de cinci zile ei sondară și căutară. Ofițerul nemaiputând suferi durerile, îi întrebă în cele din urmă ce caută:

— Căutăm glontele care te-a rănit.

— Mii de bombe! strigă ofițerul, trebuia să mi-o spuneți mai curând. Glontele îl am în buzunar!

Sinceritatea

Ducele de Guise cunoștea foarte bine intriga dintre soția lui și un senior de la Curte. Dar într'o bună zi, află că ducesa avea încă o cunoștință în oraș.

Intâlnindu-l pe primul amant la Luvru, îl luă de braţ şi-i spuse:

— Dragul meu, mi se pare că nevastă-mea ne înşeală.

Uitare

— Uite, ai un nod la batistă, pentru ce?

— Nevastă-mea mi l-a făcut, ca să nu uit să-i pun scrisoarea la cutie.

— Şi ai pus-o?

— De unde! a uitat să mi-o dea.

Răspuns

Neapolon se adresă înt'o zi ducesei de Fleury.

— Ei bine ducesă, tot îţi sunt dragi bărbaţii?

— Da, Sire, când sunt politicoşi.

La doctor

— Sunteţi căsătorită?
— Nu, Domnule!
— Aveţi un amant?
— Oh, nu Domnule.
— Sunte-ţi însărcinată?
— Nu ştiu...

Mângâiere

Atunci, Doctore, e grav ceeace am în stomac,

— Doamnă, autopsia ne-o va spune.

Amor platonic

Domnişoara X... întreabă pe doctor.

— Spune-mi te rog, Domnule Doctor, ce e acela amor platonic?

— O, e o foarte simplu copila mea: ca toate tonicele e un excitant.

Ce nevoie?

Intr'o baterie.

— Trăiţi, Dom' Locotenent, vă rog să-mi daţi o permisie.

— Pentru care motiv?

— Nevastă-mea o să nască.

— Glumeşti, băiete. Trebue să fii la piesă când pleacă lovitura, admit. Dar la sosire, ce nevoie o să fie de tine?

Necaz

Verlaine scria o critică la o revistă literară, care-i plătea articole e în piese de 5 franci.

Intr'o zi, Verlaine veni la redacţie:

— Nu vă e ruşine?! întrebă el furios pe casier. Mi-aţi dat alaltăieri o piesă de cinci franci falşă!

— Nu vă supăraţi, Domnule Verlaine, iată altă piesă, spuse îndatoritor, casierul. Verlaine puse imediat piesa în buzunar.

— Şi piesa falşă, unde e? ceru casierul.

— Piesa falşă, strigă Verlaine din ce în ce mai furios.

Mai vorbeşti de piesa falşă!

Dac'ai ști cât necaz am avut, până m'am văzut scăpat de ea!

Bine

Unde te duci? întrebă d'Ennery pe nevastă-sa.

— Unde-mi place!

— Când te'ntorci?

— Când voi vrea!

— Bine! Dar să nu vii mai târziu...

Neliniște

— Incep să fiu neliniștit; nevastă-mea se scălda acolo, s'a scufundat și nu mai iese deasupra.

— E mult de-atunci?

— Da... sunt... cel puțin două ore.

Chetă

Un preot avea obiceiul de a cheta mereu și pretutindeni.

Intr'o zi, un particular, scos din fire de străduințele preotului, îi dădu o palmă.

— Domnule îi spuse omul bisericii liniștit, asta este pentru mine; acum, dacă ești bun, dă-mi ceva pentru săraci.

Imposibil

Inainte de a începe reprezentația, regisorul aruncă o privire în sală, apoi adresându-se directorului, cu un ton disperat:

— Nu sunt decât douăzeci de persoane. Am face poate mai bine să le dăm banii înapoi.

— Imposibil, sunt cu bilete de favoare!

Asemănare

— Și cred că o să faceți din soția mea un frumos portret.

— Da... De fapt, cred că nu țin ți la asemănare...

Bucurie

— Doamnă, soțul Dv. a căzut cu sticlele pe scară și și-a scrântit o mână.

— Cerule!... A căzut urcându-se sau coborând?

— Coborând.

— Ah! Slavă ție Doamne! Sticlele erau goale...

Imposibilitate

Două artiste de la o trupă de revistă vorbesc între ele:

— Sorăta e tot amanta pompierului?

— De sigur!

— Și e adevărat, că nu-l înșeală?

— Cum să-l înșele? Pompierul se schimbă în fiecare zi!...

Unde le-ați studiat?

O doamnă din lumea mare spuse într'o zi lui Alex. Dumas-fils:

— Ei bine, Domnule Dumas, ați renunțat la teatru?

— Deloc, Doamnă, repet o piesă nouă la teatrul „Gimnase“.

Doamna cu un aer batjocoritor:

— Tot din lumea demimondenelor?

— Nu tocmai. Femei din lumea bună, din cea mai bună chiar.

D-na mirată:

— Şi unde le-aţi studiat, Domnule?

Dumas, înclinându-se respectuos:

— La mine acasă, Doamnă...

Replică

Intr'o zi contele de Morny trebui să se ducă în persoană la banca lui Rotschild pentru o afacere financiară. Bancherul îl primi destul de cavalereşte.

— Damnule, îi spuse el fără multă ceremonie, vă rog să luaţi un scaun.

— Ştiţi cine sunt? spuse omul de stat jignit. — Vorbiţi cu Contele de Morny.

— Domnule Conte, replică Rotschild, aveţi bunătatea şi luaţi două scaune...

Cel mai greu...

Bătrânul Mareşal de Richelieu se căsători cu o fată tânără. A doua zi după nuntă, un cunoscut îl întrebă:

— Ei cum aţi ieşit, Domnule Mareşal?

— Cel mai greu nu era de ieşit, răspunse Mareşalul.

Talente

Anuţa şi Lucica discută despre talentele mămelor lor.

— Mama mea ştie să facă asta...

— A mea ştie să facă asta...

Discuţia devine mai aprinsă.

— Este un lucru pe care mama mea ştie să-l facă şi a ta nu-l face.

— Care lucru?

— Ea poate să-şi scoată toţi dinţii dintr'o dată, na!

Sărăcie

Trei copii discutau despre locul unde sunt găsiţi noii născuţi.

— La noi, spunea unul, îi aduce barza pe fereastră.

— La noi, spunea al doilea, îi găsesc sub căpăţinele de varză.

— Şi la noi, mărturisi umilit cel de al treilea, suntem atât de săraci, că trebue să-i facă mama.

Intrebare

Un băeţaş de 6 ani, rătăcit pe stradă, se adresează unui sergent:

— Domnule Sergent, n'ai întâlnit un tată care şi-a pierdut băeţelul?

Şi izbucnind în lacrimi:

— Eu sunt băeţelul!

Nu face nimic

O fetiţă de zece ani spunea unei rude care venise să o vadă pe mamă-sa:

— Nu face zgomot, Domnule, mama a născut mai odinioarea.

— Dar, micuțo, parcă tatăl tău lipsește de doi ani...

— Ei! Nu face nimic, răspunse fetița, ne scrie în fiecare luna.

Foarte bine

Un savant spusese că tot ce a făcut Dumnezeu e bine făcut. Un tip cocoșat și'n față și'n spate, ale cărui cocoașe erau monstruoase, i se prezentă și-l întrebă :

— Cum vă pare, D-le., mă găsiți bine făcut?

— Foarte bine pentru un cocoșat, răspunse savantul.

Cu cine?

La repetiția unei comedii, autorul vede venind, cu aerul foarte preocupat, pe un excelent comic, al cărui nenoroc conjugal e cunoscut de toți.

— Ce ai dragă T...? îi spune el. Pari îngrijat. Ai vre-un necaz?

— Nevastă-mea-i însărcinată.

— Complimentele mele. Dar nu văd nimic care ar trebui să te preocupe.

— Vezi că... mă 'ntreb: cu cine?

Părere

Un pictor arată unui prieten ultimul său tablou.

— Acum, te rog să-ți dai părerea ta sinceră.

— Vrei în adevăr părerea mea sinceră?...

— Mulțumesc... în cazul ăsta, nu mai țin...

Pentru ce?

Președintele: — Dar pentru ce ai furat marfă, fără să te atingi de bani?

Acuzatul: — Ah, Domnule Președinte, și D-voastră!

Nevastă-mea mi-a făcut scandal de-ajuns pe tema asta!...

Discreție

Președintele către acuzat.

— Ai la activul D-tale șasesprezece atentate la pudoare și nouăsprezece violuri.

Acuzatul: — Mai încet, Domnule Președinte, sunt dame în sală...

Pentru copii şi tinere

Ce vrei să devii, când vei fi mare?

O are ai vrea să devii îmblânzitor de fiare? Vei spune poate, că aceasta e o întrebare ciudată şi ai avea dreptate. Dar ascultaţi povestea micei Pat:

Pat era deacum o fată de 15 ani şi nu ştia încă ce profesiune să aleagă. Odată văzu ea într'un ziar, următorul anunciu curios:

Şcoală pentru fete tinere, cari doresc să devină îmblânzitoare de fiare.

Aceasta i se păru foarte romantic şi se prezentă îndată, împreună cu alte 9 tinere fete, din alte părţi ale Americei. Opt din ele au părăsit foarte curând şcoala, îndată ce au venit în apropierea unui leu, care-şi arăta colţii. Numai Pat şi încă una, au fost destul de curajoase să rămână şi învăţară, cum să mânuiască biciul, cum se întrebuinţează revolverul şi cum trebue să ţină scaunul de bucătărie, cu care mulţi îmblânzitori ţin în şah fiarele. Dealtfel chestia cu scaunul nu e chiar aşa de uşoară.

Fig. A

Incercaţi odată să ţineţi scau-

nul timp de câteva minute, aşa cum se vede aci în ilustraţie, că îl ţine Pat şi veţi vedea ce înseamnă aceasta.

Când ea s'a aflat pentru a doua oară singură în cuşca leilor, aproape era să fie sfâşiată de una din fiare. Căci când voi să se retragă, mergând cu spatele înainte, ea se împiedică de un buştean de lemn şi căzu şi numai prezenţa de spirit a instructorului ei a ferit-o de ceva mai rău.

Ilustrata noastră o reprezintă împreună cu leul uriaş cu care obişnueşte să se arate publicului. Deoarece fiara nu devine nu se imblânzeşte niciodată pe deplin, ea întrebuinţează scaunul despre care am votbit. Acesta este cea mai bună armă de apărare a ei, mai ales pentrucă are 4 picioare pe care animalul ar trebui mai întăi să le zdrobească cu dinţii, înainte de a pu ea ajunge chiar la trupul ei. Cu biciul ea dă semnalul pentru diferite tururi de artă ce le execută animalul.

Când însă e nevoie, să recurgă la revolver, o împuşcătură cu un cartuş orb readuce pe regele pustiului la rezerva necesară.

Ceva pentru persoane cu spirit de observaţie

Intr'un ţinut se comisese o crimă, însă nu se putea descoperi nici o urmă a criminalului. Abia în după amiaza zilei următoare s'a găsit pe ţărmul apei un teanc de haine, fără îndoială hainele celui căutat.

Dar unde era el însuşi? Oare s'a dus în largul apei pentru a se îneca? Detectivul observă hainele de pe ţărm, cu atenţie—şi-i ajutăm şi noi la aceasta.

După câteva minute el ajunse la concluzia, că acesta nu e decât un truc. Aci nu era vorba de sinucidere. Criminalul mai trăeşte şi a încercat numai, să inducă poliţia în eroare.

Spuneţi dacă sunteţi de aceiaşi părere şi din ce motiv.

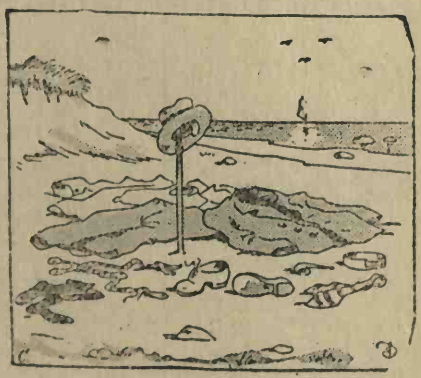

Fig. B

DESLEGARE.— Amândoi pantofii lăsaţi pe mal sunt pentru piciorul drept.

Cine vrea să încerce?

1. Oare sunt încătușați pentru totdeauna? Nu, nicidecum.

2. Legați odată pe doi din prietenii voștri în modul arătat aci cu două frânghii puternice și lasă-i să se descurce singuri. Firește căci nu au voie să desfacă nodurile, însă altfel pot încerca orice pentru a se elibera. Și când ei își recunosc neputiința, atunci intervii și cu aerul omului care cunoaște lucrul în fond

3. le arați, cum cu ajutorul unui truc foarte simplu se rezolvă marea problemă. Și anume introduci un laț sub cătușa uneia din mâni și când tragi mâna prin acest laț, imediat devii liber.

Fig. C

Cuvinte încrucișate

ORIZONTAL 1) Țara noastră, ale cărei hotare, ne mai rămâne în sânge, așa cum le-am găsit când ne-am născut! 2) Globului ăsta puțin îi mai trebue să ajungă... ziar! 3) Cu vid în cap! — Două zeci de coale de hârtie! 4) Nivea în Moldova — Notă deasupra lui la (dacă nu o ghiciți, lăsați-vă de cuvinte încrucișate! Pronume — Aer la Paris! 6 A se supune ordinelor, în aceste vremuri grele; 7) Diminutiv femeiesc — Cotonogesc (un rus, un ungur, un bulgar!

VERTICAL 1) Așa cum se simte orice român, după multe ciuntiri! 2) In sarcina cuiva, îngreunător (pl.); 3) Cri, cri, cri, toamnă gri, tare-s... și necăjit. (Topârceann) — Oraș în Peru; 4) Lună evreiască — Potcoavă!: 5) Clar concis — Îl vezi în căpisterie! 6) Energie prăpădită de pomană!; 7) Dorit foarte!

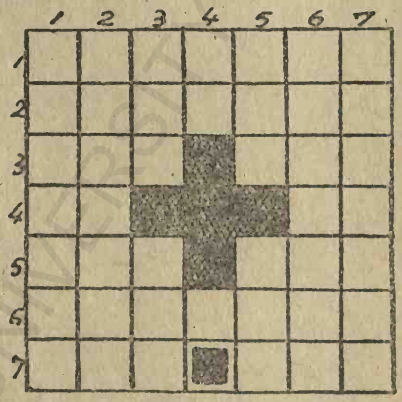

ORIZONTAL: 1) Ca femeia: când e blândă, zgârie rău! 2) Ființele din urma omului, dar cari câteodată, sunt înaintea lui! 3) Usturător când e la figurat, când e la propriu, e gustos! 4) Guță Popândău filosofează: ...Este un lucru foarte mare! — Silaba lui Bèbe: 5) Jumătatea unui got! — Foc pe agricultorul!; 6) Râu în Siria și în Rebus-Lexicon! — Acela e... balaur oltenesc!; 7) Unul care se ocupă cu literele!

VERTICAL 1) Prietenul lui Arghezi (vorbește puțin, dar vede multe!); 2) Să nu-i găsească inima de atâta curaj!; 3) A murmurat ca un șipot; 4) O himeră și încă cum! 5) In fiecare problemă de cuvinte încrucișate, se răstoarnă la Caracal! — Vezi 5 orizontal; 6) Cuvânt cabalistic din versurile unui joc de-a v'ați-ascunselea!; 7) Vine dela eter.

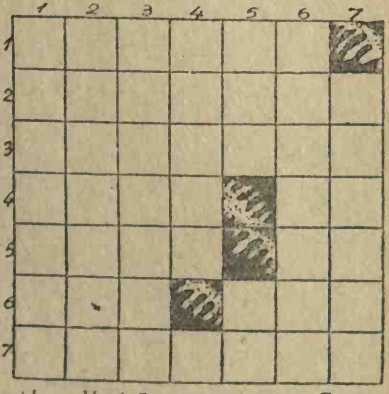

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Sumar

	PAG.
Calendar	
Calendar comemorativ	1— 19
Bucium (versuri) de *Şt. Ciobotaraşu*	14— 23
Prin lunca Mirceştilor de *Otilia Cazimir*	24— 26
Copac (versuri) de *C. Moruzan*	27— 29
Poveste pentru oameni trişti de *S. Teleajen*	— 30
Lacrimi (versuri) de *I. Fr. Botez.*	31— 33
Patru bătrâne şi un bătrân de *A. Alexandrescu*	— 34
Medievală (versuri) de *C. Moruzan*	35— 38
Mahalaua din care au pornit cântăreţii Moldovei	— 38
Balada galeriei (versuri) de *C. Argeşanu*	39— 41
Un chef la crâşma lui Moş Roată	— 42
Bâzbunarea lui Zeilig Schor de *Adrian Pascu*	43— 45
Refugiaţii de *Pearl Buck*	46— 53
Capăt postul, D-le Bennett? de *Leonard Lyons*	54— 58
Anul internaţional de *Fr. I. Botez*	59— 61
Lumea veche se prăbuşeşte de *Areta Mandache*	62— 71
Cronica plastică de *T. Dăscălescu*	72— 73
Iaşul literar de *G. D. Loghin*	74— 79
Curiozităţi	80— 93
Pentru frumuseţea D-stră, Doamnelor	94—106
Războiul şi invenţiile	107—114
Ştiaţi că...	115—119
Sfaturi pentru tinerele gospodine	120—121
Să mâncăm cât mai variat	122—127
Arta de a ghici în cafea	—128
Câteva reţete culinare	129—132
Haz de necaz	133—142
Pentru copii şi tineret	143—147
Cuvinte încrucişate	148—150
	151

BCU CLUJ UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Fundația
„REGELE FERDINAND I" IAȘI
Intrată la Bibliotecă
Ziua 26 — 11 — 19 41

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Pretul 50 Lei

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BOUYAS CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY
1987

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY